

AREGCEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 38.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen 1:50 sokol, 1:20 líra, 1 francia frank

SZERKESZTŐSÉGI TELEFONOK:
65-53, JOZSEF 34-42

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

KIADÓHIVATAL: JOZS. 143-26. VASÁR-
NAP ESTETŐL REGGELIG: JOZS. 9-66

IV. évfolyam

Budapest, 1925 június 15.

24. szám

Bethlen miniszterelnök vasárnap este váratlanul Budapestre érkezett

Kedden szólal föl a nemzetgyűlésen

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este 10 órakor a nagyközönség és a politikusok számára váratlanul a bécsi gyorsal

hazaérkezett gróf Bethlen István miniszterelnök,

Bud János pénzügyminiszter és Szabóky Alajos pénzügyi államtitkár kíséretében. Bethlen István szombat este indult el Genfből vasárnap déli 2 óra 55 perckor érkezett Bécsbe és onnan nyomban folytatta útját Budapestre. Az egységes párt szombat estére várta vissza Genfből a miniszterelnököt és a nemzetgyűlés ülése után több kormánypárti politikus meg is jelent Bethlen fogadtatására Kelenföldön és a keleti pályaudvaron, de hiába váraakoztak.

Vasárnap is az izgalmas várakozás napja volt

és délig még a külügyminiszteriumban is csak annyit tudtak, hogy Bethlenék a hét elején érkeznek vissza Budapestre. Vasárnap délben az első hírt a miniszterelnök érkezéséről Angyán Béla dr. miniszteri tanácsos, sajtófőnök kapta, aki Győrbe a miniszterelnök elé utazott. Gróf Bethlen István frissen és jókedvűen érkezett meg Budapestre, ahol a pályaudvaron A Reggel tudósítóján kívül senki sem várta. Gróf Bethlen mosolyogva háritott el minden aktuális kérdést, végül csupán ennyit mondott:

— A genfi utam kielégítő eredménnyel járt és meg lehetünk vele elégedve!

A Reggel értesülése szerint gróf Bethlen István miniszterelnök a nemzetgyűlés keddi ülésén szólal föl, amikor is hatalmas beszédben számol be a genfi tárgyalásokról és az elért pénzügyi és politikai eredményekről.

A Reggel hiteles jelentése Bethlen genfi eredményeiről

Benes elejtette a kisántant vádjait, melyeket a bukaresti konferencia emelt Magyarország ellen

A munkahiány megszüntetésére és a vasuti közlekedés javítására fordítják a harmincmillió kölcsönt

Genf, június 14.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A Népszövetségi Tanács tagjaival és a pénzügyi szakértőkkel folytatott beszélgetéseimből azt a meggyőződést merítettem, hogy a Népszövetség vezetőinek körében a magyar szandási akció eredménye rendkívüli meglepetést váltott ki. Bizalmas beszélgetéseim során ismételtlen meggyőződtem arról, hogy nemesak hivatalosan, hanem a kulisszák mögött is, kivétel nélkül

a Népszövetség minden tényezője azon a véleményen van, hogy Magyarországon pompásan mennek a dolgok.

Bethlen István grófot ezuttal is nagyon szívesen fogadták, előadását feszült figyelemmel hallgatták végig és utána a Tanács tagjai sorra gratuláltak a miniszterelnöknek. A magyar kormány az a kérelmét, hogy az állami tisztviselők fizetését 20%-kal emelhesse, valamint, hogy a nemzetközi kölcsön egy részét beruházási célokra fordíthassa, nagy jóakarattal kezelték és a magyar költségvetésre, valamint a 40 milliónyi többletbevételre vonatkozó magyarzatai egy a pénzügyi szakértőket, mint az államférfiakat tökéletesen kielégítették. Smith főbiztos magyarzatai teljesen eloszlatták

azokat a kifogásokat, amelyeket egyes államok a magyar költségvetés bizonyos tételére vonatkozólag emeltek, amelyek állítólag a költségvetésben föl nem tüntetett kiadások leleplezésére szolgálnak.

Maguk a kifogást emelő államok is elegendőnek itélték Smith főbiztos magyarzatait, különösen Benes volt az, aki lojális nyilatkozataival teljesen elejtette azokat a kifogásokat, amiket a bukaresti konferencián a magyar költségvetés ellen támasztottak.

A Népszövetségi Tanács tagjait hosszú megbeszélései során a magyar kormány teljesen megnyugtatta a tekintetben, hogy az állami költségvetés egyensúlyát féltő gonddal fogja őrizni s ezért az állami tisztviselők fizetésének fölemelésére vonatkozó kérelmet a Tanács fönrtartás nélkül teljesítette, bár a magyar kormány nem mulasztotta el, hogy a Tanács figyelmét felhívja arra a veszedelemre, ami a költségvetés egyensúlyát fenyegetheti az esetben, ha a trianoni határokon kívül maradt állami tisztviselőket az utódállamok politikája arra fogja kényszeríteni, hogy Magyarországra visszaköltözzenek. A magyar kormány másik kérelmét, hogy a nemzetközi

Megérkezett

Talán még sohasem várt vissza olyan izgalommal miniszterelnököt a magyar politikai világ és a magyar közvélemény, mint most Bethlen István grófot, aki vasárnap este, kétheti nehéz és el kell ismerni, eredményteljes munkásság után, Genfből hazaérkezett. Fásult, kiábrándult, nyugodt nemzetgyűlést hagyott itt, üres padosorokat, bóbiskoló követeket, gondokban fölörölt, letargikus közvéleményt és a tenger sima és fáradt tükre helyett egy orkánt lát viszont. Kétségtelen: Beniczky vallomása, az „Az Ujság” betiltása, a Somogyi—Bacsó-ügy parlamenti tárgyalása, ahogy a politika tolvajnyelvén mondják, fölborította a helyzetet. Bethlen István tehetségén, emberségén, taktikai érzékén mulik, hogy rendet teremtsen, helyreállítsa a politikai békét, mert enélkül azok a sikerek is veszendőbe mennek, amelyeket Genfben kivivott az országnak. Borus és homályos fellegek ülnek meg a magyar közéletet. Ez a felleg sóhajaink párnájából, gondunk és gyászunk sötétségéből ment és gyülekezett föl az égre. Minden olyan fojtott, kisérteties és megalázó, mintha Sváje levegő nélkül volna, mintha a tenger víz nélkül volna, mintha a karról hiányozna a kézfej, mintha herélt volna a völgegy. Nincs sajtószabadság, mert minden lap fölött ott függ a betiltás Damokles kardja. A porban fekszik a legszebb szabadságjogunk, amely mint a márciusi nemzeti zászló röpködött, búskomoran csüng és szinei kifakultak. A szabadság nyugalma és biztonsága, miniszterelnök ur; ez a kenyér, az ipar, a boldogulás zsiros, porhanyós termőföldje. Szabadság nélkül elrothad az író üdítő és gyógyító kritikája; elhervad a villogó festék a piktor ecsetjében, nincs zseni, nincs életláz, nincs megmaradás a földön, ahol nincs tiszta levegő, szabadság! A mérnökben visszaféledik a temperamentum, amellyel kinyilatott volna a magyar találmány... A zene nem bizserg, el fog aludni... Micsoda kín és gyötrelme ez a tisztesség, bátorság, önzetlenség és tehetség számára, mily ujjongás a tolvajnak, gonoszoknak, ostobának és árulónak. Nincsen szabadság, nincsen! Te halhatatlan, kemény és fényes istenasszony, te nem a könnyek csillogását szereted, hanem a kardok véresöppjeit; a te füled nem állja a beteg kutya szükölését, mert az oroszlanordítás a te zenéd: hová sülyedtünk mi; nem merünk a szemedbe nézni, szerelmetes, üdvösséges patrónánk. Tudjuk, hogy világrengető kérdések dübörögnek a Nyugaton, itthon is iszonyatos, mennyi a munka a mi boldogságunk gépházában. A munkát és felelősséget a gondolat irányítja. Miniszterelnök Ur! A gondolat nem tür klotürlámpát. Látás nélkül csak a vakondok tud élni, a föld alatt. Mi a földön vagyunk; urak, nektek is nekünk is világosság kell, mert élünk és csak ha meghaltunk, akkor megyünk a föld alá!

kölcsönből 50.000.000 aranykorona beruházási célokra fölszabadították, teljes egészében nem teljesítették, bár a Tanács tagjai és a pénzügyi szakértők tökéletesen átértették, hogy

föltétlenül szükséges Magyarországnak segítségére sietni abban, hogy a nagy tökéletesség miatt elmélyült gazdasági válságot leküzdhesse.

A tanács körében az a vélemény alakult ki, hogy a népszövetségi kölcsönből rendelkezésre bocsátott harminc millió aranykorona, valamint a negyven millió aranykoronát kitevő bevételi fölség elégséges lesz arra, hogy a munkahány megszünjön és a budapesti kikötő építése, munkaházak építése, a vasúti közlekedés javítása és a vízszabályozási munkálatok megkezdődjenek. Az a körülmény, hogy Magyarország javára csak harminc milliót szabadítottak föl a kölcsönből, míg Ausztria ugyanakkor nyolcvannyolc milliót kapott,

nem jelent bizalmatlanságot Magyarországgal szemben.

A magyar szanálás megkezdése óta még csak egy esztendő telt el, míg az osztrák szanálás már két és félszázéves multra tekinthet vissza. A múlt évben Ausztria is, csakugy, mint az

idén Magyarország, beruházási célokra a nemzetközi kölcsönből, valamint a költségvetés fölszabadított mindössze ötven millió koronát vehetett igénybe. Ausztria ezidén a nyolcvannyolc millió aranykoronát egy pontosan körülírt beruházási program, az osztrák vasutak villamosítására vehette igénybe s kétségtelen, ha Magyarország ugyanilyen pontosan és határozottan körülírta volna szükséges és halaszthatatlan kiadásait, kérését ugyanígy fogadta volna a Népszövetségi Tanács, amely

mindig a legnagyobb jóakarattal tárgyalta a magyar kérelmeket.

A Népszövetség Tanácsát, amely mindig rendkívüli érdeklődéssel foglalkozott Középeurópa gazdasági és pénzügyi helyzetével, kellemesen lepte meg az idei magyar termék híre, amely a múlt évinél dusabbnak ígérkezik. Általában az a vélemény alakult ki, hogy

a szanálási akciónak a Népszövetség irányítása mellett elért gyors eredményéből bátran lehet arra következtetni, hogy Magyarország néhány év múlva nemzetközi segítség nélkül, egyedül és önállóan intézheti már saját ügyeit.

A. Bauty

A magyar legitimizmus vezérkara június 21-én seregszemlét tart Körömden, gróf Sigray Antal beszámolóján

Megkezdik a legitimizmus társadalmi megszervezését

(A Reggel tudósítójától.) Jelentős politikai és társadalmi esemény színhelye lesz vasárnap, június 21-én, Körömden városa: Sigray Antal grófnak, a kerület képviselőjének beszámolóján

seregszemlét tart Körömden a magyar legitimizmus,

amely innen óhajt passzivitásából kilépve, újult erővel, egységesen bekapcsolódni az országos politikába. A Reggel értesülése szerint máris nagy előkészületek történnek a legitimista megmozdulásra, amelyen ennek az irányzatnak összes árnyalatai résztvesznek. A cél:

a legitimizmus társadalmi megszervezése,

szathatlan táborba gyűjtése a legitimizmus híveinek. Ez a külpolitikai és belpolitikai szempontból egyaránt nevezetes zászlóbontás jövő vasárnap történik meg Körömden, Sigray gróf beszámolója alkalmából. A Reggel megszerezte azoknak a névsorát, akik eddig már megkapták meghívójukat a beszámolóra. Ezek: Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf, Zichy János gróf (akit betegsége akadályoz a

megjelenésben) Ugron Gábor, Pallavicini György ögróf, Gratz Gusztáv, Szilágyi Lajos, Friedrich István, Grieger Miklós, Farkas Tibor, Cziráky György gróf, Cziráky József gróf, Károlyi József gróf, Hunyady József gróf, Forster Elek, Vargha Gábor, Palugyay Mária, Lingauer Albin, Haller István, Reiner János, Huszár Elemér, Tasnády-Nagy András, Pásztély Iván báró, Saly Árpád. Meghívót kapott Huszár Károly is, a nemzetgyűlés elnöke, mint a szomszéd kerület képviselője. A zászlóbontáson számos küldöttség képviselti magát és különösen nagy számban vonulnak föl a Dunántul és Nyugatmagyarország legitimista kerületei. A beszámoló Körömden a Batthyány-Strattmann hercegi parkban fog lefolyni, vasárnap délelőtt 11 órakor. Az elnöki megnyitót után Sigray Antal gróf beszél és fölszólalásának legitimista körökben

alapvető társadalmi és politikai jelentőséget

tulajdonítanak. Sigray után Apponyi Albert és Andrássy Gyula beszélnek és kifejtik a legitimista demonstráció politikai és társadalmi új célkitűzéseit. A nagygyűlés valószínűen Grieger Miklós zárószavaival ér véget.

Június 24-én szeptember 9-ig elnapolják a főváros közgyűlését

A főpolgármesterválasztásra már csak ősszel kerül a sor — Rakovszky belügyminiszter és Ripka kormánybiztos tanácskozása

(A Reggel tudósítójától.) A főváros új törvényhatósági bizottsága június 17-én tartja első közgyűlését, amelynek egyetlen tárgya a közzjogi bizottságok tagjainak megválasztása. A további teendők megbeszélése céljából Ripka Ferenc kormánybiztos szombaton délután fölkereste Rakovszky belügyminisztert és tanácskozásuk eredményeképpen bizonyosra vehető, hogy

a június 17-iki közgyűlésen kívül még csak egy közgyűlést tart, június 24-én, a törvényhatósági bizottság, azután pedig őszig, valószínűen szeptember 9-ig, elnapolják a közgyűlést,

ami azt jelenti, hogy őszig Ripka marad a kormánybiztos és csak kéthónapos újabb interregnum után, szeptemberben kerül a sor az új főpolgármester megválasztására. Kormánypárti körökben nem helyeslik ugyan, hogy a kenyértörést Wolffékkal őszre halasszák, de kétségtelennek tartják, hogy a miniszterelnök bizonyára maga is el akarja kerülni azt, hogy a fővárosi problémák kiélézése esetleg még jobban elmérgesítse az országos politikai helyzetet is. Rakovszky belügyminiszter és Ripka kormánybiztos mindenesetre

azt az előterjesztést fogják tenni a miniszterelnöknek, hogy a fővárosi politikában aktuális személyi kérdések megoldását őszre halasszák

és a kormányhoz közelálló helyen bizonyosra veszik, hogy a miniszterelnök ezt az előterjesztést már csak az országos politikai helyzetre való tekintettel is magáévá teszi. Ebben az esetben a közzjogi bizottságok megválasztása után, június 24-én tartja a törvényhatósági bizottság második és a nyári szünet előtti utolsó közgyűlést, amelyen az igazoló választmány jelentést tesz a mandátumok igazolásáról, ennek tudomásulvétele után pedig a közgyűlést szeptemberig napolják el.

Hét embert súlyosan megsebesített egy vadul vágatató, elszabadult konflisio

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este 1/8 órakor a Ferenc József-híd pesti végén szolgálatot teljesítő Honeszor Ferenc 2987. számú rendőr a hídról rémült sikoltozást és nagy lármát hallott. A híd közepén egy konflisio megbotkosodott és a kocsival együtt vágatni kezdett a pesti part felé.

A rendőr kardot rántott, de a megvadult állat majdnem elgázolta a rendőrt.

A kocsit a sebesen vágatató ló mögött szinte a levegőben röpült, a kerék arbronsai lepattantak, a kocsit utasai pedig jajveszékelve kapaszkodtak egymásba. A Vámház-köruton

egy másik rendőr revolvert rántott, hogy a lovat lelője,

de az utca oly népes volt, hogy a rendőr a revolvert nem használhatta, nehogy a járókelőkben kárt tegyen. A ló a Vámház-köruton, a Sóház-utca sarkán fölszaladt a járdára és nekiszaladt a falnak. A kocsit darabokra tört,

a bennülők kiröpültek és véresen kerültek el a földön.

A ló a kocsit darabjait maga után húzva, tovább száguldott a Kálmán-tér felé, majd befordult a Ráday-utca felé, ahol végül egy rendőr megállította. Időközben értesítették a mentőket, akik a kocsit utasait és az elgázolt utcai járókelőket első segélyben részesítették. A kocsit egyik utasa, Takács Ferenc és Reiner Sándor bérkocsis

koponyaalapú törést szenvedtek,

a kocsiban ülő Zakovecz Hugóné és Molnár Istvánné súlyosan megsebesültek. A járókelők közül özvegy Urbancsek Imréné ápolónő lábát törte, Frilecsk Jánosné és Koreis Lidia ugyancsak megsérültek. A mentők a három legsúlyosabb sebesültet a Rókus-kórházba szállították.

Delmár Walter nyerte a gyorsasági versenyt az Automobil Klub turaversenyének első napján

A vasárnapi tura eredményei

(A Reggel tudósítójától.) A Királyi Magyar Automobilklub kétnapos jubileumi turautjának etapja vasárnap zajlott le. Vasárnap reggel 5 órakor startoltak az Apponyi-térről, az Automobilklub helyisége elől a motorkerékpáros versenyzők, egy órával később, 6 órakor pedig az autók vágatni kezdtek neki a 347 kilométer hosszú utat.

Összesen 19 motorkerékpár és 38 automobil vett részt a vasárnapi turán, amelynek utiránya Budapest, Gödöllő, Gyöngyös, Parád, Balassagyarmat, Vác, Budapest volt. A Parád előtti gyönyörű szerpentinben, két kilométer hosszúságú utvonalon tartották meg

a gyorsasági versenyt, amelynek legjobb idejét (7 perc 39.8 másodperc) Delmár Walter érte el

Steyr-sportkocsin. Kitűnő időt ért el József királyi herceg Mercedes-kocsin, továbbá Eszterházy Antal herceg (Mercedes), Hirsch Hugó (Graef és Stift), Unger Ferenc, Barna Frigyes dr. (Fiat), Walter Ferenc (Wanderer), Delmár Walterné, Reöck István, Kalmár Tihámér, Vermes Gyula (Steyr) és Fejes Jenő, az általa konstruált Fejes-gépen. A kis kocsik közül kiűntek a C. C. Friese, Bárány Ervin és Kappal Lajos által vezetett Magomobilok. A szülő motorkerékpárosok közül a legjobb időt Szentgyörgyi László (A. I. S.), az oldalkocsis motorkerékpárosok közül dr. Hajós Imre (Scott) érte el 9 perc 24.6 másodperccel.

A gépek minden incidens nélkül futották végig a teljes utvonalat és programszerűen érkeztek meg a tízes kilométerkőnél levő célhoz. A lakosság mindenütt érdeklődéssel fogadta a versenyzőket s virágot szórt a kocsikra, több mint tíz helyen pedig diadalkaput állítottak föl. Ma, hétfőn folytatódik a turaut. A második nap utvonala: Budapest—Székesfehérvár—Siófok—Balatonföldvár és vissza. A Siófok és Balatonföldvár között húzódó egyenesben hét kilométer hosszú utvonalon futják le a gyorsasági sikversenyt. Az összes benevezett gépkocsinak éjjelig jelentkezniük kell a Királyi Magyar Automobilklubban. Nagy reményekkel néznek a parádi szerpentineken pompásan bevált Fejes-féle lemezmotorautók teljesítménye elé. Kedden este, 9 órakor a Szigetklubban lesz a díjkiosztás és ünnepélyes záróbankett, amikor a május 17-én lezajlott második magyar Tourist trophy győzteseit is ünneplésben részesítik.

AJÁNLUNK

általunk becsereált és

UJJÁÉPÍTETT

látható írásu

IRÓGÉPEKET

már 2.000.000 koronától kezdve tíz havi részletre

GEREBEN BÉLA

BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY-UT 1. SZ.

Telefonhívószám 38-31

Pesthy igazságügyminiszter: „Egészen bizonyos, hogy Somogyi és Bacsó gyilkosai katonák voltak“

„A hadbírótság illetékességét senki sem vonhatja kétségbe!“

(A Reggel tudósítójától.) Már a múlt héten jelentettük, hogy a kormány lezártnak tekinti a Somogyi-Bacsó-gyilkosság parlamenti aktaát, ellenzéki körökben azonban arra készülnek, hogy

az eddigi tendencia helyett a Somogyi-Bacsó-gyilkosság kriminológiai részét teszi a parlamentben alaposabb kritika tárgyává.

Elsősorban föl akarják szólítani a honvédelmi minisztert arra, hogy számoljon be az alaponyomozás eredményéről, illetően eredménytelenségéről, másodsorban pedig arra igyekeznek rábírní a kormányt, hogy

a hadbírótság helyett polgári bíróság elé utalja az ügyet,

mert itt több garanciát látnak arra, hogy a tettesek kinyomozása és felelősségrevonása minden befolyástól mentesen fog megtörténni. Általában érthetetlennek tartják, hogy a kormány miért döntött a hadbírótság illetékessége mellett és tekintettel arra, hogy ezt az intézkedését a kormány mindezeidig nem indokolta meg. A Reggel munkatársa

Pesthy Pál

igazságügyminiszterhez fordult fölvilágosítás-

ért, aki a következő rendkívül érdekes kijelentést tette:

— A Somogyi-Bacsó-féle gyilkosság ügyében egész egyszerűen azért illetékes a hadbírótság, mert a gyilkosok katonák voltak.

Munkatársunk erre közbevetően megjegyezte, hogy a kormány álláspontja szerint a tettesek még nincsenek kinyomozva, az új vizsgálati eljárás elrendelése éppen a gyilkosság földerítése céljából vált szükségessé és ezután bizonyára nagy meglepetést fog kelteni mindenfelé az az illetékes helyről származó kijelentés, hogy Somogyi és Bacsó gyilkosai igenis katonák voltak.

— A Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyében — válaszolta az igazságügyminiszter — kezdettől fogva katonai nyomozás folyt és így az új eljárásnak is a hadbírótság előtt kell lefolynia.

Egészen bizonyos az, hogy akik a gyilkosságot elkövették, katonák voltak és így a hadbírótság illetékességét senki sem vonhatja kétségbe.

A gyilkosok, mondom, katonák voltak és csak azt kell az új eljárás folyamán kinyomozni, hogy kik voltak ezek a gyilkos katonai személyek.

„Ha száz veréb közül egyet lelőnek, hány marad a fán?“

Apponyi és Andrássy nyilatkoznak A Reggel-nek az „Az Ujság“ betiltásáról

(A Reggel tudósítójától.) A nemzetgyűlés szombati ülésén Pakots József és Rothenstein Mór készült interpellációra az Az Ujság betiltása ügyében. Rakovszky Iván belügyminiszter azonban közölte velük, hogy

a miniszterelnök hazaérkezése előtt nem tudna kielégítő választ adni

és ezért interpellációjukat a Ház szerdai ülésére halasztották. Rajtuk kívül Rakovszky István és Pallavicini György örgróf fognak szerdán ugyanebben a tárgyhban interpellálni, sőt hírek terjedtek el Andrássy Gyula gróf felszólalásáról is, aki azonban vasárnap délben vidékre utazott és parlamenti interpelláció helyett arra készült, hogy

Sigray Antal gróf körmeneti beszámolóján, június 21-én, nagy beszédben bontsa ki a legitimisták zászlóját.

Andrássy helyett

Apponyi Albert gróf

foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a Ház egyik legközelebbi ülésén sikraszáll a sajtószabadság védelmében. Errevonatkozóan a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— A Beniczky Ödön vallomását közreadó napilap betiltását a legnagyobb mértékben helytelenítem és elítélem. Bevallom, én még mindig olyan korlátolt fölfogású vagyok, hogy a sajtószabadság elvére súlyt helyezek. Ettől függetlenül az a benyomásom, hogy

az államhatalom kezelői a Beniczky-ügygel kapcsolatban nem tudták megóvni azt a lelki egyensúlyt és higgadtságot,

amelyet éppen az államhatalom kezelőinek minden körülmények között fönn kell tartania. A Reggel munkatársának alkalma volt arra is, hogy közvetlenül elutazása előtt beszéljen

Andrássy Gyula gróffal,

aki Aponyi nyilatkozatával kapcsolatban a következőket jelentette ki:

— Apponyi gróf nyilatkozata teljesen megfelel az én álláspontomnak. Lássunk tisztán abban, hogy itt most nem az „Az Ujság“-ról, nem egy lapról, hanem a sajtószabadságról van szó és minden lapnak egyformán érdeke, hogy

a bíróság megkerülésével egyetlen egy lapvállalat se legyen megfojtható.

Azt a kérdést kell itt fölvetnem, amelyet atyám tett föl egyik beszédében:

ha száz veréb ül egy fán és egyet lelőnek közülük, hány veréb marad ott?

Ezzel azt akarom mondani, hogy

egyetlen egy lapnak a betiltása minden más lapot is érint, mert hiszen kétségtelen, hogy megfélemlítően hat az egész sajtóra, ha egy ember egyetlen tollvonással anyagiilag örökre tönkretethet egy napilapot.

Ami azt a hirt illeti, hogy szerdán interpellálni fogok az „Az Ujság“ betiltása ügyében, ki kell jelentenem, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert egyelőre még nem óhajtok akcióbba lépni és könnyen meglehet, hogy a vidékről csak a jövő héten érkezem vissza Budapestre.

Politikai körökben úgy látják a helyzetet, hogy az „Az Ujság“ betiltása ügyében még e héten fordulat áll be. Rakovszky belügyminiszter ugyanis nyomban a miniszterelnök hazaérkezése után

le fogja ezt a kérdést tárgyalni gróf Bethlen Istvánnal,

ugy hogy a szerdai interpellációkra adandó válaszában teljes mértékben fog érvényre jutni a miniszterelnöknek várhatóan méltányos fölfogása is.

Már a szociáldemokraták is sürgetik Ausztria csatlakozását Németországhoz

Bécs, június 14.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Sanktpöltenben a szociáldemokrata köztársaságvédelmi szövetség nagygyűlést rendezett, amelyen igen nagy tömeg jelent meg. Csupán a rendező szövetség egyenruhás tagjai közül

több mint tizenkétezeren vettek részt a gyűlésen.

Fölszólalt Kunzemann németbirodalmi képviselő, aki Ausztriának Németországhoz való csatlakozását sürgette. Deutsch Gyula szociáldemokrata képviselő kijelentette, hogy

a csatlakozást egész Ausztria munkássága követeli.

Babits Mihály a Vörösmarty- Akadémia céljairól

Az új írói társaság erős magyarságra és erős európai szellemre törekszik

Egyformán távol áll a maradiságtól és az éretlen forradalmiságtól — Vasárnap délután az írók értekezlete elfogadta az alapszabályokat

(A Reggel tudósítójától.) A Margitszigeten vasárnap délután érdekes irodalmi esemény játszódott le. A magyar írók egy csoportja értekezletet tartott, amelyen jelentős lépéssel vitték előbbre a Vörösmarty-Akadémia megalakulását. A szigeti értekezleten Babits Mihály elnökölt, jelen voltak: Schöpflin Aladár, Kosztolányi Dezső, Szép Ernő, Füst Milán, Nagy Zoltán, Laczkó Géza, Tóth Árpád, Gellért Nagy, míg Mórócz Zsigmond, Molnár Ferenc, Szomoró Dezső és Krúdy Gyula kimentették elmaradásukat. A társaság, amint ismeretes, már 1918-ban megalakult Ady Endre elnöksége alatt, működését azonban a szervezés munkája közben megakadályozta a proletárdiktatura. Most újra igyekeznek megkezdeni működését. Így elsősorban a szervezkedést kell befejezni, az alapszabályokat megállapítani, a hatósági jóváhagyást megszerezni, hogy az Akadémia zavartalanul működhesse. Ezekről a kérdésekről volt szó a vasárnapi értekezleten, amelyen egy előbbi alkalommal erre a célra kiküldött bizottság nevében Füst Milán előterjesztette az alapszabálytervezetet. A jelenlevők megvitatták a tervezetet és az elfogadták.

A Nyugat szerkesztősége részéről bejelentették az értekezleten, hogy a Nyugat

10–10 milliós pályadíjat tűz ki

egy elbeszélésre és egy kritikai essay-re és a Vörösmarty-Akadémiát kéri föl, hogy a pályázat eldöntésére bírálóbizottságot küldjön ki. A novella-pályázat bírálóbizottságába Osváth Ernő, Gellért Oszkár és Kosztolányi Dezső, az essay-pályázat bírálóbizottságába pedig Osváth Ernő, Babits Mihályt és Schöpflin Aladárt küldte ki az értekezlet.

A Vörösmarty-Akadémia, amint ez az alapítók megbeszéléseiből kialakul, céljai szerint

a magyar irodalomnak az utolsó 25 év alatt kifejlődött kiváló munkáit

akarja magaköré egyesíteni. Céljai tisztán irodalmiak, a politikát teljesen kizárja. A tagok száma szigorúan meghatározott. A végleges elnökséget a később megtartandó alakuló közgyűlésen választják meg. Annak idején Ady Endrét választották elnökül és azóta a tagok közül is többen elhaltak: Kaffka Margit, Kiss József és Bródy Sándor, akik helyeink betöltése felől később fognak intézkedni.

A Reggel munkatársa megkérdezte

Babits Mihályt

a társaság céljai felől, amelyet a következőkben foglalt össze:

— A Vörösmarty-Akadémia célja — mondotta —, hogy a mai irodalmi anarchiában és zürzavarban egységet és tekintélyt tudjon létesíteni. Ezért nevezzük Akadémiának. Vörösmartyról pedig azért nevezzük, mert ennek a magyar költőnek a szellemével egyszerre tudjuk jellemezni

az erős magyarságra és erős európai szellemre való törekvést.

Akadémiánk a háborus és a politikai mentálitással szemben a magyarság kulturális létének akar hangsúlyt adni. Liberális, semmitsem zár ki, súlyt helyez a magyar irodalom integritására. Olyan aktivitásra gondol, amelylyel ma a kritika teljes hiányát irodalmunkban ellensúlyozni tudja, a közönséget tájékoztatja, vezet és az irodalomnak bizonyos központot ad, amely egyformán távol áll a maradiságtól és az éretlen forradalmiságtól.

Nagy
perzsaszőnyeg

vásár

Gyönyörű valódi perzsa össze-
kötök 2,450.000
Gyönyörű valódi perzsa ebédő-
szőnyeg 14,500.000
Gyönyörű valódi velour ebédő-
szőnyeg 1,800.000

Egyéb szmírna és argaman ebédőszőnyegek, divány-
takarók, futószőnyegek igen olcsón

Schillinger Béla Budapest VI. Teréz-körút 15
Alapítva 1907-ben

VER-KO Cipők

IV. Múzeum-körút 33 (Múzeummal szemben)

E heti reklámáraink!

Fehér vászon, fasarokkal . . . 160.000
Fehér vászon, francia sarokkal 198.000
Fehér antilop, sportsarokkal . 380.000
Szürke sevró, divatforma . . . 350.000
Drapp sevró, divatforma . . . 360.000
Lakk, fasarku, divatforma . . . 325.000

Szandálok duplatalpu, kétszerverrott, garan-
tált minőségben, olcsó árakon!

Rakovszky belügyminiszter egyelőre nem tartja indokoltnak a klotür alkalmazását a választójogi vitában

Almássy László szerint nincs szó a tizenkétórás ülések bevezetéséről sem

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton olyan széles merben indult meg a választójogi törvényjavaslat részletes vitája, hogy kormányparti körökben máris fölmerült a klotür alkalmazásának és a tizenkétórás ülés bevezetésének a terve.

Ellenzéki körökben természetesen fölháborodással értesültek az egységspárti képviselők egy részének erről a mozzalmáról, amelyet annál kevésbé tartanak megköltőnek, mert hiszen az ellenzék egyáltalán nem foglalkozik obstrukciós gondolatokkal. A Reggel munkatársa éppen ezért szükségesnek tartotta, hogy a választójogi vita esetleges korlátozásáról megkérdezze

Rakovszky Iván

belügyminisztert, aki a következőkben válaszolt:

— Kétségtelen, hogy a választójogi törvényjavaslat első szakaszánál rendkívül széles merben indult meg a vita, ezt azonban bizonyos mértékben meg tudom érteni, mert az 1., a 2. és 13. szakasz a törvényjavaslat legfontosabb rendelkezéseit ölelik föl és ezért magam is hozzájárultam szavazatommal ahhoz, hogy Szilágyi Lajos fölszólalásának időtartamát 10 perccel meghosszabbítsa a Ház. Remélem azonban, hogy az ellenzék hasonlóan méltányos álláspontra fog helyezkedni és nem gondol arra, hogy a javaslat kevésbé fontos szakaszainál indokolatlan aprólékossággal bocsátkozzék a részletek megvitatásába, mert ebben a nem várt esetben bizony

kénytelenek lennénk a klotürt alkalmazni.

Véleményem szerint az volna a normális, ha a részletes vita nyolcórás ülések mellett legfö-

jobb 8—10 napig tartana.

Ami a tizenkétórás ülések bevezetését illeti, erre vonatkozóan

Almássy László,

a kormánypart ügyvezető alelnöke így nyilatkozott A Reggel munkatársának:

— A tizenkétórás ülések bevezetéséről szó sincs, mert hiszen az ellenzék, értesülesem szerint, csak 4—5 kritikus szakaszról indít behatóbb vitát és obstrukciós tervet egyáltalán nincsenek. Ilyen körülmények között arra számítottok, hogy

a választójogi részletes vitája legfőbb két hetet vesz igénybe és azután áttérhetünk az indemnitás tárgyalására.

Tekintettel arra, hogy Bud pénzügyminiszter az indemnitási javaslattal együtt a jövő hét végén a Ház elé terjeszti a Genfben jóváhagyott 1925—26. évi költségvetést is, az indemnitási vitának négy napon belül be kell fejeződnie és azután nyomban megkezdődhetik a nemzetgyűlés harmadfélhónapos nyári vakációjára.

A felsőházi javaslat tárgyalása ezek szerint öszre marad,

a javaslat megszavazása után pedig a nemzetgyűlés haladéktalanul átalakul a kétkamarás országgyűlés alsóházává, amely az új költségvetés tárgyalásával fogja megkezdeni működését.

Fényes külsőségek között ünnepelte vasárnap a Közjegyzői Kamara 50 éves fennállását

Pesthy Pál igazságügyminiszter az igazságügyi eljárás egyszerűsítéséről

(A Reggel tudósítójától.) A Budapesti Közjegyzői Kamara vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját. A jubilearis diszközgyűlésre az ország minden részéből nagy számmal jöttek föl a vidéki kamarák tagjai; az új városokba díszes tanácskozótérmet egészen megtöltötték az ünnepelő közjegyzők. A jubileumon megjelent Horthy Miklós kormányzó is, aki mindvégig részt vett az ünnepségen. A megjelentek sorában ott voltak még: Pesthy Pál igazságügyminiszter, aki Szász Béla, Törny Gusztáv, Térfly Antal és Séthly József államtitkárokkal együtt a kormányt képviselte, továbbá: Barthá Richárd a kabinetiroda főnöke, Bausch Olivér a Kuria, Juhász Andor a Tábla és Oswald István a Törvényszék képviselőiben, Papp József dr. az Ügyvédi Kamara elnöke, Nagy Ferenc volt kereskedelmi miniszter mint a Magyar Jogászegylet elnöke, Huszár Aladár esztergomi főispán, Szuchányi Ferenc képviselő, mint Szatmármegye kiküldötte, Mészáros János a hercegprímás helynöke, ezenkívül képviseltette magát az ünnepségen a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, az egrri jogakadémia, valamint több budapesti és vidéki társadalmi és jogi testület. A diszközgyűlést Rónay Károly elnök, a közjegyzői kamara legidősebb tagja nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket és átadta a szót Galánfy Jánosnak, a Debreceni Közjegyzői Kamara elnökének, aki ünnepi beszédében visszaillesztetést vetett az elmúlt ötven évre, a Kamara érdemeiben gazdag működésére.

Pesthy Pál

igazságügyminiszter volt a következő szónok: — A kormány részéről — mondotta — a nagyrabecsülésnek, a magam részéről a kollegiális szeretetnek kell kifejezést adnom a közjegyzői karral szemben, amely kar a jogélet és a közélet terén is az első közé tartozik. A veszített háboru után, a mai gazdasági helyzet következményeképpen

mielőbb rá kell térnünk az igazságügyi eljárás egyszerűsítésére.

Az eljárások egyszerűsítésének a kérdése azonban nivóbeli csökkenést jelent. Ezt a nivócsökkenést a jogok keletkezésénél, a jogügyletek megkötésénél kell megakadályozni. Fokozottabb munka vár tehát a közjegyzőkre, akik eddig is megállották helyüket.

Papp József dr., az Ügyvédi Kamara elnöke mondott beszédet ezután:

MICHELIN PNEU
(GYÁRI RAKTAR) AUTÓFÜLSZERELÉSEK

TELEFON 21—97

NAGY JÓZSEF
ANDRÁSSY-UT 34

Briand francia külügyminiszter

kijelentette, hogy Magyarország nem tud jóvátételt fizetni

Páris, június 14.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A francia politika lappangó válsága mindinkább kiélesedik, úgy hogy a jövő hét, amikor Painlevé visszaérkezik Marokkóból, előreláthatólag

a nagy események hete

lesz. A szocialisták és Caillaux között a meggyőzés kizártnak látszik és a szocialista pártban mindinkább az a nézet kerkedik fölül, hogy

szakítani kell a kormányai.

Louis Marian, a jobboldali blok tagja, interpellációt intézett Briand külügyminiszterhez, hogy a jóvátételi bizottság eddig milyen jóvátételi összegeket kapott Magyarországtól, Ausztriától, Bulgáriától és Törökországtól? Briand irásban a következő választ adta: „A jóvátételi bizottság meggyőződött arról, hogy a gyakorlatban

ezen követeléseket lehetetlenség lesz behajtani.”

Kiocsangban fölgyújtották az angol és japán konzulátust

Pekingben nagy tüntetésekre készülnek — Franciaország kínai követsége csapatküldések iránt intézkedett

London, június 14.

(Reuter.) A „Sunday Express“-nek jelentik Sanghaiból, hogy

Kiocsangban az angol és a japán konzulátust fölgyújtották.

A sanghaiból érkezett jelentések szerint a helyzett itt változatlan. A strájk még tart. Kedden nemzetközi bizottság érkezett ide és a kínai hatóságokkal karöltve véget igyekszik vetni a válságnak.

Holnapra Pekingben nagy tüntéseket jeleznek.

Franciaország kínai követsége és az indokinaifőkormányzóság intézkedéseket tettek, hogy szükség esetén csapatokat küldjenek a határra.

HAAS LIPÓT

BUDAPEST

VII, Rákóczi-ut 24

VII, Erzsébet-körut 28

V, Lipót-körut 24

IX, Ferenc-körut 36

DEBRECEN

GYÖR

Valódi linoleum

Futószőnyeg bordúrral, 45 cm széles . 45 K
Futószőnyeg bordúrral, 58 cm széles . 55 K
Futószőnyeg bordúrral, 68 cm széles . 70 K
Futószőnyeg bordúrral, 91 cm széles . 91 K
Egyszínű, barna, m²-ként . 108 K-tól följebb
Mintázott, m²-ként 105 K-tól följebb

Padlókárpit

Linoleum mellett a legjobb padlóburkolat, különféle gyönyörű mintákban

67 cm széles 60 K
87 cm széles 80 K
100 cm széles 85 K

Viaszosvászon

Barchent háttal, 50 cm széles 40 K
Barchent háttal, 58 cm széles 45 K
Barchent háttal, 78 cm széles 65 K
Barchent háttal, 100 cm széles 80 K
Barchent háttal, 115 cm széles 90 K

Szőnyegek

Futószőnyeg, prima

65 cm széles 40 K
85 cm széles 50 K

Ágyelő, szmirna-utánzat

60 × 120 cm 75 K
70 × 140 cm 110 K

Előnézőszőnyeg, szmirna-utánzat

200 × 300 cm 690 K

Ágyelő, velour, 56 × 116 cm 160 K

Kókuszszőnyeg, I-a minőség, különféle szélességekben 60 K

Falvédők, 80 × 180 cm 130 K

Garnitúrák, átvétők és asztalterítők nagy választékban

Függönyök

Etamin, művészi kivitelben, teljes ablak, 2 szárny, 1 drapéria 210 K

Cellunit gallérok és kézelők elsőrendű minőségben

Női és férfi

gumikabátok

nagy választékban, rendkívül olcsó árban!

Drapp és zöld színben 395 K
Double-kabát, a két szövetrész között gumizva 550 K
Szöveteszerű kabát 650 K

Árak ezer koronákban értendők

Hol az igazság?

— Levél a szerkesztőhöz —

Engedd meg, hogy megkérdezzek, — vajjon mivel töltöd meg ezen a héten a napilapoknál rendszerint terjedelmesebb hetilapodat?

Ugy tudom, senkit sem öltek meg a városban; öngyilkosságot is azok szoktak elkövetni vasárnap, akiket senki sem ismer; a sikkasztásnak, csődnek, vagyonszerzésnek vagy erkölcsi halálnak (ha ugyan még akad valaki a városban, aki vállalja az erkölcsi halotti címet?) Gellérthegy-nagyságának kell lenni, hogy még némi érdeklődést kelthessen az újságolvasóban... Mert hiszen napjainkban nemigen irhat egyébről a hírlapíró, mint embertársai bajairól, szenvedéseiről, kifeszítettségéről és már az utóbbi időben ez is unalmas témának mutatkozik.

Néha elgondolkozom, hogy micsoda gyötrelmes fejtöréseken esik át egy lapszerkesztő napjainkban, aki némileg is érdekes újságot akar produkálni. (A kiadó urak emberfölötti küzdelmeiről talán ne is beszéljünk most.) Egykor, a régi szerkesztőnek csak annyi volt a dolga, hogy odaült az asztalához és unottan turkált abban az anyagban, amelyet munkatársai, a szorgalmas méhek, összehordtak a számára; mindent szabad volt megírni az újságba, legföljebb arról lehetett szó, hogy egyik újság hitelesebben, alaposabban, jobban írja meg a dolgot, mint a másik slendriánabb, pongyolább hírlap. A szerkesztő nem sokat törődött vele, hogy kinek lesz borús vagy derült jövőgele, amikor munkatársa megbízhatósága és a maga meggyőződése szerint az igazságot megírta. A börtönajtó kulcsának a romantikus sikorkulása is kellemesebb zeneszám volt a szerkesztő életében, ha véleménye szerint az igazságért hallgathatta ezt a különös muzsikát. Arról pedig szó sem lehetett, hogy étvágya meggyőngült volna a Neuszidelnél vagy a Kispipában, amikor a barátok tornyában elhúzták az esti harangszót.

A világháború óta egy gondja van a lapszerkesztőnek: nem a kézenfekvő igazság megírása, hanem az, hogy mit szabad és mit nem szabad megírni. Hiszen ez nagyon kényes volna, ha minden olvasó böles, megalkuvó, céltudatos államférfiúnak születik vala, de én még eddig, az egykori cenzurával és a mai böles lapszerkesztéssel beállott dresszura alatt is azt tapasztalom, hogy minden újságolvasó egy-egy titokzatos forradalmár, aki mohón keresi a maga pártállású lapjaiban az — igazságot. Akár sláfrokban üldögél a maga vidéki csöndjében az a szépember, az újságprenumeráns, akár robogó villamoskocsi hevederjében ingadozik a maga utcán vett újságjával: mindegyik ugyanazt keresi a hírlap nyomtatott betűi között, amire emberi születésénél fogva legszomjasabban kíváncsi: az igazságot. — Akármennyi különös, történelmi viszonytárságon ment át a nyomtatott betű az elmúlt években, az olvasók még mindig azt hiszik, hogy a nyomtatott betű az igazság hirdetője kedvéért van.

Pedig, megsugok neked valamit, kedves lapszerkesztő barátom, hogy az olvasó volta-képen már maga sem keresi az igazságot: ez csak egy tudatalatti vágy benne, amelyet atavisztikus öröklött mindenféle őseitől. Az olvasó manapság azt szeretné voltképpen, hogy a sokezer ember számára nyomtatott újságból csak egyedül ő tudná meg az igazságot, amelyet aztán esőndesen tartana meg magának. A többi ezer csak higgye el azt az igazságot, amit az újság, amely a napi eseményekkel természetesen foglalkozik: torta, cukorka, humor, rejtélyes vezércikk alakjában tár föl előtte. Nem, valóban nem szeretjük manapság azokat az igazságokat, amelyekért már Onodon is fölkoncolták a követeket. Én azt hiszem, hogy akkor utáltuk meg valójában a hangos igazmondásokat, amikor a sokáig takargatott világháború bajai után jöttek a forradalmak igazságkeresései, majd a forradalmakat felelősségre vonó ellenforradalmak igazságosságai. Az az „igazság”, kedves lapszerkesztő barátom, hogy a publikum voltképpen kiábrándult a pártatlan igazmondásból, mert jobban esik pártok, nagyhatalmu vezetők, jelszavak igazságot alatti meghurcolni, mint külön, egyéni kereseteket indítani az igazság érdekében. Ugyanezért azt hiszem, hogy az emberek többségében még mindig

visszhangzanak a háborús vezényszavak, valamint a háború utáni jelszavak, amelyeknek igazságosságán nem kell elgondolkozni.

Egy ilyen jelszóról hallottam éppen napjainkban... Nem szabad a vállalatokat, színházakat, üzemeket bántani, akármennyi disznóságot követnek el, mert a bántalmak-

Égszakadás, földindulás, buknak a színházak, csak Sebestyén nem vesztette el a humorát Mind a két pesti színháza tele van

(A Reggel munkatársától.) Pénteken nyitotta meg Sebestyén Géza, a Pest-Buda-Miskolc-i mozgó-trüsztt igazgatója, az egész város Gézája, a Budai Szinkört, amelyről három hónappal ezelőtt még fulmináns cikkeket jelentek meg a sajtóban, hogy falait vajjon lebontsák-e és egyenlővé tegyék az anyafölddel, avagy meghagyják-e kegyelemből, pietásból, emlékeknek, furesaságnak? A város vaskalapos urai ugyancsak kötötték az ebet a karóhoz, hogy így, meg úgy: tűzveszélyes a Horváth-kerti aréna, le kell bontani a drága bódét, amelyben pedig valamennyien iltünk már esőndes, csillagos estéken egy fehérkalapos kis-leánnyal, féláru jeggyel a zsölye hetedik sorban, mert olyan ember aztán nem született Pest-Budán, akinek jogaimét a féláru jegyre a kedves bohém Sebestyén Géza el ne ismerte volna. Így volt ez eddig, ameddig jó puha fekete föld és majálisi porond volt a padok helyén. Mert bizony, Sebestyén Géza, amikor a felsőbbség már nagyon okvetetlenkedett a tűzveszély és egyéb firlefancok miatt, fogta magát, földhözvágta a süvegét és

hét hét alatt épített kőből, vashól, betonból, aranyból és sima parkettából egy olyan vadonatu, gyönyörűséges színházat,

hogy amióta megnyitott, a Nemzeti Színház tagjai ki sem akarnak menni belőle. No de tréfán kívül: nagy dolog, amit Sebestyén Géza néhány év óta ennek a városnak színházi közéletében művel. Arról most nem is beszélünk, mert hiszen azt már mindenki természetesnek találja, hogy

a Városi Színházat, amely valósággal dögvárossá vált, három hónap alatt a földön fogva ráncigálta ki a deficit fekete tengeréből

s reszkető karokkal ugyan, de tartja és száritgatja a viz fölött. A kultuszminiszterium és a város urai nyilván tudják, hogy ez mit jelent. Azt jelenti, hogy Sebestyén Géza tehetségében, rátermettségében és nem legutolsó sorban szerencseszállagában bizni lehet, — mi pedig hozzáteszük, hogy bizni lehet a hitében, a rajongásában, a tisztességében, az okosságában, — abban a Sebestyén Gézában, akinek őt ez a város ismeri. A Reggel munkatársa fölkereste Sebestyén Gézát az új Budai Szinkörben és megkérte, hogy mondjon valamit küzdelmes életének utolsó gyönyörű etappe-járól. Sebestyén Géza fölnezt a plafonra és aztán lenézett a földre — a plafonon új freskók, a földön új parketta pompázott — és aztán így szólt:

Megkerült a kis Vörös Mária...

Gyalog ment Veszprémbe „borzasztó erdőkhöz keresztül” új életet kezdeni...

(A Reggel tudósítójától.) Lapunk múlt számában hírt adtunk arról, hogy a Keeskeméti-utca 8. számú házából a kis Vörös Mária el-
lűnt, hogy — amint hátrahagyott levelében írja — „új életet kezdeni”. A holdogtalan anya csaknem két hétig kereste, kulatta gyermekét s ebben a ház lakói is segítségére voltak, akik nagyon szerették az elevenesű, szép leánykát.

A rendőrség sem talált Vörös Mária nyomára

és ezért általános volt a vélemény, hogy a fejlett gyerek lélekfűfűk hálójába került. Vörösné már lemondott minden reményről, amikor a posta ma levelet kézbesített neki, amelynek címzésén megismerte leánykájának cikor-nyás vonásait. Egyik lakó elvette tőle a levelet és hangosan fölolvasta:

Kedves Anyukám!

Bocsás meg neked, rossz kislányodnak, hogy olyan szomorúságot okoztam neked, de ígérem, hogy többet

nek a szegény tisztviselők, színészek, alkalmazottak adják meg az árát. Nos, kedves lapszerkesztő barátom, az én véleményem ebben a dologban ez: amelyik részvénytársaság, vállalat vagy egyéb üzem olyan gyöngye lábón áll, hogy azt elsőpörheti az első sajtótámadás, az előbb-utóbb ugyanis fölfordul magától és alkalmazottait a sajtó beavatkozása nélkül is az utcára teszi. Nem lehet könyörületességi alapon újságot szerkeszteni. A szegény kiuzsuzorított alkalmazottaknak igazuk van, amikor kolduló árvagyermeknek öltöztetik föl őket. De nincs igaza annak a kifestett vénasszonynak, aki a mellékutcaiban várja a koldulásuk eredményét.

Krúdy Gyula

— Ez egy halálraítelt intézmény volt, azonban közvetlenül az ítélet végrehajtása előtt egy a székesfőváros, mint a kultuszminiszterium kegyelmi tanácsa alakulván át, az ítéletet — remélhetőleg — élethossziglani főnállásra változtatta át. Lehetetlenség meghatározottság nélkül megemlékezni elszánt gyermekkori barátomról, Perl Gyuláról, aki irántam való barátságából közel 2¼ milliárdot dobott bele ebbe az átépítésbe olyan megható bizalommal, amilyen csak a Jókai regényekben fordulhatott elő. Hét hét alatt épült föl az új Budai Szinkör. A diadal első érzése akkor fogott el,

amikor a tűzvizsgáló bizottság ezidén nem köthetett ki vasfüggőnyt, mert kegyetlenül ott lógott.

Amikor a „Színházavatás” rendező szerepében megjelentem a színen, a közönség olyan hatalmas tapsvihart előlegezett, hogy igazán nagyszerűen kell, hogy menjen a színház, hogy ezt a gyönyörű előleget pontosan visszafizethessem. Remélem, nem fogok adósok maradni. A megnyitáson a legmeghatóbb gratuláció Lázár Ödöné volt, aki ezekkel a szavakkal köszöntött:

— Elég szép út a lakkeipőtől idáig...

Hogy mi a lakkeipő története?

Amikor ezelőtt 30 esztendővel, mint színiakadémiai növendék a Várszínházban vizsgáztam egy előkelő herceg szerepében és nagyon szegény fiú lévén, nem volt lakkeipőm, Lázár Ödön barátom adta kölcsön a lakkeipőjét. A jóbarát az előadás egyik fölvonásközében meglátogatott az öltözőben, amikor egy arra menő kollégám véletlenül a lábamra lépett. Lázár a dühtől elpirulva kiáltott rá:

— Nem tud vigyázni?

A kollégám napokig nem tudta megérteni, hogy Lázár Ödönnek miért fájt az én lábam.

— Ami a Városi Színházat illeti, a szerb háború jut az eszembe;

mindenki azt hitte, hogy két hét alatt vége lesz és kihuzódott hat évig.

Egyébként ott kettőzött buzgalmat kell kifejtésem, hogy közönség legyen, már csak azért is, mert ilyen nagy színházban nagyon féltelmes egyedül lenni.

— Negyvennyolc éves vagyok, tehát 22 év pluszom van, mert legelfogultabb jóbarátaim sem jósltak többet 25 esztendőnél. Ugy látszik, a jó Isten sokkal kegyesebb volt hozzám. Jövendő tervem tehát nem lehet más, mint küzdeni, ha kell, alázatosnak lenni, de ha kell, verkedni mindenért, ami Istennek tetsző. Remélem, ezek között akad olyan is, ami majd a publikumnak is tetszik...

Egyed Zoltán

Francia
parfümök
legolcsóbb árakban
Kosztelitz
V. Dorottya-utca 12. Tel. 188-59

nem teszem és ezentul mindent úgy csinlok, ahogy kívánod. Kérem a tanító nénit és az igazgató urat is, hogy ne ítéljenek el szigoruan. Új életet akartam kezdeni, de belátom, hogy még sokat kell tanulnom, amíg csak nagy nem leszek és majd akkor lehet egy szép életet teremteni neked és neked is. Most már ne busulj miattam. Itt vagyok Vilonyán Zsófi néniéknél. Nem kell semmi bajom, pedig

gyalog jöttem ide Veszprém megyébe. Borzasztó erdőkhöz is keresztül mentem, féltém a vadállatoktól, de imádkoztam és ezért nem bántottak. Nagyon megörültek itt neked, de én mégsem maradhatok, mert 22-én lesz a vizsgám és ezt nem szabad elmulasztani. Édes jó anyukám, azonnal küldj utiköltséget, hogy visszafelé vonaton utazhassam, de ha megírod, hogy nincs pénzed, akkor azonnal gyalog megyek vissza.
Mária.

A 12 éves Vörös Mária, természetesen, idejében meg fog érkezni a vizsgára, mert a meghatott lakók adakozásából bőven futja a vasuti költségre.

HIREK

„Az egyén minden“

— Irta Szász Zoltán —

Egy hatalmas, ma még meglehetősen homályos eszmekörből, amellyel más formában még részletesen fogok foglalkozni, vetek ide néhány sugarat. Talán átvilágítják a magyar politikai közéletet is; ugyanis azokhoz a nyilvános helyekhez hasonlóan ez, amelyeknek lámpáit duhaj kezek leütötték.

Mindenekelőtt azt a szerény tanácsot szeretném adni a liberális, radikális és szocialista publicistáknak, hogy ne kövessék a fajvédőket a faj szóval való visszaélés terén. Ne beszéljenek sváb vagy tot fajvédelemről, ne nevesse nek diadalmaszkodva azon, hogy egy német vagy szláv nevű politikus mer a kecskeméti vagy hódmezővásárhelyi magyarok élén és nevében a magyarságról beszélni. Azért, mert valakit Mehnernek vagy Bärnek hívnak, lehet éppen olyan magyar, mint Kiss Mihály, sőt, még olyan magyar is, mint Sugár Mór, aki pedig legamatósabban és legintelligensebben beszél az egész foluban magyarul, legtöbb magyar könyvet vásárol s általában az egész megyében legjobban tudja és érzi, hogy mi a magyarság.

A magyarságnak, nemkülönben minden európai, de legalább is közép-európai népiségnek és nemzetnek a fajhoz, rasszhoz, vérből lezármazáshoz körülbelül semmi köze sincs. Mindezek természetudományi fogalmak s az állat- és növénytanba tartoznak; a nemzet, a nép pedig szellemi jelenségek és szociológiai fogalmak. Különösen magyar fajról beszélni — ebben az esetben a szó nyers értelmében brutális, azaz állati — badarság. Nincs antropológus, aki ne tartaná az egész emberiséget, az utolsó ausztráliai négerrel a legelső angol-szászig, egy fajnak. Különböző emberi rasszokról, fajokról már lehet beszélni, ezeknek rendszerezése és a neve is azonban majdnem évről-évre változik. Bizonyos azonban annyi, hogy aki rasszról beszél, az nem gondolhat másra, mint koponyaindexre, haj- és szemszínre, orridomra, szemrés-formára, testarányokra, vérfehérségre, néhány nagy általánosságban jellemzett lelki tulajdonságra s más effélékre. A nemzetiség és népiség ismertető jelei pedig nyelv, szokások, emlékek, tehát csupa öntudati tény. Nincs is közép-európai nemzet, amelynek tagjai ne tartoznának a legkülönbözőbb rasszokhoz, ne volnának ezeknek keverékei. Lehetséges, hogy az a német nevű képviselő, aki a Kis János „faját“ akarja védeni, épp olyan rövidfejú, fekete hajú, sötétszemű, alacsony termetű, rövidlábú, mint maga Kis János s ebben az esetben mind a ketten az alpesi rasszhoz tartoznak. Viszont azonban mellettük állhat Balog Mihály, aki szőke, szürkészemű, rövidfejú és alacsony termetű s így a keleti vagy keletbalti fajhoz tartozik. Sőt jelen lehet, mint törzsökös lakos a ceglédi vagy hódmezővásárhelyi piacon Szabó Péter is, aki magas, hosszalábú, sötétszemű és hajú, keskenyarcú, rövidfejú s mint ilyen, a dinári rassz illusztris képviselője. Mindannyian azonban magyarok, de, persze, nem fajmagyarok vagy rasszmagyarok, mert magyar faj vagy rassz nincs. Igazi magyar, a magyarságban élőkön haladó lehet az előbb említett Sugár Mór is, aki esetleg alacsony, barnahajú és szemű, rövidfejú, keskenyarcú s így a kaukázusi vagy előzsiai rassz fia. Mindéből az derül ki, hogy a magyarság egy meglehetősen tarka rasszmozzaik s hogy a német név vagy a zsidó jeleket nem teszi kevésbé magyarrá azt, aki kulturájában, érte- seiben és szokásaiban magyar.

Mindaz, persze, nem jelenti azt, hogy a rassz- kérdéseknek semmi jelentősége sincs. Azt hiszem, hogy idővel, az antropológia fejlődésével, nagy szerepe lesz ezeknek a problémáknak a párválasztás és a pályaválasztás területén. Mert, ha a ma uralkodó s főleg Német- és Magyarországon féktelenkedő fajelméletek nagyjából badarságok is, az antropológia komoly és nagy- jövőjű tudomány. S ezért most a kultusz- miniszter urnak szeretném figyelmét felhívni egy sajnálatos tényre. A magyar nép antropoló- giái átvizsgálása évtizedek óta késik. Lenhos- sék, Bartucz, ennek a tudománynak magyar jelesei, írásaikban állandóan panaszkodnak, hogy Európa antropológiai térképén Magyar- ország jóhár volt. Itt volna tehát az ideje annak, hogy az állam segítségével hivatott tudósok megrajzolják a magyarság embertani ábrázalát s tömegvizsgálatok útján megállapítsák azokat a testi és lelki típusokat, amelyek a magyarságot, ezt a rassz-konglomerátumot jellemzik.

Ha csak tízedrész annyi pénz, amennyit a fajvédelmi sajtó és mozgalom fölemeszt, fordít- ódnék erre a célra, a magyar tudomány mu- lasztása ki volna pótolva. S mivel igazi tudósok foglalkoznának e kérdéssel, megvolna az a biztosítékunk is, hogy a faj és rassz körüli elméletek nem fájulnának politikai és társa-

dalmi ámitásokká. Mert az igazi antropológus, éppen mert tudománya hátrairt ismeri, soha- sem vét az ellen az újabb annyiszor meg- tagadott, de meg nem dönthető elv ellen, hogy politikában, etikában s általában a szellemiség minden terén, ellentétben egy zsidó regényíró és angol miniszterelnök, lord Beaconsfield mondásával, hogy race is all, valójában: az egyén minden.

— László Fülöp csütörtökön Budapestre ér- kezik. Londonból táviratozza *A Reggel* tudó- sítója: László Fülöp, a világhírű magyar festő- művész a napokban a kontinensre utazik. Elsősorban Budapestre látogat el, ahová csüt- örtökön érkezik meg. László Fülöp Budapes- ten Bárczy István miniszterelnökségi állam- titkárr vendége lesz s előreláthatólag négy napig marad a magyar fővárosban. (k. t.)

— Molnár Ferenc eláértársainak találkozója. A kitűnő Molnár Ferencről eláruljuk, hogy éppen most 30 éve nyomasztották az érettségi vizsga gondját. A budapesti Lónyay-utcai református gimnázium diákja volt és 1895 június havában tette le az érettségi jeles eredménnyel. Molnár Ferenc régi osztálytársai pár nap előtt jöttek össze a 30 éves találkozóra. A három évtized előtt éret- t ifjak ezüstös fejjel, de friss kedvvel jöttek össze, a töb- bek között Lengyel Zoltán népielőti miniszteri államtitkár, Barna Béla rendőrfőtanácsos, Dobreczeni Miklós mérnök, Gyöngyös újjáépítésének volt kormánybiztosa, Edvi-Ilés Jenő festőművész-rajztanár, Hammer Géza miniszteri ta- nácsos, Leimetter Ernő Máv.-főügyelő, Pálep Jenő a „Hazánk“ volt szerkesztője, aki később az Indiával való kereskedelmünk megalapozásával tette magát híressé, báró Malcomcs Gyula miniszteri tanácsos, dr. Zilahy Géza ügyvéd, Pásztor Bertalan nyugalmazott városi ta- nácsos, aki Nagyváradról jött 181 a találkozóra és sokan mások. Molnár Ferenc azonban most nem tartózkodik Budapesten és így nem jelenhetett meg a találkozón, amelyre pedig, amint Barna Béla rendőrfőtanácsossal közölte, nagyban készült. A találkozó népszerűsége emelte, hogy ezt a 31 év előtt érettségizettekkel közösen rendez- ték. Így a két régi osztály diákjaiból 35-on jelentek meg. Az ünnepélyen és az esti banketten a 31-ek részéről Gáspár Artúr kitűnő publicista, volt államtitkár, az Angol-Magyar Bank igazgatója, a 30-asok nevében pedig Barna Béla rendőrfőtanácsos üdvözölték a még életben levő volt tanárait: Luky Danielt, dr. Szabó Aladárt és Kaszónyi Gédét s az intézet jelenlegi igazgatóját, dr. Ra- vasz László főigazgatót, akik lelkesen válaszoltak. A banketten Aughy Ernő vasúti főügyelő, a 31-esek közül, nagy tetszés mellett mutatta be aikalmi költeményét. Az egybegyűlteket elhatározták, hogy megalakítják a ref. fő- gimnázium volt diákjainak baráti szövetségét, amelynek célja az intézet erkölcsi és anyagi támogatása lesz.

— A Páris-Köln-Berlin-i expresszvonat balesete. Párisból táviratozzák *A Reggel*-nek: A Páris-Köln-Berlin-i expresszvonatot, mely tegnap reggel 10 órakor hagyta el a párisi északi pályaudvart, Landrecies közelében bal- esetet ért. Elromlott a fékje és mialatt a nyílt pályán vesztegelt, hogy a féket rendbehozzák, egy tehervonat nekiment és az expresszvonat posta- és podgyászkoecsiját teljesen szétrom- csolta. A romok között eddig egy halottat, három súlyos és öt könnyen sérültet találtak. Valamennyien francia postai és vasúti alkal- mazottak. Az expresszvonat utasai közül senki sem sérül meg.

— Letartóztatták Andorka Dezső volt miniszteri tisz- viselőt. Az elmúlt csütörtökön Szent László-uti lakásán detektívek letartóztatták Andorka Dezső 28 éves magán- hivatalnokot. Andorka Dezső neve akkor vált ismertté, amikor a szocialista képviselő a zalaegerszegi internáló- táborral ismertették meg a nemzetgyűlést. Andorkát, aki a kereskedelemügyi miniszterium tisztviselője volt, 1921-ben internálták egy barátjához írt levele miatt, amelyben többek között olyan kijelentéseket tett, hogy nem tud olyan országban élni, ahol Somogyi és Bacso gyilkosai szabadon járnak. Az internálótáborban Andorka több ízben összeütközésbe került a tábor fogyelemi sta- bályzataival és egy alkalommal az egyik rendőr kardjá- val úgy megvágta a karját, hogy megbénult. Ugyan- csak ő volt az, akinek véres nadrágját Esztergályos Já- nos képviselő annak idején a Ház asztalára tette. Az internálótábor fölösztatásakor Andorka Dezsőt is szabad- lábra helyezték. Andorka Pestre került, ahol azonban bűna karja miatt nem tudott állást kapni. Letartóztatá- sáról a rendőrség nem adott ki hivatalos jelentést.

— A Töreky-tanács tárgyalja Lédererné bűnügyét. Ismeretes, hogy a Tölgyfa-utcai rablógyilkosság bűnpörében Léderer Gusztávné ellen az ügyészség gyilkosság, csalás és rablás büntette címén emelt vádat, azonban a halálra ítélt főhadnagy felesége az ügyészi vádirattal szemben kifogásokat adott be. A bűnügyi hatóságok gyorsan, soronkívül akar- ják elintézni ezt a szörnyű bünesetet és így a bejelentett kifogásokkal már ma délelőtt foglal- kozik a büntetőtörvényszék vádtanácsa, dr. Almásy Dezső tanácselnök elnöklésével. Min- den valószínűség amelletl szól, hogy Léderer- nét vád alá helyezik, úgy, hogy az iratok már holnap a büntetőtörvényszék elnökségéhez ke- rülnek a főtárgyalási tanács kijelölése végett. Ugy értesülünk, hogy Lédererné bűnügyét a Töreky-tanácsra szignálják s ez esetben július elején megtartják a főtárgyalást.

— Vasúti Utmutató, a magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrendkönyve (44-ik évfolyam) nyári kiadása tartalmazza a hazai és külföldi vasutak és hajózások menetrendjeit, személy- és poggyászdijisz- búsait, utirányokat, külföldi csatlakozásokat. Kapható a vasúti és minden más könyv- és újságárusítónál, vala- mint a trafikokban.

— Másodszor követett el öngyilkossági ki- séreltet egy 70 éves kéményseprő. Vasárnap délután nehéz emberi test puffanása és nyom- ban utána velőtrázó sikoltás hallatszott a Rökk Szilárd-utca 8. számú házban. A lármára előrohant lakók az udvaron nagy vértócsában találták Szalkai Vince 70 éves kéményseprő- mestert. Szalkai a ház első emeletéről vetette le magát az udvarra és két lábát és kezét el- törte. Azonnal értesítették a mentőket, akik a súlyosan sérültet a Rókus-kórházba szállították. Szalkai Vince nem most akart először megválni az élettől. Ez év husvétján ugyanis konyhakéssel elvágta a nyakát. Ekkor azon- ban csak könnyebb sérülést szenvedett. Föl- gyógyulása után a teljesen egyedül álló öreg- embert, aki jó anyagi körülmények között élt, szanatóriumban ápolták. Itt az orvosok megállapították, hogy Szalkai öngyilkossági mániában szenved. A szanatóriumból csak most, szombaton hozták ki és azóta állandó fölügyelet alatt tartották Horn Ede- utca 12. szám alatti lakásán. Vasárnap dél- után azonban sikerült elmennie hazulról és rögtön fölhasználta az alkalmat, hogy újból öngyilkosságot kövessen el. Állapota súlyos.

— Letartóztatták egy vámcsalót. Egy budapesti keres- kedő nemrégiben megbízta Kertész Miklós hivatalnokot, hogy a vámhivatalban váltsón ki több láda árut és át- adta a hivatalnoknak a vám kifizetéséhez szükséges pénzt. Kertész Miklós megjelent a vámhivatalban, ahol alaco- nyabb vámtétel alá eső árut mondott be és a vámtisz- tek nevét ráhamisította az iratokra. Egy vámtiszt észre- vette a hamisítást és Kertész Miklóst csalás és okirat- hamisítás címén följelentette. Kertész Miklóst vasárnap letartóztatták.

— Francia anarchistákat keres a budapesti rendőrség. A budapesti államrendőrség poli- tikai osztálya nagyon gyakran küldi ki meg- bízottait külföldre, hogy jó információi legye- nek a külföldi jelentékenyebb társadalmi moz- galmakról és főleg a gyanús elemek budapesti összeköttetéseiről. Ilyen módon tudta meg a budapesti rendőrség, hogy a franciaországi Neuillyből egy anarchista társaság Claubert nevű tagját különös megbízatással Budapestre küldte. A rendőrség megtette az intézkedése- ket, hogy Claubert az országba érkezése esetén föl tartóztassa, de ő valószínűleg értesült a rendőrség előkészületeiről és ezért eddig még nem lépett át az országhatáron. A rendőrség most nagyszabású nyomozást indított a francia anarchisták budapesti cinkosainak teleplezé- sére.

— Rényl Baby és dr. Jármai Zsigmond, a Joss M. és Löwenstein rt. fehérnemgyár cégvezetője folyó hó 14-én házasságot kötöttek.

Megtakarít

több mint 200.000 koronát,

ha már most előfizet

WELLS NAGY

VILÁGTÖRTÉNETÉRE

665.000 koronás bolti ár helyett

441.000 K

kedvezményes árért, havi 73.000 koronás törlesztésre

bármely könyvkereskedésben vagy a kiadónál

GENIUS RT.

Budapest VII, Ilka-utca 31. sz.

Harald Lloyd a Mozgókép-Otthonban

— Ugyan, kérék, engem ne destrualj, én, mint polgár és hazafi, csak nem kételkedhetem egy magyar királyi miniszter szavában? **Klebensberg:** gróf is, miniszter is, tagja a Nemzeti Kaszinónak és az Akadémiának, Beniczky Ödönt ő buktatta ki Komáromban, mindezekből láthatod, hogy ur és gavallér és előrelátó államférfi. **Peyer Károly** — képviselő, de szocialista; felelőtlen képviselő és nem felelős miniszter. Már most előáll Peyer Károly és azt mondja a nemzetgyűlés színe előtt, hogy Klebensberg, mint belügyminiszter kísérletet tett arra, hogy rábírja őket a Somogyi-Bacsó-ügy eltemetésére és ezért ellenértékül a szocialistáknak az egyesülési és gyülekezési jog terén bizonyos könnyítéseket helyezett kilátásba. E beszélgetés **négyszemközt** történt; ő annak befejezése után az egészet leferálta a pártjának és az erről szóló jegyzőkönyvet egy polgári fiskálisnál helyezték bizalmi letébe. Klebensberg miniszter Peyer izgalmat keltő bejelentésére azzal válaszolt, hogy **négyszemközt** egyetlenegyszer sem tárgyalt Peyerrel és így sem történetelt a diskurzus. **A nemzetgyűlésre bízza, hogy kinek a nyilatkozatát méltóztatja elhinni.** Hogy ez nem elintézés? Ugyan, kérék, micsoda forradalmi mentalitás! Ha a nemzetgyűlés szavazással dönt el országrendező kérdéseket, miért ne döntse el többségi szavazattal: ki mondott igazat, Klebensberg vagy Peyer? Az elnök csönget. Tisztelt nemzetgyűlés! Következik a határozathozatal. **Akik Klebensbergnek hisznek, álljanak föl!** A jobboldal föláll. (Félkiáltások a baloldaltól: **Ellenpróbat kérünk!**) Kisebbség. Ezzel az ülés véget ért. Most beszélj, pupák!

— Nemzetgyűlési pör egy bécsi szocialista újság lefordított cikkéért. A „Népszava“ 1923 december 25-én megjelent száma a „Külföld az amnesztiaért“ címen hosszabb cikket közölt, amely miatt a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése ellen irányuló vétség címén eljárást indítottak. **Spitálszky Károly,** amikor a rendőrségen kihallgatták, azt adta jegyzőkönyvbe, hogy ő nem szerzője az inkriminált közleménynek, hanem csak fordítója, mert az egész cikket a Bécsben megjelenő és Budapestre kitiltott „Arbeiter-Zeitung“-ból vette át. Ez a védekezés természetesen nem vezetett eredményre. Az inkriminált közlemény többek között ilyen kitételeket tartalmaz: „Iszonyatos, hogy az ellenforradalom győzelme után még mindig csaknem 1000 ember van börtönben. A börtönökben szenvedők legnagyobb része a denunciaciónak, személyes bosszúnak az áldozata. Olyan kicsinyes, igazságtalan bírásokkal sehol sem üztek, mint most Magyarországon a börtön proletárjaival szemben. Az egész világ nyilvánossága előtt — így végződik a cikk — azt a vádat emeljük a magyar kormány ellen, hogy ártatlan embereket kárhoztat lassu halálra és ha még nem halt ki belőle minden jóérzés, szeretnénk megérteni vele, hogy általános amnesztiaival kell véget vetni ennek a gyaldzatnak és esztelenységnek.“ A budapesti büntetőtörvényszéken dr. **Schall Ernő** elnökletével esütörtökön tartják meg ebben az ügyben a főtárgyalást.

— Két helyen törtek be vasárnap. Vasárnap a főváros közönsége nagy tömegekben kereste föl a kirándulóhelyeket. Ezt az alkalmat a betörők is kihasználják és **vasárnap este két nagyszabású betörést jelentettek a főkapitányságon.** A Bathányi-utca 31. számú házban **Bendsen Henrik** déliavasuti főfelügyelő lakásáról ismeretlen tettesek **80 millió korona értékű ruha- és fehérneműt vittek el.** — **Morroni Miklós** gyárigazgató családja este 8 órakor tért haza Teréz-körut 7. szám alatti lakására és az előszobájút nyitva találta. **A lakásban minden föl volt forgatva, a szekrények fölörve és minden fölsőruha, azonkívül pedig 14 kilogram ezüstnemi hiányzott, mintegy 100 millió korona értékben.** A lakásban álkulcsos betörők jártak, de valószínűen megzavarták munkájukat, mert a lakásból nem vittek el minden értéket.

— Nemzetközi sakkverseny Debrecenben. A sakkvilág érdeklődését Baden-Baden és Marienbad után augusztusban Debrecen fogja magára irányítani. A nagyszabásúnak készülő nemzetközi sakkverseny fővédnökségét **Klebensberg Kunó** gróf vallás- és közoktatásiügyi miniszter vállalta el. A külföld ismert mesterei közül **Tar, Lakover, Spielmann, Przepiorka, Seitz, Mathison** részvétele valószínű, úgy, hogy a verseny tul fogja származni a múltévi győri kongresszusi mérkőzést és egynívójú lesz a külföldi nagy tornákkal. A mesterversenyen kívül **nemzetközi főtorna is lesz,** amelynek első helyezetteje a Magyar Sakk szövetség mesteri címét kapja. A nevezéseket **Dalmay Barna** címére (Debrecen, Arany János-utca 2) kell küldeni.

— Párisban letartóztattak egy olasz kommunista képviselőt. Párisból táviratozzák: A rendőrség letartóztatta és kiutasította **Gricco Ruggiero** olasz kommunista képviselőt, aki az itteni olasz csoportnak Matteotti emlékére tegnapi rendezett ülésén fölszólt, noha külföldieknek tilos beszédet mondani.

Gróf Cziráky László elkeseredett harca a Nemzeti Kaszinóban báró Gerliczy Félixszel

A báró ellen beadott kirekesztési indítványt a Kaszinó választmánya nagy szótöbbséggel elvetette — Sulyos föltételű párbajjal intézik el az affért

(A Reggel tudósítójától.) A Nemzeti Kaszinó exkluzív köréit rendkívül kényes ügy foglalkoztatja néhány hét óta. Gróf Cziráky László ugyanis, aki a Dunántul leggazdagabb magánasai közé tartozik,

„kirekesztési“ indítványt tett a Nemzeti Kaszinó egy másik tagja, báró Gerliczy Félix ellen, egy 40.000.000 koronás kártya-differencia miatt.

A rendkívül érdekes affér előzményei a következők: **Báró Gerliczy Félix** néhány hónappal ezelőtt gróf Cziráky Lászlóval együtt résztvett egy *chemin de fer* pártiban, amelyben végül is

hatszáznegyvenmillió koronát vesztett gróf, Czirákynál.

Hatszázmilliót a veszteségből rögtön kifizetett, negyvenmillióra pedig állítólag hosszabb haladékot kapott. Ugy látszik azonban, hogy gróf Cziráky megelégedett a fizetési terminus dátumáról, mert néhány héttel ezelőtt fölszóltatta báró Gerliczyt, hogy a negyvenmillió

tételt is fizesse meg. Báró Gerliczy azonban arra való hivatkozással, hogy a fizetési terminus még nem járt le,

megtagadta a fizetést,

amire gróf Cziráky azonnal beadta ellene a Kaszinó választmányához a „kirekesztési indítványt“. Báró Gerliczy, amikor gróf Cziráky beadványáról értesült, azonnal kifizette a negyvenmilliót. A Kaszinó választmánya június első napjaiban tartott ülésén tárgyalta gróf Cziráky indítványát és kétharmad szótöbbséggel úgy határozott, hogy az affért

a felek magánügyének tekintik

és azzal többé nem foglalkozik.

A választmányi határozat után báró Gerliczy Félix gróf Cziráky Lászlót báró Láng Mihály és Almássy László útján provokáltatta, aki viszont gróf Csekonics Gyula és gróf Wenckheim Pál személyében nevezte meg segédeit. Az ügy gyors elintézését azonban egyelőre különböző komplikációk késleltetik, úgy hogy ez az elintézés előreláthatólag hosszabb ideig függőben marad.

— Még a nyári szünet előtt tárgyalják dr. Koszka István bünyjét. Közel félesztendeje annak, hogy dr. **Koszka István** pénzügyi főtanácsos a Röck Szilárd-utcában agyonlőtte **Valérián Zsigmond** huszárezredest. Koszka István azóta az ügyesség fogházában várja ügyének főtárgyalását. A büntetőtörvényszék elnökségéhez a múlt hét elején kerültek a bünyje aktaí, hogy jelöljék ki azt az ítélettanácsot, amely a családi drámát letárgyalja. **Dr. Langer Jenő** kuriai bíró, a büntetőtörvényszék elnöke, önmagának tartotta meg a Koszka-ügy iratait, ő fog elnökölni a főtárgyaláson, amelyet még a nyári szünet előtt megtartanak.

— A felsőparliskolát végzett iparosok a mérnöki kamara működése ellen. A mérnöki kamara föllállításáról szóló törvény, amint ismeretes, kimondja, hogy a mérnöki címet diplomával nem rendelkező iparosok közül csak az nyerheti el, aki legalább nyolcévi műhelygyakorlattal rendelkezik, ez esetben is az erre való jogosultságát a mérnöki kamara tanácsa bírálhatja el. Ez az utóbbi rendelkezés sok anomáliára és elégedetlenségre vezetett, mivel nagyon sok esetben előfordult, hogy a tanácsot **politikai szempontok is befolyásolták.** Az Országos Műszaki Egyesület, amely már több ízben sürgette a végzetes törvény revízióját, vasárnap délelőtt ez ügyben nagygyűlést tartott helyiségében. A gyűlésen **Homonnay Tivadar** nemzetgyűlési képviselő elnököl, akinek megnyitó szavai után **Neufeld Armin,** a Műszaki Egyesület elnöke, tartotta meg előadói beszédét. Hangoztatta, hogy nem a törvény meghozatala, hanem csak annak végrehajtása ellen van kifogásuk. Előfordult, hogy a mérnöki kamara választmányi tanácsa nem adta meg a mérnöki címet olyan szakembereknek sem, akiknek vezetése alatt az állami gépgyárakban hivatásos mérnökök dolgoznak. A mérnöki cím használati jogát sehol a világon nem szabályozták, csak nálunk és Ausztriában például a magyar felsőparliskolai végzettséggel bárki elnyerheti a mérnöki címet. Határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint a nagygyűlés helyteleníti a mérnöki kamara eddigi működését, mivel ez a gyakorlati élet követelményeinek nem tudott megfelelni. Ezután még több fölszólat hangzott el, amelyek során határozati javaslatot nyújtottak be az irányban is, hogy a mérnöki cím elnyeréséhez szükséges nyolcévi műhelygyakorlatba a háboruban eltöltött éveket számítsák be. A nagygyűlés valamennyi határozati javaslatot elfogadta.

— A bombamerényletek egész sorozatát tervezték a spanyol királyi pár ellen. Barcelonából táviratozzák **A Reggelnek:** A vizsgálat, amely a június hó 4-ikére tervezett, de idejében meghiusított bombamerénylet dolgában megindult, kiderítette, hogy a merényletterveket nem szindikalista munkások, hanem a katalóniai szeparatisták szőtték. Az összeesküvés között megtalálták a **barcelonai legelőkelőbb körök vezéreit, sok diákot, katonatisztet és papot.** A katalóniai összeesküvés célja: **egy önálló köztársaság alapítása, amely aztán Franciaországhoz csatlakoznék.** A merényletet, amint ismeretes, az udvari vonat ellen akarták elkövetni, mégpedig egy alagutban, Barcelonától 20 kilométer távolságban. A bombát már el is helyezték, azonban még idejében fölfedezték, hogy mi van készülöben. De nemcsak ezt az egy merényletet tervezték a király ellen. A rendőrség megállapította, hogy **bombát helyeztek el abban a templomban is, ahol a királynak misét kellett volna hallgatnia.** A királynak részt kellett volna vennie egy kerti ünnepségen is, amely csak azért maradt el, mert közvetlenül az ünnepség előtt nagy zivatar keletkezett. **Alig hagyták el a palotát, a kertben bomba robbant föl.**

— A Los Angeles német kapitánya az északi sarkra repül. Berlinből írja **A Reggel** tudósítója: **Eckner** kapitány, aki a világ legpompásabb léghajójával, a **Z. R. III-mal** átröpült az **Oceánon Amerikába,** Berlinben időzik és tárgyalásokat folytat olyan léghajó építéséről, amelyet egy északsarki kutatóexpedíció céljára szerelnének föl. Amikor Amundsen nem tért vissza északsarki röpülőútról, Amerikából a **Z. R. III-at,** vagy új nevén a Los Angeles-t akarták fölkuatására küldeni, de a léghajó vezetőjét, **Eckner**et, kihagyták ebből a kombinációból. Ugy látszik, hogy Eckner kapitány most úgy vesz elégtételt ezért a mellőzésért, hogy a poláris expedícióra megépített a **Z. R. III. ikertestvérét és ezzel röpül az északi sarkra.**

— Éjjeli versenyeket rendeznek az ügetőn júliusban. Amerikában, a merész vállalkozások és a hőhullámok hazájában, régen kitalálták, hogy forró nyári napokon éjjel is lehet ügetőversenyeket rendezni. A versenypályára hatalmas ivlámpákkal nappali világosságot varázsolnak és a napi munkájában kifáradt amerikaiánsnak az ilyen éjjeli versenylátogatás egyáltalán kellemes, hűs kirándulás is. Ezzel a tervvel foglalkozik most a Budapesti Ügető Verseny Egyesület is. A június 16-iki választmányi ülésen fogják eldönteni, hogy elfogadják-e azt az ajánlatot, amelyet ez irányban egy vállalkozó tett az egyesületnek. A budapesti ügetőversenypályára nem nagy méreteinél fogva nagyon alkalmas erre a célra. Kevés átalakítást igényel. A pálya és a nézőtéri ivlámpákkal való fölszerelése körülbelül **200.000.000 koronába kerülne.** A versenyintézőség, amely egyébként konzervatív gondolkodásánál fogva nem híve az újításoknak, ebben a kérdésben engedékenységet mutat és ő maga is szorgalmazza, hogy a nyár folyamán Budapestben éjjel legyenek ügetőversenyek. Az ügetőverseny egyet is, mint általában a többi versenyegylet, nagy nehézségekkel küzd. Az általános gazdasági pangás nagyon is megtizedelte a versenytér látogatóinak számát. A versenyegylet ilyen körülmények között nem tud nagyobb áldozatot hozni. A tavaly még megtartott Magyar Ügető Derby az idén elmarad, mert az egyesület ezidő szerint nem képes a Derbyre olyan nagy díjat kifizetni, hogy ezzel az osztrák versenystállókát ide csábítsa. Az idén előreláthatólag elmarad a **Desseffy-emlékverseny is,** amelynek tenyészjellegénél fogva mindig fontos szerepe volt a hazai ügetőversenyezés történetében. A Derbyért és az elmaradt másik nagy tenyészversenyért az istállótulajdonosokat szaporított versenynapokkal kívánja a versenyintézőség kárpótolni. Ha az éjjeli ügetőversenyek tervét valóban nyélbeütik, a lóspört híveinek eddig még nálunk soha nem látott szórakozásban lesz részük. Ezek az éjjeli versenyek este 9 órakor kezdődnek és a megszakított 25 percenkénti lebonyolítással éjjel után érnek véget. Egyelőre a júliusi és az augusztusi elejéi versenyeket futnak ezekben a szokatlan esti órákban, amelyhez sokan előjönnek mások is, akik nem tartoznak az ügetősporthoz utóbbi időkben alaposan megfogynak a közönség tőrzspublicumához.

István-uti Sanatorium, Budapest

VII. ker., István-ut és Hungária-körut sarok
Telefon: József 95-08. — József 42-13

Klinikailag vezetett idegosztály

Idegrendszeri betegségek malária kezelése

Sebészet, belgyógyászat, nőgyógyászat!

Richard Talmadge a Mozgókép-Otthonban

Pompás vacsorák a

Halászcserda

gyönyörű lugasaiban. Stefánia-ut 25 (Viztoronynál),
a halászlét **Singhoffer Agoston**
személyesen kizárólag ismét csakis itt főzi

Három árva sir magában...

„Ne tessék a kistestvérem előtt említeni, hogy a papa már meghalt...” — A Garay-utcai borzalmas robbanás áldozatainak gyermekei között

(A Reggel tudósítójától.) Apjukat megölte a robbanás, anyjuk összeroncsolt tagokkal fekszik a kórúgyon és a három kis Gutstein-gyerek könnyes szemekkel bujik egymáshoz az elárvult lakásban...

A legidősebb 16 éves: Gutstein Márton. Hajszálon mulott csak, hogy nem fekszik ő is ott az apja mellett. Szerdán este, az emlékezetes robbanás napján, apja valami ügyben elküldte őt valahová és pár perccel később már irtózatosszerű robbanás verte föl a kis Garay-utca csöndjét, Gutsteinék üzlete, a szerencsétlen sorsú Hindenburg-bazár már lángokban állt és a detonáció két véres percet dobott ki az utcára: Gutstein Salamont és a feleségét, a három Gutstein-gyerek szüleit. A középső fiúcska 14 esztendő. A robbanás színhelyén találkoztam vele. A volt Hindenburg-bazár fölismerhetetlen romjai előtt a kíváncsiak tömege bámészkodik. Bent az elpusztult helyiségben csakánnyos emberek válogatják ki az úszkös holmik közül a még használható értékeket.

A munkások között van a Gutstein-gyerek is.

Könnyes szemekkel kotorász a romok között. A széthullott ládákban és kötőmelékeken keresztül odamegyek hozzá. Illedelmesen és felhőtlen komolysággal bemutatkozik:

— Gutstein vagyok.

Egy 14 esztendő felnőtt. Az arca szomorú, a hangja öregesen fáradt. Csak a szemében csilannak meg egy ijedt, magáramaradt gyerekek a könnyei, amikor 14 éves kis életének erről a felejthetetlen fordulópontjáról beszél. Elmondja, hogy a jelenlegi családfő,

a 16 éves Márton bátyja, most éppen az apja temetése ügyében szaladgál.

Anyjuk a Rókusban fekszik s így a gyerekek maguk intézik most a kis család szomorú ügyeit.

Délre várják haza a bátyjukat s akkor tudják meg, hogy *vasárnap lesz-e a temetés vagy hétfőn*. Közben ismerősök jönnek. Sopánkodnak, beszélnek, érdeklődnek. A gyerekek mind egyiknek komolyan és értelmesen válaszol. Csak akkor pittyeredik el, amikor az egyik részvétlátogató fejcsóválva megjegyzi:

— Magyar író sorsa 1925-ben. A Reggel múlt heti száma nagy visszhangot keltő cikket közölt a fenti címmel. Erre a cikkünkre reflektált most a békéscsabai Tevan-könyvkiadó cég főnöke. Reflexióiból a következőket közöljük:

— A pesti könyvkiadók rossz üzleti politikát folytatnak akkor, amikor elzárkóznak a magyar írók elől és a külföldi irodalmat pártolják. Régóta ügyeimmel követem az irodalmi termést és nem ritkán mosolyra késztet az a minden ok és alap nélküli idegen ívadás, amely a pesti kiadók jóvoltából lepi el a könyvesboltokat. Addig minden rendben van, amíg valóban nagy és mérföldköveket jelentő írók könyvei kerülnek magyar fordításban az olvasó elé. De hogy miért kelljen 1925-ben két kiadónak is versengenie és végkimerülésig harcot folytatnia számtalan idejét mult és nem is egéket verdeső zenik beözönlése érdekében, akkor, amikor — szerény nézetem szerint — a magyar irodalmi körökben is teremnek ennyire izés gyümölcsök. Sok papíros pocsékolnak el cáltalánul a magyar kiadók. Nehogy félreértse a dolgot, ez a meggyőződésem nem idealizmusból fakad. Utóvégre nekem is és más kiadónak is ugy kell gazdálkodnia, hogy ne a pénzéje számára dolgozzék. Igenis, realpolitika az, amikor az adott helyzethez alkalmazkodom. És mi ma az adott helyzet? Az, amit a fobb kiadó tálcán nyújt elem. Főlemelni a földről azt a számukra értéktelen és haszontalan holmit, amit ők eldobnak. Főlemelni a földről a magyar írók termését és — ha a publikum is ugy akarja — pénzt csinálni belőle. Ezért vállalkoztam Krúdy Gyula műveinek a kiadására. Tevan Andor.

— Magyar dalosok külföldön. A napokban érkezett vissza a Budai Dalárda diadalmos olaszországi utjáról és jövő héten indul a Lyra Dalkör Hollandiába, hogy a Nemzetközi Dalosverseny legfőbb csoportjában küzdjön a nemzetközi győzelmi babéért. Kiváló zenei szakértőnk szerint a legnagyobb reménységgel indulhatnak a küzdelemre, mert a 60 tagú gárda műsora, énektechnikája, stílusa föltötte áll minden nemzet dalárainak. Műsoruk kiemelkedő pontjai: Otto de Nobel: „Gloria in Excelsis Deo”, hatalmas koncepciójú műve és Lányi Ernő: „Rákcs nymphájához” című szerzeménye. A Lyra Dalkör teljes műsorából e hó 20-án, szombaton délután 6 órakor tartja nyilvános főpróbáját a Márkus Emília Parkban rendes mozhelyárak mellett. Zenekedvelő körökben oly nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy belépőjegyek már csak korlátolt számban kaphatók a mozi pénztáránál: Múzeum-körút 2. — Itt említtük meg, hogy a Polgári Dalkör, a soproni országos dalosverseny első csoportja, 21-én, vasárnap délután 6 órakor tartja műsorának bemutatóját a Márkus Emília Parkban.

Radó Olga

művészeti könyvtárára

Vállalja egyes és egész könyvtárak bekötését a legizlésebb kivitelben

Régi posta-utca 7-9. sz. alatt

— Még ma egy hete itt beszélgettem a papával.

Megkérdezem, hogy ki viseli most gondjukat. Elmondja, hogy egyelőre egyik rokonuk, Schönfeld Herman, vette magához őket. Anyjuk fölépüléséig még hónapok is elmúlhatnak, addig a rokonoknál laknak. Mondom neki, hogy majd dél tájban föllátogatok hozzájuk. Kérően emeli rám a szemét:

— Ha föl tetszik jönni, ne tessék a kistestvérem előtt említeni, hogy a papa már meghalt... Ő még nem tudja...

A Cserhát-utca 24. számú házban laknak Schönfeldék, a szerencsétlenül járt házaspár rokonai, akik a kis árvákat pártfogásukba vették. Amint végighaladok a hosszú folyosón, az ajtó előtt egy kedves, mosolygós arc, szépen öltöztetett gyermeket pillantok meg:

a 12 éves Gutstein kislányt.

Okos, szép szeműt csodálkozva nyitja rám, amikor az ajtón kopogtatok. Schönfeldné ijedten tuszol be a szobába, mielőtt még egy szót is szólhatnék.

— A gyerek miatt — mentogatózok és jól becsukja az ajtót, mert a kislány utánunk akar jönni. A család éppen a Rókusba készülődik Gutsteinnét meglátogatni. A Márton fiú még nem érkezett haza és így nem tudják, ma temetik-e a gyerekek apját vagy holnap. Bizony, a kis árvák most itt állnak a világban, szüleik után nem maradt jóformán semmi, azaz mégis:

5000 korona életbiztosítási összeg, amelyre Gutstein Salamont még évekként ezelőtt biztosítottatta magát.

Ez marad a kis árvákra, meg egy borzalmas napnak egész életre szóló emléke. Amikor kilépek az ajtón, a kislányt még mindig ott találom a küszöbön. Az előbb még mosolygós kis arc most ijedt és komoly. Némán néz utánam, nem értheti az összefüggést látogatásom és a környezetének titkolódzása között, de aggodó gyermekelke homályosan talán már érzi, hogy *megszéppent kis életében valami történt, valaminek történnie kellett...*

H. F.

— Kommunisták, fascisták és rendőrök véres összeütközése Londonban. Londonból táviratozzák: Háromezer kommunista összeütközött rendőrökkel és fascistákkal. Többen megsebesültek, hat embert letartóztattak.

— Aki jóba van a pénzügyi hatóságokkal. A tőzsdei konjunktúra idején György József nyakkendőkészítő iparos Havas Adolf értékpapáirkereskedőnél kapott alkalmazást, mint főkönyvelő. Főnöke többször ügyelmezette, hogy nem könyvel pontosan és szabályszerűen, amire György József fölényesen megnyugtatta a főnököt, hogy nem lesz semmi baj, ő vállalja a felelősséget a könyvvezetésért és ha bármiféle kifogást emelnének a pénzügyi hatóságok, ő könnyen elintézteti a dolgot, mert dr. Nagy Béla pénzügyminiszeri titkár a barátja, Csekő Béla miniszeri tanácsos pedig jó ismerőse. A nyakkendőkészítő-főkönyvelő e kijelentéséből mégis baj lett, a két pénzügyi tisztviselő tudomást szerzett a mondatokról és a miniszter fölhatalmazására hivatalból üldözendő rágalmasági pört akasztottak György József nyakába. A büntetőtörvényszék kedden tárgyalja ezt a pört.

— Korytnica-fürdőbe utazóknak fölvilágosítást nyújt, vizumot szerez dr. Neumann Miksa, VIII. Népszínház-utca 23. II. (Telefon: József 14-89.), délután 3-5-ig.

— Abbas Aly ügye. A Reggel június 2-iki számában azt írta, hogy a törvényszék Abbas Aly Váci-utcai szőnyegkereskedőt adócsalás miatt elfogta. Abbas Aly jogi képviselőjétől ma helyreigazító nyilatkozatot kaptunk, amelynek az a lényege, hogy a szőnyegkereskedőt nem adócsalás, hanem jövedéki kihágás címén itélték 135 900 000 korona bírságra.

— Csernyák Imrét ma vonja felelősségre lopás, szöktetés és hamis tanuskodásra való csábítás miatt a bécsi bíróság. A Reggel-nek táviratozzák Bécsből: A törvényszék hétfőn délelőtt kezdi tárgyalni Csernyák Imre volt százados bűnpörét. Csernyákot azzal vádolja az ügyészség, hogy tavaly decemberben megsejtette feleségének leányát, a 16 éves Laehne Magdát. Csernyákné ezelőtt Laehne Hugó nyugalmazott államtitkárnak volt a felesége. Ebből a házasságból született Laehne Magda, akit a bíróság Laehne Hugónak ítélte meg. Tavaly karácsonykor az apa Budapestre akarta hozni leányát, akit a szaléziánusok bécsi kolostorában neveltek. Csernyák neszét vette a dolognak s mielőtt az apa néhány pillanatra magára hagyta a vasúti járda felett a leányt, Csernyák megsejtette és Prágába vitte őt, ahonnan az anya Amerikába utazott leányával. Csernyákot, akit Hamburgban tartóztattak és a bécsi bíróságnak kiszolgáltattak, azzal vádolják, hogy feleségét meglöpte és hamis tanuskodásra csábította. Laehne Hugót dr. Skreim bécsi ügyvéd képviseli a tárgyaláson.

— Bíró Zsigmond detektív-főügyelő és Gyukits Nándor pénzügyőr biatos harca. Több mint egy éve húzódik az a szőnyegcsempészeti vizsgálat, amelyet Bíró Zsigmond detektív-főügyelő levezetett le. Megállapítást nyert, hogy báró Lukszenszky Zsigmond és Murteza Eminzadeh perzsa állampolgár 32 keleti, Sadik Aker Khán perzsa származású mátyásföldi lakos, állítólagos perzsa konzul 17 keleti, özvegy Róth Lórántné községi lakos 25 keleti szőnyeget és 10 függőnyt szállított az országba vámentesen. Vámentesítés, fényüzési adó és forgalmi adó eltérő miatt indult meg a vizsgálat. Bíró Lukszenszky és Murteza Eminzadeh ügyében a pénzügyminiszterium utólag kimondta, hogy nevezettek által vámentesen behozott 994 kg. súlyú keleti szőnyeg után 1600 aranykorona vámtól mentesültek a kincstárnak megérteni. A fényüzési, illetve forgalmi adóeltérő miatt a pénzügyminiszterium magáévá tette a közgazdasági bíróság ítéletét, amely szerint terheltek a 25,120.000 korona fényüzési adó és 1,296.000 korona forgalmi adó, összesen 26,416.000 korona megfizetésére kötelezte, ehhez járul még a ktszabandó bírság is. Sadik Aker Khán és Roth Lórántné ügyében ezidőig még határozat nincsen. Azonban a külügyminiszterium rendeletben kimondta, hogy Sadik Aker Khán Magyarországon diplomáciai funkciót nem végez és onnelfogva sem területenkívüliséget, sem személyes mentességet nem élvez és így ellene a vizsgálat lefolytatható. A vizsgálat folyamán Bíró detektív-főügyelő a vámjövedéki vizsgálatot vezető Gyukits Nándor pénzügyőr biatos ellen Bud. János pénzügyminiszternél fegyelmi följelentést tett. A hatóság Gyukits fölmentette az ellene emelt vádak alól. Erre Gyukits a büntetőjárásbírósnál hatóság előtti rágalmasági vétsége címén följelentette Bíró detektív-főügyelőt. Dr. Jakab Ernő büntetőjárásbíró a mai napra tüzte ki e rágalmasági pör tárgyalását.

— Mese a detektívről és az arany cigarettatárcáról. Három esztendővel ezelőtt a Simplon-kávéház egy asztalánál a tisztviselők nyomoráról folyt a szó. Weisz Henrik jogszigorló elmondotta, hogy egy nyomorgó detektív bement egy körüti ékszerész üzletébe azzal az ürügygel, hogy szeretne ezüst cigarettatárcát vásárolni. Az egyik szép, értékes tárcára ráfogta, hogy lopott holmi, ráíjesztett az ékszerészre, hogy bajba kerül orgazdaság miatt. A végén a detektív megszarolta az ékszerészt, hogy pénzhez jusson. A jogszigorló szerencsétlenségére a társaságban ült egy detektív is, akit nem ismert. Ez firtatni kezdte a dolgot, majd följelentést tett Weisz Henrik jogszigorló ellen, akit hivatalból üldözendő rágalmasági vétsége címén e héten von felelősségre a büntetőtörvényszék Sehadl-tanácsa.

— Huszonöt éves találkozás. A Barcsay-utcai gimnáziumban 1900 júniusában végzett VIII/b. osztályú növendékek közülük címüket dr. Kürti Nándor ügyvéddel (Budapest, VI. Csongery-utca 78.). Találkozik e hó 23-án délelőtt 10 órakor az intézet VIII/b. osztálytermében.

— Kaucióssikkasztó igazgató. Székely István 31 éves részvénytársasági igazgató nemrég alapított vállalatára részére hirdetések útján tisztviselőket toborzott és valamennyi alkalmazottjától kauciót vett át. Több tisztviselője most óvadéksikkasztás címén följelentést tett ellene. Előállították a rendőrségre, ahol kiderült, hogy a neki átadott óvadékokkal nem tud elszámolni és ezért a rendőrségen Székely Istvánt letartóztatták.

KIÁRUSÍTÁS

a Fonal- és Himzőipar Rt

Erzsébet-körút 24. sz. a. üzletében

Eladásra kerülnek:

Női bluzok, női fehérneműek.

Gyermekruhák, Fluggönyök, ágyszerítők.

Mosóvoilok, batiztok, grenadínok, vásznak

Rendkívüli olcsó árak!

Legenda egy szegény külvárosi soffőről, akit fölgyújtott és megölt az autója

(A Reggel tudósítójától.) Megírták röviden a lapok, hogy *Vétek György* dr. kaposvári polgármester csütörtökön hajnalban a Siófok felé vezető országuton, Nagyatád község határában *egy égő autóbilét talált az árok mentén*. Az autó romjai alatt egy

félíg megszenesedett emberi test feküdt.

A polgármester értesítésére kivonult a közeli Nagyatád község csendőrsége és az égő autó romjainak eltakarítása után megállapította, hogy a borzalmas autószerencsétlenség áldozata *Rezsny Géza* budapesti soffőr. Hogy ki az autó tulajdonosa, azt — az újságközlmények szerint — mindeddig nem lehetett kideríteni. *A Reggel* munkatársának a tragikus véget ért soffőről, az autótulajdonosról és a borzalmas szerencsétlenség körülményeiről az alábbiakat sikerült megállapítania:

Rezsny Géza 23 éves, pozsonyi születésű fiatalember, Budapesten a Viktória-malomnál szolgált hosszabb ideig soffőri minőségben. Az intelligens, józanéletű fiatalemberrel mindenki meg volt elégedve, egy ízben azonban összeszólkoskodott a malom garázsgondnokával és emiatt távoznia kellett. Néhány hét elmúltával volt kollégáitól értesült, hogy a Viktóriamalom eladta egyik autóját *Kovács Lajos* Roitenbiller-utcai zsáknagykereskedőnek. Erre *Rezsny Géza* elment a nagykereskedőhöz és rangu bizonyítványokkal rendelkező soffőrt fél is vette. Legnagyobb részét vidéken jártak, ahová a zsáknagykereskedőt üzleti ügyei szólították. Olykor egyfolytában 2-3 hétig is távol voltak Budapesttől, holott

a régi típusu, rozoga Ford-autó nem lett volna alkalmas hosszabb túrákra.

Rezsny Géza gyakran mondogatta soffőr kollégáinak, hogy

fél a sokat strapált, agyonjavított autójával hosszabb utra menni,

minden vidéki tura előtt imádkozik, hogy ép-kézaláb kerüljön vissza. Legutóbb két héttel ezelőtt indult el a soffőr vidéki utra Budapesttől *Kovács Lajos* zsáknagykereskedővel. Innen azután már nem is tért vissza többé. Szerdán este Kaposvárra vitte *Kovács Lajos*, majd

ennek egyik barátját, akivel a zsáknagykereskedő közeli üzleti összeköttetésben áll, vitte át autóján egyik közeli faluba. Azután egyedül folytatta az utat Budapest felé. Nagyatád község határában következett be az, amitől *Rezsny* már régen félt:

a benzintartály fölrobbant,

az autó fölborult, mégpedig olyan szerencsétlenül, hogy a kormánykerék maga alá szorította a soffőrt, aki az esés következtében koponyaalapú törést is szenvedett, de halálának oka — az orvosi megállapítás szerint — nem ez volt;

Rezsny Géza a legborzalmasabb tüzhálállal halt meg.

A Reggel munkatársa ellátogatott *Rezsny Géza* Tisza-utca 5. szám alatti lakására. Szűk kis külvárosi utca ez; arról nevezetes, hogy minden házában lakik egy-két soffőr. Az 5. számú ház másik soffőrlakója, *Zamecsnik János*, elmondja, hogy *Rezsny* mindig panaszkodott, valósággal félt mindig, amikor vidékre kellett mennie. Mondta is, hogy azonnal otthagyja ezt az állását, mihelyt egy kis pénzt megtakarított. Egy bécsi autógyárhoz, *Graef & Stifthez* akart visszamenni, ahol már egyszer alkalmazva volt. *Utiköltségre, vízumra kellett volna a pénz*. Már nem is hiányzott sok, rövidesen eljuthatott volna Bécsbe, a *Graef & Stifthez*...

Most *Rezsny Géza* háziasszonya veszi át a szót. A házbeliek csak „*Pista néni*”-nek hívják. Ezt mondja *Pista néni*:

— Nekem is mindig panaszkolt, szegény, hogy nem szívesen megy hosszabb utra. Mindig mondta, hogy fél valamitől. Most legutóbb, amikor két héttel ezelőtt utnak indult, ezzel bucsuzott tőlem: — „*Na, Isten áldja, Pista néni, a viszontlátásra. Talán visszajövök megint. Csak most az egyszer jöjjenek még vissza, azután másképp lesz minden, elmegyek Bécsbe.*” — De nem jött vissza... — teszi hozzá szomorúan *Pista néni*.

Most már egész kis tömeg áll körülöttünk az udvaron. Mind részvételt hallgatják a tragikus külvárosi legendát. Egy fiatal szőke asszony csöndesen sir... (h. i.)

— Hirdetések az aszfalton. Nem tudom, hány milliódjába kerül Budapestnek a város rendbentartása. De úgy látom, hogy a város kevesli ezeket a költségeket s éppen ezért úgy intézkedett, hogy a tisztaság több költséget emészen föl: engedélyt adott egy vállalkozónak arra, hogy az utca aszfaltjára hirdetéseket pingáljon, ami egyértelmű azzal, hogy a város hivatalból hozzájárult az utcák beszenyezéséhez, bemocskolásához. A helyzet tehát az, hogy *Budapestnek van egy köztisztasági hivatala és van egy beszenyező hivatala*. Az egyik nem tud arról, hogy mit cselekszik a másik s amikor a köztisztasági hivatal szidja hanyagsága, nemtörődömsége miatt a közönséget, ugyanakkor a beszenyező hivatal Budapest berendezéséből akarja előteremteni azoknak a költségeknek egy részét, amibe a köztisztasági hivatal kerül. Mennyivel egyszerűbb megoldás lenne fölösztatni a beszenyezői hivatalt s ezzel fölöslegessé válnék a köztisztasági hivatal. De Budapest a komplikált adminisztráció híve; gondoskodik róla, hogy egyetlen hivatala se bizonyítson fölöslegessé s amikor a közönség már hozzászólt valamelyest a rendhez és tisztasághoz, hivatalból szervezi a piszkot, hogy érdemekhez segítse a köztisztasági hivatalt. És az érdemek szaporodnak. A köztisztasági hivatal pedig elégedetten dörzsöli kezét, mert mit is kezdene egy tucat öntözőautóval, meg három tucat autóseprőkeocsival, ha a város házában nem működnek egy szemétkigondoló hivatal.

— A Népszövetség ajtót mutatott a panaszkodó bécsi háztulajdonosoknak. Bécsből telefonálja *A Reggel* tudósítója: A bécsi háztulajdonosok sérelmesnek találják a lakók védelméről szóló törvényt és — gondoltak egy nagyot — megbízottakat egyenesen *Genf-be küldtek*, hogy a Népszövetségnek kérjék a törvény megszüntetését. A háztulajdonosok küldöttségét azonban *Genfben*, természetesen, csak egy alantás hivatalnok fogadta. A hivatalnok megmagyarázta, hogy a Népszövetség — csak kormányokkal tárgyal. A küldöttség, a lakók nagy mulatságára, kissé röstelkedve érkezett vissza Bécsbe.

— Elfogták a balatoni villák fosztogatóját. Vasárnap reggel a detektívek igazolásra szólították föl egy fiatalembert, aki gyanus eredetű csomagot vitt a hóna alatt. A fiatalember nem tudott fölvilágosítást adni a nála levő csomagok eredetéről és ezért előállították a főkapitányságra. Kiderült, hogy *Gombos Józsefnek* hívják, rovtámultu ember és most érkezett Budapestre. Rövid nyomozás után megállapították, hogy az elmúlt hetekben a *Balaton mentén több villát kifosztott*. Beismerte, hogy *Fonyódon betört egy villába*, majd *Szigligetre* utazott, ahol egy *malomigazgató nyaralójába hatolt be alkulccsal* s az ott ellopott holmit a fővárosban akarta értékesíteni. A rendőrségen megindult a nyomozás *Gombos* teljes bűnlajstromának összeállítására érdekében.

— Tüntetés a német birodalom egysége mellett. Berlinből jelentik: A rajnai millenáris ünnep keretében vasárnap a birodalmi gyűlés palotája előtt tüntető gyűlést tartottak, amelyen valamennyi szónok, köztük *Frenken dr.*, a megszállott területek minisztere, hangoztatta a birodalom és a Rajna-tartomány együvértartozását.

— Ujjalakult a görög kormány. Athénből táviratozza *A Reggel* tudósítója: *Kafandris* visszavonta a kormányalakítási meghívást és *Mihalakopulosz* volt miniszterelnök ma újból kormányt alakított. A külügyi tárcát a miniszterelnök vállalta, ami annyit jelent, hogy *Görögország külpolitikája Jugoszlávia irányában nem fog megváltozni*. *Markovics* jugoszláv követ ma Belgrádba utazott, hogy kormányának jelentést tegyen.

— A Fenyves Dezső rt. jubileuma. A Fenyves Dezső rt. 300. alkalmasozta a cég 25 éves fennállása alkalmából ünnepi díszgyűlést tartott, amelyet a cég korban legidősebb alkalmazottja, *Spitzer Miksa* nyitott meg. A cég főnökeit, *Fenyves Dezsőt* és *dr. Fenyves Jenőt* az alkalmazottak lelkes üzenése közben *Komlós Géza*, a cég legrégibb alkalmazottja köszöntötte föl, majd a cég összes alkalmazottjai névben átadott egy nagy ezüst plakettet, valamint az e célra készített nagy tablót. Az iradai alkalmazottaknak főnökeik iránt érzett szeretetét s ragaszkodását *Dobó Béla* tolmácsolta. A *Károly-körút* 9. számú áruház nevében *Friedl Hermann*, a *Kálvin-tér* 7. szám alatti áruház nevében *Frigyosi Frigyes*, a *Korona* herceg-utca 3. szám alatti áruház nevében *Ranschburg Jenő* és a cég érdekköréhez tartozó vállalatok nevében *Singer Béla* tolmácsolta az alkalmazottak jókívánságait. *Fehér Jenő* hangulatos szavakban méltatta az alapító és a jelenlegi főnökök érdemeit. A szónokok külön kiemelték a főnökök puritán jellemét, az alkalmazottakkal való humanus bánásmódjukat és azon intézményeket, amelyekkel a főnökök mindenkor a cég alkalmazottainak helyzetét való javítását célozták. Ezek után a főnökök meleg szavakban köszönték meg az alkalmazottak figyelmességét és a nap emlékeire a részvénytársaság alkalmazottainak nyugdíjalapot létesítették és erre a célra 250.000.000 koronát tettek le. Az emlékező ünnepély lelkes hangulatban ért véget.

— Új könyvek. *Erdős Rende*: „*Teano Amaryll egyszerű élete*.” I. „*A hársás*.” II. „*A herceg*.” Amióta *Romain Rolland* híres regényciklusa győzelmesen bejárta a világot, energikusan megcáfoltva azt a közkeletű véleményt, hogy a ma embere kizárólag rövid írásműveket hajlandó elolvasni, szerte Európában föltámadt az írókban az ősi vágy, hogy az epizódregények után olyan regényt alkossanak, amely egy egész gazdag életet magában foglal. *Erdős Rende* sem akart elmaradni külföldi kollégái mögött és „*Teano Amaryll egyszerű élete*” címmel regényciklus megírásához fogott; a második kötet befejezetlensége ugyanis nyilván arra enged következtetni, hogy a ciklus hősnőjének az élete még számos további kötetben fog kiteljesedni. A regény gyöngéi: a téma szegénység és a kompozíció bizonytalansága, amit a szerző végnélküli való párbeszédekkel s az erotikus részletek gondos leírásával kíván feledtetni. Némely alak valóságos. Az *őreg Teano*, a megrögzött lump egyszerű kezes bárányává válik, amikor unokája születik. Az anyagi Vid érthetetlen brutálitással támad feleségére; persze, a brutálitás nélkül nem volna regény, hiszen ez a Ryll börtönének az okozója. A második kötet végén az orvosnő durvasága tökéletesen indokolatlan és a professor szellemi nivója mellett kizártnak tekinthető. Viszont néhány helyesen megrajzolt alak, a színes és poétikus stílus dialektikájának kétségtelen ereje, végül az író nem flogtatott, mégis a regény minden oldalán megnyilatkozó kulturája *Teano Amaryll egyszerű élete* történelmi hibái ellenére is érdekes és kellemes olvasmányt tesznek. A regény *Dick Manó* kiadásában jelent meg.

Földi Mihály: „*Az élet tolvaja*.” *Huber István* megölt féltésvérét, a gazdag *Mészáros Andrást*, aki hajszálhasonlít hozzá, hogy behelyezkedje az ő életébe, annak anyagi eszközeivel kiélhesse a maga életének művészi ambícióit. Amde a meggyilkolt életének külsőségei átforgalmják *Huber Istvánt*, mindinkább a *Mészáros András* életét éli és végül a két élet elviselhetetlen egybeolvadása az örületbe kergeti. Ezt az érdekes gondolatot *Földi Mihály* a pszichológus teljes fölkeszültségével és az író befejezett művészetével valósítja meg. A kis regény fölépítésében szabatos, a nehéz lélektani probléma kifejtése világos, stílusa tömör, kifejező, erőteljes, szinte *flaubertien* szűkszavú. A problémás írásk minden barátja igaz gyönyörűséggel fogja olvasni. A könyv a *Franklin-Társulat* kiadásában jelent meg.

(Keclemen Viktor.)

— A kiskunfélegyházi reálgyminázium ünnepe. *Kiskunfélegyházáról* jelentik tudósítónk, hogy az ottani *Szent László-reálgyminázium*, az intézet főgymináziuma fejlesztésének harmincadik évfordulója alkalmából az intézetben 30, 25, 20, 15 és 10 év előtt érettségét tett tanítványok, a jelenlegi tanári kar és diákok közreműködésével vasárnap délelőtt emlékünnepelet rendezett. Az ünnepélyen megjelent *Horváth Zoltán*, *Kiskunfélegyháza* nemzetgyűlési képviselője is. A régi növendékek az ünnepély után megkoszorúzták *Petőfi* szobrát. Délben díszebéd volt, délután pedig a reálgyminázium ifjusága évzáró tornaünnepélyt tartott.

— A garanciaszerződésről szóló jegyzéket átadták Rómában. Rómából jelentik: A római francia nagykövet tegnap a külügyminiszteriumban átadta a garanciaszerződésről szóló német memorandumra vonatkozó francia válaszigjegyzéket.

— Kibékülnek a Stinnes testvérek. Berlinből írja *A Reggel* tudósítója: *Stinnes Hugónak* eredetileg az volt a szándéka, hogy a hatalmas vállalatot testvérei nélkül fogja továbbvezetni. Most, hogy a *Stinnes*-művek válságos helyzetbe kerültek, *Stinnes Hugó* elhatározta, hogy közeledést keres öccséhez, aki nemrégén tért vissza Amerikából és *Stinnes Ottó* a vállalat vezetésében vezető szerephez fog jutni.

— Az első szabadkai vásár. 1925 augusztusában nyílik meg az első vásár *Suboticián*, mely bizonyos a külföld érdeklődését is föl fogja kelteni, annál is inkább, mert *Subotica* a Balkán, a Kelet bejáratiánál fekszik, ahová szívesen fognak eljönni a magyar, osztrák, olasz, görög, bolgár, román és német kereskedők, gyárosok, gazdák, hogy itt megismerkedjenek a távoli Balkán kereskedelmi és gazdasági életével.

Karcsu és finom lesz a bokája

a *Clarks-féle párisi*

BANDES "L"

testszinű gumitekeres használatát által.

Párja 150 ezer korona, használati utasítással.

Láthatatlan a harisnya alatt.

Kapható minden jobb drogériában és gyógytárban.

Ovakodjunk súlyos utazatoktól!

ZSOLDOS SÁNDOR

Budapest VII, Rákóczi-ut 74. Tel.: J. 16-58

SIÓFOK

ZENE — TÁNC — GARAGE

fürdőtelepi-, Központi, Sió-, Hullám-szállodák, strand-fürdő és a Sebesta- és Sommer fürdőtelepi éttermek, kávéház, cukrászda, pavillon teljes üzemben

Előidényben

teljes penzió 100.000 K-tól

Az agg Brieux szomorú, mert drámái már senkit sem érdekelnek

A „Vörös talár“ és a „Bölcső“ híres írója bánatosan panaszolja, hogy problémái egy csapásra megoldódtak — Elbucsuzott a színpadtól és megbékülten várja a halált

Páris, június 10.

(A Reggel párisi tudósítójától.) Az akadémia negyven halhatatlanai közé tartozik Eugéne Brieux és írói pályája mégis a lehető legtragikusabb. Drámái, amelyek egykor viharos érdeklődést keltettek, hamarabb megöregedtek, mint maga az író. Vajjon hogy viseli a „Vörös talár“, a „Bölcső“ és más, egykor izgalmas drámák híres írója ezt a halál előtti elmúlást?

Meglátogattam Eugéne Brieux-t,

aki egy csendes kis utcában lakik, nem messze a montmartrei zajos mulatóktól. Hatalmas, öreg könyvtárszobájában fogad. Nyugodt, jóságos arcu, ősz ember. Kicsit fáradt. Nem keserű, nem elégedetlen. Inkább megbékélt — de nagyon szomorú.

— A színpadról beszéljek? Író vagyok — mondja — és nem kritikus. A mai színházat nem ismerem, nem is tudnék véleményt adni róla. Visszavonultan élek, nem járok színházba. Én a régi generáció tagja vagyok és

egy szakadék választ el bennünket az új generációtól. Köztünk van a borzalmas háború,

amely négy évig tartott. Négy éves öldöklés után beköszöntött a béke, de az sem az igazi béke, hanem lappangó háború, csupán más eszközökkel. A fiatal irógeneráció a sárba tapos bennünket, mi pedig komolytalannak tartjuk a fiatalokat. Nem értjük meg egymást. A háború fölforgatott mindent, megváltoztak a viszonyok,

az erkölcs mást jelent, mint jelentett azelőtt.

Ami azelőtt probléma volt, ma már nem az,

viszont új problémák merültek föl, amelyeket azelőtt nem ismertünk. Ez az oka annak, hogy darabjaim ma már nem aktuálisak. Amikor íródtak, ujszerűek voltak, föltűnést keltettek, sőt botrányt idéztek elő. Hol vannak ma? Legtöbb drámám problémái egy csapásra megoldódtak. Ott van például a *Bourgeois an Champs* (Polgár az ekeszarvánál) drámám, amely arról szól, hogy a polgár kimegy a földekre. Mi most a helyzet? A földmunkás otthagyja munkáját, hogy a városba menjen dolgozni. Amikor most összes műveimnek új kiadását átnéztem, meg is jegyeztem e darab bevezetésében, hogy elvesztette aktualitását. *Darabjaim ma inkább dokumentumok, egy eltűnt kor emlékei.*

— Terveim? Egyelőre nincsenek, nem szándéksom többé írni. Már megírtam munkáimat, jó munkás voltam, aki ledolgoztam a részemet az életben, most már megpihenhetek. Nyugodtan, türelmesen, megbékélten várom a halált. De talán mégis írok egy darabot, nem tudom. Nem érzek magamban elég erőt és hitet, ez pedig föltétlenül kell egy jó darabhoz.

— Melyik darabomat szeretem a legjobban? Erre nem is tudnék hamarjában válaszolni. Ugy szeretem drámáimat, mint az apa a gyermekeit, nem azokat szeretem a legjobban, amelyek beváltak, sőt talán, amelyeknek kevesebb sikere volt, ahhoz rakaszodom jobban. Ilyen például a *Les Trois Filles de Mr. Dujan* (Dujan ur három leánya) drámám, aztán szeretem a *La Foi-t* (A hit) és a *Vörös talár-t*. A háború után egy darabot írtam: *A leány-t*, ebben próbáltam foglalkozni a megváltozott élettel és az új problémákkal, de a darabnak nem volt sikere. Letettem tehát arról, hogy írjak. *Könyveim közé vonultam és várom a megváltást.*

Pallós István

Labori dr. juliában át akarja uszni a La Manche- csatornát

Látogatás az esztergom—budapesti
távúszás hősnél

(A Reggel tudósítójától.) Sportkörökben napok óta d. Labori Károly bravurjáról beszélnek, aki tudvalevően borús, szeles időben, jéghideg vízben 12 órán belül Esztergontól Budapestig uszott és így körülbelül 75 kilométert ment egyfolytában, megállás nélkül. Miután Laboriról a legkülönbözőbb hírek keringtek, többek között, hogy tüdőgyulladásban fekszik, munkatársunk fölkereste Rákóczi-tér 13. szám alatti lakásán, ahol a legnagyobb meglepetésre ez a tábla áll:

Lázár Károly dr. orvos.

Tévedtünk talán? Becsöngetünk s ime, a hatalmas teremti Labori nyit ajtót.

— Hát ki az a Lázár? — kérdezzük —, amire ő mosolyogva így felel:

— Én vagyok, de sportkörökben mindenki Laborinak ismer, mert diákkoromban, amikor még tilos volt a sportolás, ezzel az álnévvel versenyeztem. Azóta rajtam ragadt.

— Izomláz, kis nátha, semmi?
— Ugyan, hiszen az egész nem nagy dolog. Mindössze egy kis próba a La Manche-csatorna átúszására, csak, sajnos, ahhoz sok pénz kell. Körülbelül 45—50 millió korona, de a szővetség és én is szegények vagyunk. Fogalmam sincs, hogy miképpen tudjuk előteremteni.

— És mire kell az a sok pénz?
— A kiutazásra, egy kis érő költségére, 2—3 heti calaisi tartózkodásra és egy állandó motorosra, amely a tréningeken és az átúszásnál az erősítőszereket hozná.

— Miért izgatja a La Manche-csatorna átúszása a versenyzőket?

— Azért, mert a csatornát a nyugati áramlás miatt nem lehet légvonalban (ami csak 40—42 kilométer) átúszni. Legalább is 70 kilométert kell menni, hogy Dowerben partot lehessen érni. Ezenfölül erősen hátráltatják a vállalkozókat a szinte állandó viharok, de csöndes időben is 3—4 méteres hullámok vannak a partok közelében. A legnagyobb ellenség azonban a só, amely különösen a szemet támadja meg és rettenetes fájdalmakat okoz.

— Hiszi, hogy sikerülne az átúszás?
— Szentül hiszem, mert a csatorna 14—15 fokos vize kitünően konvenial nekem. Nem szeretem a meleget!

— Nem fél a görcsöktől?
— Nem. Legutóbb is a cél előtt négy kilométerrel görcsöt kaptam a lábikráimban, de a víz alatt szépen kimassziroztam és utána pár percig végigfeküdtem a vizen. A görcs csak arra veszedelmes, aki megijed. Ha az ember nyugodtan marad, akkor az izmok fokozott tónusa önmagától is megszűnik.

— Miért ambicionálja a La Manche-csatorna átúszását?

— Nem egyéni hiuság hajt erre, hanem az, hogy ezzel a magyar erőnek olyan propagandát csinálnék, ami hosszú ideig emlékezetes maradna.

Dr. Labori Károly terve tehát tiszta intenciókból fakad és hogy nem hiú ábránd, amit akar, azt a legmegbizhatóbban igazolja dr. Donáth Léo, az úszószövetség alelnöke, aki hivatalosan kísérte Laborit Esztergomból Pestre és aki a következőket mondta:

— Szinte emberfölötti akarateréje és bámulatosan munkabíró szíve van Laborinak, akit képesnek tartok a La Manche-csatorna átúszására.

Miután a Magyar Úszó Szövetség koldusszegény, az Országos Testnevelési Tanács és a sporttársadalom áldozatkészségén mulik, hogy nemsokára ismét magyar színek diadalától legyenek hangosak a világ összes lapjai.

Gerhárd Lajos

Mennyi apanázst kaptak békében a főhercegek és főhercegnők az udvartól

Bécs, június 14.

(A Reggel tudósítójától.) A „Neues Wiener Journal“ vasárnapi számában folytatja a Habsburg-család 1839-ből származó házi státumának közlését, amely úgy rendelkezik, hogy a császári ház tagjai magas méltóságuknak és származásuknak megfelelő apanázsban részesüljenek. A háború harmadik évében — írja a lap — Ausztria és Magyarország költségvetése összesen 22,600,000 koronát irányzott elő az udvartartás költségeire. Ehhez még különböző összegek járultak, tokaji borok eladásából, a schönbrunni menaszériában szedett belépődíjakból és más hasonló bevételekből, úgy hogy

a császári udvarnak körülbelül 28,000,000 korona bevétele volt.

Ebből fődözték a Burgszínház deficitjét, az udvari nyugdíjakat, a különböző rendjelek adományozásának, az udvari könyvtárak, kincstárak és muzeumoknak kiadásait.

Károly király és Zita királyné apanázként
2,600,000 koronát kapott

és különböző apanázst kaptak a főhercegek és főhercegnők, aszerint, hogy milyen közeli rokonságban állottak az uralkodópárhoz. A legnagyobb apanázsa Mária Josefa főhercegnőnek és Mária Terézia főhercegnőnek volt, akik, mint a király illetve királyné anyja, 240,000, illetve 300,000 korona apanázst élveztek. Nagy apanázsa volt — 162,000 korona — a király öccsének, Miksa főhercegnek is, aki tudvalevőleg sokat reprezentált. Péter Ferdinánd főherceg 119,000 koronát kapott, igaz, hogy neki soktagu családról és ezek udvartartásáról kellett gondoskodnia. Ezekből az apanázsból fizették az udvarmestereket, kamarásokat, kamarai előljárókat és udvarhölgyeket is. A drágulás, amely a háború minden évével együtt nőtt, újabb és újabb terheket rótt az udvar jövedelmeire, úgy hogy

az udvar deficitje 1917-ben már 7,000,000 korona volt.

Az udvarmesteri hivatalnak fődözet után kellett néznie és — ami Ferenc József hosszú uralkodása alatt elképzelhetetlen volt — Károly király kiadásainak egy részét már a rendkívüli hadihitelekkel fődözték. Gróf Hunyadi József udvarmester 40%-os drágasági póllékről tárgyalt az osztrák és a magyar kormányokkal, amikor eljött 1918 októbere — és minden összeomlott.

100,000 korona heti részletfizetés
ellenében szállítunk gyermekkoszt, gyermekágyat matraccal, fehér zománczott gyermekládát. HERMANN GYULA Magyar Kosárfőnök Rt. Főüzlet: V. Lipót-körút 15. sz. alatt (Vigszínházzal szemben). Telefon 92-96. Fióközlet: I. Horthy Miklós-ut 10-12. szám. Telefon: József 86-77

A férfing jelenleg Magyarországon a legolcsóbb

amit lehetővé tett a folyamatban lévő

JOSS

INGEK

PROPAGANDA ELADÁSA GYÁRI ÁRON

kapható a JOSS-cikkeket árusító divatáruüzletekben

Egyedül füstölheti ki poloskáit

a szencziós hatása „Novusz“-gyertyákkal hatása bámulatos, nem piszkít, egyszerű kezelés, számtalan elismerővel. — Postai szétküldés: ZELMANOVITS DROGÉRIA, Budapest VII. Wesselényi-utca 36. szám

**Budapest szenzációja!
Olcsóbb és jobb a menürendszerénél!**

Kovácssevics
sörözője és étterme
(volt Wurglits), VIII. Rákóczi-ut 29. sz.
megnyit!

Villásreggeli-különlegességek. — Elsőrendű konyha. Kitűnő borok. Árnyas kerthelyiség
A jó vidék találkozóhelye
Állandóan friss csapolás!

KÖZGAZDASÁG

Lesz-e még tőzsde Magyarországon?

(A Reggel munkatársától.) Köszöntjük Bethlen Istvánt és Bud Jánost Genfből való hazatérésük alkalmából. Örülünk gazdasági téren elért sikereiknek és bárha sikereik értéke éreztetné hatásait! Szomorú tény, hogy

az utóbbi években vagy nem történt semmi a gazdasági élet megújítása érdekében, vagy ha voltak is eredmények, azoknak hatása elkallódott.

Valahogyan a Habsburgok hibájába esett a gazdasági kormányzatunk. Majdnem mindent megkésve hoztak vagy úgy adták, hogy már jól ne essék. Most azonban néhány valóban értékes eredményről számolhatunk be. Eljünk velük és illesszük be azokat gazdasági életünk vérkeringésébe, hogy azt frissebbé és egészségesebbé tegyük, hogy visszakapjuk az életkedvet és a munkálkodás lehetőségét. Elsősorban Bud János pénzügyminiszter fölértékelési rendeletére gondolunk. Különös, a közönség ezt nem méltányolja kellőképpen és az illetékes tényezők sem foglalkoznak vele érdeme szerint. A gazdasági életre sem applikáltak a rendelet áldásos hatásait.

A budapesti tőzsdén újabb áresésnek voltunk a tanúi és az árjegyző táblákon rég nem látott mély kurzusok jelentek meg. A múlt évi június 13-án jegyzett árfolyamokhoz képest az áresőkkenés valóban

megdöbbentő,

amint ez néhány részvény árfolyamából kitűnik.

	1924. VI. 13.	1925. VI. 12.
Angol-Magyar Bank	62,5-58	30,75
Leszámitoló Bank	85-82	48-50
Kereskedelmi Bank	1.200-1.245	850-800
Hitelbank	605-585	325-330
Első Magyar	10-9,75	4,050-150
Ganz-Danubius	3.550-3.250	1.565-620
Magyar Cukor	3.150-3.000	1.585-620

Hogy a fájdalmas értékesökkenésnek mi az oka, azt sűrűn és gyakran hallottuk. Minden egyéb októl függetlenül kézenfekvő, hogy olyan értékek után, amelyek 3-6% évi kamatot hajtanak, nem mutatkozhatik kereslet ebben az országban, ahol 12% a minimális betéti kamat és ahol némi ügyességgel, különös kockázat nélkül megkeresik az emberek tőkájuk felét. Inkább az érdekel mindenkit, van-e remény, hogy az a magyar vagyoni, amely a papirgazdálkodás szomorú éveiben részvényekbe menekült, valaha átértékelődik-e, s

a letört részvénytulajdonos látja-e még pénze töredékét?

A tőzsdénken, mintha az örültség válna uralkodóvá. Olyan árak jelentkeznek, amelyek már sem a jövedelemmel, sem a belértékkel, sem a vállalatok jelenlegi vagy jövőbeni helyzetével arányban nem állanak. Ha ma a külföldnek eszébe jutna, hogy összevásárolja értékeinket, olyan reparációt fizetnének a külföldnek, hogy a kormányzat minden küzdelme meddő maradna, hogy a vagyonekat kivédje. Ehhez képest tréfaszamba menne mindenféle „Abbau” és takarékoskodás, amikor egy egész ország jutna rabszolgaságba és a külföld részére dolgozna. A történelemből tudjuk, hogy Zsigmond királyt várba zárták azért, mert zálogba adta a 16 szepesi várost. Bizonyos, hogy semmi baja nem esett volna, ha akkor azok a városok részvénytársasági alapon állottak volna. És ma senki meg nem akadályoz senkit abban, hogy városok, vállalatok és az ország vagyonát nemcsak elzalogosítsák, hanem potom áron vesztegesseék el. Van egy intervenció bizottság. Ennek sikere nem volt és nem is lehetett. A tehetetlenségét kevesen értik. Ennek magyarázata az, hogy az összeállításában igazságtalan, mert

a föladatak és terhek nem állnak arányban azzal a kötelezettséggel, amelyet egye-

seknek a multban jelentkezett hasznok és erkölcsi obligók arányában kellene vállalniuk.

Nem titok, hogy például a budapesti piacnak legsúlyosabb teherterhelését azok a százmilliárdok képezik, amelyekkel egy nagy intézetünk egyik igazgatójának vállalkozásai terhelték meg a piacot. Az ezeken szenvedett veszteség fölülmúlt minden mást. Ha a piac e legvállalkozóbb szelleme és legnagyobb hasznokat élvezett tényezője kivenné részét az intervencióból, könnyed, gyors és biztos volna ennek működése és sikere.

Politikáinknak egész sivár és vigasztalan képe a gazdasági nyomorúságon alapszik. A reménytelen, gondterhelt kereskedelem és ipar és most már a latájner- és művészostály is a jobbat keresi és gyűlöli a meglevőt, mert már reményeinek pislogó mécsese is kialudt. A munkanélküliség, az „Abbau”-nak gyilkos és értelmetlen tényezője minden gazdasági győgyülés megölkje. Rosszakká teszi az embereket. A polgárság sok kiváló rétege, a nevéket és becsületüket féltők, a megélhetésükért aggódók, a munkájukért, otthonukért remegők az elproletárosodás útjára jutottak. Ezért a fojtott elkeseredés és ezért nyilvánul meg az a letargikus hangulat és hangzavar a közélet porondján.

Politikáinknak és jövőnknek útját a gazdasági kérdésekben találjuk meg és ott kell keresni a megoldást is.

A fölértékelési rendelet kellőképpen beillesztve, fölhasználva, propagálva és becsületesen alkalmazva, sok-sok vagyont menthet meg. A genfi eredmény nagy lökést adhat a gazdasági életnek, a vállalkozás, a pénzkörforgás megindulásának.

× Német összeomlások. Berlinből írja A Reggel tudósítója: Stinnes után Krupp, Krupp után Wolff! Meddig tart még a szörnyű összeomlás s mi az oka, hogy e sziklaszilárd világcégek ilyen hirtelen megrendültek? A környezet hatása, az inflációs papirgazdálkodás tetto a gazdasági élet ez óriásiat mozdulatlan és tehetetlenné. A nagy papirnyerveket Stinnes és példája után minden nagy német koncern terjeszkedésre és beruházásra fordította. Amikor mejelent a Rentenmark és bedugult a forgótöke buzgó forrása, a bankóprés, Amerika ontotta a milliókat a német piacra, magas kamatokkal akart keresni, az amerikai kamatok dupláját! A német iparbarók azt hitték, az amerikai forrás is kiapadhatatlan, a kölcsönt olcsóbb kölcsönrel fogják visszafizetni s így a dollárok százszázait új befektetésekre fordították, beépítették, csak éppen pénzben nem őrizték meg. De Amerika óvatos bankár s az új kölcsönök bizony elmaradtak és Stinnes, Krupp, Wolff és a sok száz kisebb cég friss pénzt új üzemi tőkét szerezni nem tud s ha az amerikai hitelezők a rövidlejáratu dollárkölcsönök visszafizetését követelik, még megrendítőbb összeomlásoknak lehetünk tanúi!

× Krausz Simon megvált az Angol-Magyar Banktól. Az Angol-Magyar Bank igazgatósága Krausz Simon elnöklete alatt tartott ülésében megállapította az 1924. üzletév mérlegét. Ez 9.556.395.006 K nyereséggel zárult. Ebből részvényenként 2000 K osztalék fejében a részvényesek között 5.955.564.000 K fizetendő ki, a rendes tartalékkal 1 milliárdtal gyarapították, míg a fennmaradó 1.715.343.002 K az 1925. üzletév számlájára vitessék át.

Krausz Simon elnök bejelentette, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a külföldi érdekesoport, amellyel az Angol-Magyar Bank szoros kapcsolatban áll, ugy a maga, mint üzletbarátai részéről tetemesen növelni kívánja a banknál birt érdekeltiséget, a maga részéről megnyugvással látja elérkezettnek azt az időpontot, amikor a bankból kivályn, ölhesen azoknak a nagy gazdasági és közérdekű föladataknak, amelyek mindenkor életteljárt képeztek és amelyekkel szoroson összefüggő cége nemzetközi relációinak kifejlesztése és előkészített programjainak megvalósítása. — A bank igazgatósága a legnagyobb megnyugvással állapította meg, hogy Krausz Simon és a bank vezetősége és főrészvényesek között minden kérdés tekintetében a legnagyobb harmónia áll fenn, amely harmóniának és egyetértésnek fennmaradása biztosított a banknak arrandvo is, hogy a megváltozott viszonyok mellett is minden időben az egész vonalon bírt fogja Krausz Simon egyéniségének és munkájának értékét.

× Wiener Bankverein igazgatótanácsa megállapította az 1924. üzletév mérlegét, amely 37.269.885.400 o. K tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatótanács az e hó 24-iki közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszté, hogy részvényenként 8000 o. K osztalék fizetessék.

Brillánsokat, gyöngyöket

és régi ezüsttárgyakat Schmelzer Benj Károly-utca 20. sz. (Közvetlenségben vásárol Schmelzer ponti városház főkapunál)

„Gazdasági életünk egy előre el nem képzelt mérvű válság és depresszió képét mutatja”

A gyáriparosok beszámolója a szanálás első évének eredményeiről — Sürgetik a hitelekérdés megoldását, az adórendszert és a vasúti tarifa revízióját

(A Reggel tudósítójától.) A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a gyáripar képviselőin kívül megjelent az elhunyt idős Chorin Ferencnek egész családja, mert a GyOSz vezetősége ezen az ülésen áldozott elhunyt elnöke emlékének. Biró Pál, a GyOSz alelnöke nyitotta meg az ülést.

— A szanálással járó áldozatokból — mondotta — tönkretul kivettük részünket. Tisztában voltunk mindannyian azzal, hogy a veszített háborúnak és az ország rettenetes megcsontításának az inflációs korszak megszűnésével kezdő gazdasági likvidációja nagy átmeneti bajokkal fog járni, amelyeket a népszövetségi kölcsönök ezúttal keretben való megállapítása, a beruházásra szánt összegek hiánya és az adósnak oly erős mértékben való megszorítása még súlyosabbá tehet. De azt hittük, hogy a külföldi tőkének magángazdasági célokra való rendelkezésre bocsátása révén az átmeneti megrázkódtatást a gazdasági élet rövid átmenet után hamar ki fogja heverni. Komoly aggodalommal kell megállapítanunk a szanálási akció első évének végén, hogy

gazdasági életünk még mindig egy előre el nem képzelt mérvű válság és depresszió képét mutatja.

Ismerjük mindannyian azokat a nagyrésben tőlünk független külső okokat, mint amelyek a nemzetközi pénzpiac helyzete, a múlt évi katasztrófális termés, az osztrák pénzügyi letörés és a világpiaci árukrisz, amelyek a válságot oly erősen kíméltették s hatásait az egész magyar termelő társadalomra szinte elviselhetetlenné tették. Bármi nehezen elviselhető azonban a pillanatnyi sanyaru helyzetünk, a magyar gyáripar nem vesztetheti el higgadt-ságát a jövő megítélésében. Azután az új autonóm vám-tarifát védelmezte, amely szerinte nem fokozza a drágaságot, sőt az iparek árát azóta, bár kétségtelenül konjunkturális okok is közrejátszottak ennél, esőkkendő irányzatot mutatnak; nem is tette lehetetlenné a behozatalt,

az év első negyedének statisztikája a behozatalban 30% emelkedést mutat;

nem is akadályozza a kereskedelempolitikai szerződések megkötését, amint azt a tapasztalat mutatja. A kereskedelmi szerződések ügye az, amely továbbakban a gyáripar legfontosabb létérdekeit érinti. E tárgyalások eredményeképpen ki fog derülni az is, hogy a magyar ipar milyen áldozatokat tud hozni a mezőgazdasági kivitel érdekében. Sajnos, bizonyos jelek arra mutatnak, hogy nem mindig találkoznak ugyanezen készséggel a másik oldalon.

Fenyő Miksa dr., a Gyosoz igazgatója mondott ezután hosszabb beszédet, amelyben az elhunyt idős Chorin Ferencnek érdemeit és munkásságát méltatta. Knob Sándor dr., a GyOSz titkára az évi jelentés során arra mutatott rá, hogy legsürgősebb föladat az, hogy adórendszerünkben el kell tüntetni az infláció maradványait. Lehetetlen helyzetnek tartja, hogy a jövedelmi adókulcs maximuma 40% legyen, szemben a Wekerle által megállapított 5%-kal. Lehetetlen a társulati adó jelenlegi 16-20%-os skálája is az 1909-es törvényben megállapított 8%-os kulcsal szemben. Megemlíti a valorizáció kérdését is, amely a gyáriparra nagy veszélyt rejt magában és sürgeti a vasúti tarifa revízióját. Az évi jelentés elfogadása után a választásokat ejtették meg. Az ügyvivő igazgatóság tagjává választották dr. Metzler Jenőt és Práger Pált, a végrehajtó bizottság tagjává pedig Langer Rudolf dr.-t.

Küvös nyári estéken nélkülözhetetlen a felöltő!

Angliából behozott szöveteimből, első osztályu munkásaim által készített

raglánok és felöltők

rendkívül olcsón, készen kaphatók. Elegáns férfiruhákat mérték után készítek. Köztisztviselőknél kedvezményes árak!

WIDDER férfiszabó, IV. Városház-utca 20. Telefon: 95-76

VASBUTOROK

a legizlésebb kivitelben kaphatók

Haidekker Sándor Rt.

sodronyszövet, vasbutor és lánegyárban

Arjegyzék ingyen és bérmentve

Budapest VIII, Üllői-ut 48/22

Budai fiók: II, Fő-utca 59/22

Kérje egyéb cikkeinkről ajánlatunkat!

MICHELIN PNEU

Szilárd Béla

Lázár-utca 14. Telefon 131-28

3 havi részletfizetésre végez művészi szobafestést

GRALITZER

VII. Erzsébet-körut 44. Telefon: 105-78

„Előkelőbb gesztus lenne, ha az Operát egyszerűen becsuknák vagy bérbeadnák, mintsem tovább folytassák a dilettáns kísérletezést”

Kerner István, az Opera zenei igazgatója élesen elítéli az intézet művészeti leépítését

(A Reggel tudósítójától.) Az Operaház váltságát a hivatalos körök — úgy látszik — megoldottnak tekintik az új igazgató kinevezésével és a most folyamatban levő személyzeti leépítésekkel. E kísérletet minden szakértő egyre nagyobb elégedetlenséggel és pesszimizmussal ítéli meg. Alkalmunk volt az operaházi problémáról a hazai zenei kulturának nagyteljesítő ismerőjével, Kerner Istvánnal, az Opera zenei igazgatójával hosszabb beszélgetést folytatni és ez alkalommal nagyon tanulságos képet kaptunk egy magáról az operaházi válságról, mint az egyedül lehetséges megoldási módokról.

— Az Operaház válsága — mondotta Kerner István —, bárhol is nézzük, magának a magyar kulturának egyik szomorú állomása. Az olyan intézmény kiépítéséhez, mint amilyen a budapesti Operaház, évtizedek hosszú, önföldöző és intenzív művészi munkája szükséges. A legnagyobb mértékben kárthatatlan kell az a fölfogást, amely az Operaház kérdését egyszerűen bizonyos foku leépítésekkel akarja megoldani. Leépíteni lehet egy kereskedelmi vagy banküzemet, de nem az Operát. Ha már mindenáron bizonyos átszervezést látnak szükségesnek az illetékes körök, úgy csak egy abszolút hozzáértő, nagy tapasztalatu,

művészi szakemberekből álló bizottság egyetemes felelőssége mellett volna szabad az átszervezést végrehajtani.

— A legnagyobbjok tudatlanság és hozzá nem értés állíthatja csak azt, hogy egy, a miénkhez hasonló operaházi szervezetet a mostani körülmények mellett, a lassú sorvadás veszedelem nélkül fönn lehet tartani. Az illetékes fórumoknak egyszerűen

kell határozniuk, hogy vajon egyáltalán fönn akarják-e tartani az Operát,

mert a tervezett leépítésekkel nem tartják fönn az Operát, hanem csak szomorú karrikatúráját teremthetik meg. Épp így áll a dolog a fizetésekkel. Az operaházi tagoktól művészi munkát megkövetelni hivatalnokai a még hozzá gyöngye hivatalnokai fizetések mellett nem lehet. A művészek bizonyos energiaszükségletet, a lelki- és érzelmi életének ünefedt kivirágzását kell a színpadra vinni, ami azonban sehogysem képzelhető el, amikor egészen primitív háztartási- és létfenntartási gondokkal kell megküzdnie. Az operai színpad félistenei

sehogysem adhatják művészi megnyilat-

kozásuk javát, ha szabad óráikban azon kell töprengeniük, hogy melyik vendéglőben kaphatják a legolcsóbb menüt

s színpadi jelenetük előtt a kifzetetlen számlák vízióival kell megküzdniük.

— Elismerem, hogy az Operaház ily módon bizonyos fokig luxusintézmény. Nálunk azonban még ezenfölül csaknem az ultima ratio jellegével bír

fogyver is, kulturfőlényünk bizonyítására.

Ebből s egyedül csak ebből a szemszögből szabad megítélnünk az Operaház jelenlegi válságát.

— Divattá vált utjabban az Operaház váltságát egyszerűen karmester-problémának tekinteni s a sajtó egyes részében előszeretettel hangsúlyozzák időnként, hogy egy európai nevű karmester jelenléte egy csapással más viszonyokat tudna teremteni az Operánál. Ez a nézet azonban meglehetősen fölületes. Egy kedvvel, ambícióval dolgozó együttes

a mostani karmesterek vezetésével is gyönyörű dolgokat tudna produkálni,

míg egy rosszul fizetett, hézagosan összeállított énekescsoporthal s éhbéért dolgozó zenekar a világ legzsenedibb karmesterét is hamarosan elűzné tőlünk.

— A sajtóban máris a legnagyobb méltatlankodás jut kifejezésre az új igazgatóval, Radnai Miklóssal szemben. Pedig kár és nem is igazságos, hogy az operaházi viszonyok miatt az ő személyét választják célpontul. Meg vagyok győződve, hogy Radnai Miklós, aki különben igen kiváló muzsikuss,

felsőbb biztatásra egyszerűen beugrott a mostani vállalkozásba.

Miután senki sem akarta az adott viszonyok mellett a helyzet ódiáját viselni, előráncigálták Radnai Miklóst az ő titkos jóakarói s most az ifjú igazgató teli ambícióval próbálja megoldani a megoldhatatlant: nyugat-európai jellegű operaintézményt föntartani erősen redukált anyagi eszközök mellett. Meggyőződésem szerint

a dilettáns intézőkörök egyszerűen a bűnbak szerepét szánták az új igazgatónak,

a várhatóan elkövetkező anyagi és morális deficitért. Pedig ennél bizonyára jóval előkelőbb és megnyerőbb gesztus lenne, ha az Operát egyszerűen becsuknák vagy bérbeadnák, mintsem tovább folytassák ezt a dilettáns kísérletezést, amely már a groteszkuság határára jár.

cipő azután műredek. Pallnál 18 font egy férfiruha.

A finom üzletek ajtajában portás helyett kiszolgált altisztek állnak, fényes uniformisban, érmekkel díszítve.

De elfelejtet nézni

a szebbnél-szebb nőket is,

elfelejtessz csodálkozni Gerrard virágüzletének ezer színén is, amikor elérkezel az egyik

legfinomabb londoni női divatszalonhoz.

A Russel et Allenhez. Az egész négyemeletes palotát ennek a cégnek szalonjai foglalják el és büszkén hirdetik az aranybetűk a kapu fölé: „Court dressmaker” — udvari szabók. A főkirakatban pedig tábla, amely jelenti, hogy a legközelebbi udvari bál június 25-én és 26-án lesz. Csupa csipkés ruha, hajkilla kalapok, szép zöldszínű selymek, barna bársonyba égetett napernyők, nagykarimájú, kócsagos kalapok díszítik a kirakatot.

A női divat legelső művészeivel szemben van az egész világon elsőnek elismert Sulka et Company férfidivatszalonja. Párisban a Rue de Castiglione, Newyorkban pedig a Fifth Avenue vannak Sulka férfidivatszalonjai. Az egyszerű pompával berendezett kirakatokban

az 1925-ös férfidivat,

aprómintás nyakkendők, csikos ingek, ugyanolyan színű selyemzsebkendők, mint az ing és a nyakkendő alapszíne, fogantyú nélküli arany vagy ezüstvégű bot. A szalmakalap egészen kiment a divatból, a jó cégek kirakataiból is eltűnt már. Ha Boucheron ékszerüzletének kirakata előtt megállsz — a legfinomabb üzlet Londonban —, elszedül a szemed, annyi kincset, ragyogást látsz egy halomban. London fényét, gazdagságát mi sem jellemzi jobban, mint hogy

ezekre az 1000—10.000 fontos ékszerekre naponta akad vevő,

még hozzá nem is egy, de száz.

A korzó közönsége

Ne nézzük azonban a kirakatokat, hanem kísérjük figyelemmel a sétálókat. Futó autó hegyén-hátán, a legszebb Rollee Roysok, a legelőkelőbb komoly Hugoe Daimlerok.

Majdnem mindegyik automobilt nő vezet,

mellette ül a fehérporkabátos soffőr, a kocsiiban pedig a livrés inas. Egy óra már elmúlt, most vonulnak föl London nábobjai. Az angol nő, ha meleg van — most hetek óta kánikula van a különben nyáron is hűvös Londonban — kis selyem ruhát ölt magára, átlátszó, tapadót, mint a párizsi nő, de

az igazi angol gentleman, ha akármilyen öldöklő is a forrósga, nem vesz föl vászonruhát.

Sőt még világosszínű ruhába sem öltözködik. A hőmérő 81 fok Fahrenheitot mutat, az igazi angol gavallér zsakettben, cilinderral a fején sétál a Bond Streeten. Fehér szegfű a gomblyukában és tarka selyemzsebkendővel tőrülgeti gyöngyöző homlokát...

Korda Tibor

Tizezerfontos ékszerek, tüneményes nők, zsakettes és cilinderes gavallérok az Old Bond streeten, a londoni hőhullámok legizzóbb napjaiban

London, június 12.

(A Reggel kiküldött munkatársától.) Az Old Bond Street London legelőkelőbb üzletútja, a karsu angol ladyk, a cilinderes gavallérok lunch utáni korzója, keskenyebb, mint párisi testvére: a Rue de la Paix és nem sokkal szélesebb, mint a pesti Bond Street: a Váci-utca. Az Oxford Streetnél, London legforgalmasabb sugárútjánál kezdődik és elnyúlik egész a Piccadillyig. Tizenkét óráig kihalt a Bond Street, már ahogy a londoni West szívében egy utca kihalt lehet. Föl-alá robognak a sárga, piros autóbuszok és fürgén siklanak a magánautóbilok a hatalmas kolosszusok között, a Bond Street finom közönsége 1 óra felé, lunch után érkezik. A londoni előkelő társaságheli hölgyek ilyenkor jönnek bevásárolni, „shoppingol”-ni. A gavallérok is ilyenkor vesznek nyakkendőt, pyjamát vagy egyéb divatcikket.

A kirakatok

Ha a Piccadillynél kezdjük a sétát, az első üzlet, amely szemünkbe ötlök, a Ciro, hamis-ékszerek, gyöngyök, gyémántok párisi izléssel berendezett boltja. Senki sem gondolná, hogy a kirakatban kiállított gyöngyök, gyémántok

hamisak. Nagyon olcsón lehet ilyen Ciro-gyöngyösöt vásárolni. Valódi aranyesztos gyöngyösöt már 1 font 10 shillingért, mindössze 370.000 koronáért lehet vásárolni. A Ciroval szemben van a másik híres hamisákszer-üzlet, a Thecla. Itt hasonlóak az árak, de ma már Londonban jobban kedvelik a Ciro-gyöngyöket, mint a Theclát. Cironál 370.000 koronáért vásárolhatsz gyöngyösöt, a valódi azonban 190 fontnál — közel 70 millió korona — kezdődik, de láttam már 500 fontos gyöngyösöt is a kirakatban. A Lafayette-műterem fényképiállítását következik. Itt dolgoztat a király és a királyné. Hat kép 5 fontba kerül. A legfinomabb cipőüzlet, a párisi Hemtern és Nous, 6 fontot is elkér egy cipőért. Igaz, hogy ez a

TRENCSÉNTÉPLIC

csodás sikerrel gyógyít

csúzt, köszvényt, ischiast

Ideális tavaszi kurák. Napi penzió (lakás, étkezés) az előföldnyben 40 cseh korona. 33% utazási kedvezmény. Prospektus és fölvilágosítások: Fürdőigazgatóság Trenelanske-Teplice, Lafayette áruház, Budapest V, Lipót-körut 21.

Dohányzó hölgyek és férfiak

rossz szájízét eltünteti a

fodormenta **Lysoform** öblögetés Fertőtleníti! Olesó!

GYERMEKEK BOLDOG OTTHONA

Kirády Gyuláné Gyermekotthona, Budapest, II. Hűvösölgy, Páfrány-ut 7. (Telefon: Zugliget 61.)

Már kétszázötven éves kortól fölvesz gyermekeket nevelésre, tanításra, egészségre. Orvosi látogatás naponta. Földgári árak. Gyermekek részére a legjobb konyha és a tanulás testgyakorlattal is egybe van kötve. A várostól 15 percrenyire, közlekedés az öt perccenként induló 81-es villamossal, leszállás a Nagyhidnál. A legelőkelőbb orvostanárak által is javasolt gyermekotthon.

Gyermekek Boldog Otthona (Telefon: Zugliget 61.)

SODORJON JANINA PAPIRT

BRILLIANSOKAT gyöngyöket, ékszer- és ékszereket bárkinél drágábban vesz. Székely Emil Király 51 utca 51 (Teréz-templ. szemb.) Tel.: J. 105-35

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

ott volt a Sebestyén Géza installációján, Budán?

— Csakis.

— Hát mit szól ehhez a remek Gézához, hogy mit csinált abból a fabódéból? Ugyes gyerek az a Géza, kedves egy öcsém, ugye evickél a nagy színházi vizözönben, mint a fúrge pisztráng a Balatonban, Miskolc, Pest, Buda, — igazán nem gyerekjáték ezekben a nehéz időkben. Tiszteltetjük a mindig jókedvű, tehetséges, kedves Gézát, sok forró sikert és hideg silleryt kívánunk neki a meleg nyári hónapokra, megérdemli mind a kettőt.

— Mikor lesz az első premiérje?

— 24-én. Természetesen, az a jó Zerkovitz Béla műépítész és zeneszerző ur építette és szerezte az operettet Bús Fekete Ladislaus barátunk társaságában, aki az utóbbi időben jól viseli magát, csak olyan sovány ne volna szegény.

— Szegény.

— Sajnálni azért még nem muszáj. „A nóta vége” két főszerepét a fitosorru, csiesergő Honthy-pacsirta és a napsütötte, zordon Kiss Ferkó játsszák, hát úgy néz ki, hogy nagyon szép siker lesz a Sebestyén-tröszt Duna-jobbparti műintézetében.

— Na és mi van a balparton?

— Hát, bizony, a balparton a Király-Színházon kívül csak a Vigben van jó világ. A kabaréjuk „ausverkauft” minden este, ahogy színházi nyelven mondani szokás. Vigék azt tervezik, hogy úgy három hét múlva vadonatúj műsort adnak és addig játszanak, amíg csak publikum lesz. A kabaré jó, a helyárok olcsók, biztosan lesz publikumuk is. Az pedig, hogy a „Riquette”-t mégis előadják, vakhír volt; azért vették megint elő, hogy a színészek el ne felejték, de a diszpozíció marad a régi: premiér ősszel.

— És az Unió?

— 22-én eldől minden, jobbra vagy balra. Akkor lesz az első kényszerjegyzési tárgyalás. Addigra vagy bérbeadják a színházakat, vagy eladják őket. Az már egészen biztos, hogy Blumenthal nem kapja meg a Magyar Színházat, keveselték az 50.000 dollárt, amit érte ígért. Blumenthal meg nem ad többet érte, a héten utazik is már el, Berlinbe és onnét Karlsbadba.

— Bizony, bizony. Itt az uborkaszézon.

— No de valahogy azt ne higgye, hogy az uborkaszézonnak nincsenek meg a maga apró szencéi. Molnár csöndes elutazása Bécsen keresztül Münchenbe, az új Benz-kocsival, primadonnák menekülése a pesti színházi csődtől...

— Kik azok?

— Péchy, Kosáry, Darvas, Németh Juliska... Péchy ősszel Párisban játsszik egy revüben, Darvas valószínű Reinhardt tagja lesz, Kosáry Bécsbe megy újból és Németh Juliska a berlini Tribüné-hez szerződött — három évre. Végleg etrangére lett belőle. Halnay Tibort is viszi Párisba Salabert ur. 15.000 frankot fizet neki egy hónapra, a Moulin Rouge-ban fog játszani. Ami bizony annak a jele, hogy a város nem bírja eltartani a színházait, emélfogva a színházak sem bírják eltartani a színészeiket.

— Hát hol itt a baj?

— A baj ott — volt, hogy az 1924—25-ös szezonra úgy készültek föl a színházak, mintha a reuzárdalon kívül egyenrangúan fontos programot lett volna az is, hogy a konkurrensüket megfojtsák. Tulszervezték magukat, azért, hogy a publikum csak hozzájuk járjon. A publikum pedig nem választott ki egy színházat magának, hanem szépen megosztott — majdnem az összes színházak között —, a nagy rezsi gyér látogatottság mellett pedig nem bírhatták ki a színházak. Nagy hiba volt az is, hogy az igazgatók az első üres ház láttára elvesztették a fejüket, kaphodniak össze-vissza. Ha egy drámanak sikere volt, csak drámát adtak s ha a következő dráma megbukott, átugrottak a vígjátékokra — és viszont. Az Unió hibái — a storkultusz, horribilis gázsik, rendszerhiány — tulságosan

ismertek. A Vigszínház hibája, hogy programjának összedállításában majdnem a gyávuságig óvatos volt. Magyar darabot alig mutatott be, külföldi darabok közül pedig csak azokat játszotta, amelyeknek külföldön nagy sikerük volt. Nem számolt eléggé az idegen és a magyar psziché közötti különbségekkel, nem volt elég mersz, lendület, iniciativa a vezetésben. A Renaissance pedig ebben az évben nem tudta emancipálni magát bizonyos, a magyar publikumtól még idegen irodalmi drámatok hatása alól, irodalmi sikerek egészen kis százalékos reményében fölládozta a pénztár sáncait, viszont a legbiztosabb és legnemesebb irodalmi siker után egy szöcskeugrással, minden átmenet nélkül, kasszasikernek kikialtott külföldi malacpörköltet táltalt föl az anyagiak kedvéért, amelyek sikertelensége azután sokszor megbillentette a színház anyagi s gyakran erkölcsi egyensúlyát is. Megbukott végeredményben a Fővárosi Operettszínház nagy revüje is, mint ahogy A Reggel egyedül írta meg annak idején, hogy Pest még nem goutirozza a revüt, — mert hiszen a költségeknek csak egy hányadát hozta be. A Blaha Lujza-Színházban ugyiszólván minden darab megbukott, az Apolló-kabaré egész évben üres volt, egyedül Sebestyén Géza lavírozott csadálatos ügyességgel és szerencsével az elátkozott Városi Színházzal a dekonjunktúra háborgó tengerén. Olcsó volt, de olcsó emberekkel is dolgozott. A többi drága munkaerővel dolgozott és drága volt. Itt a titka az egésznek.

— Egyszóval?

— Egyszóval jövőre minden színháznak, színésznek, mindenkinek, aki a színházból él, le kell szállítania az igényeit, csak a közönségnek nem. Aki a publikumot kitűnően és mégis olcsón fogja kiszolgálni, azé lesz a siker. Nézz a fővárosi napilapok amerikai versenyét, mit költenek, mit áldoznak, mily „handgemengé”-t folytatnak minden előfizetőért, minden olvasóért. A hírlap napjainkban a legolcsóbb szórakozás, olcsóbb már nem is lehet és most a kiadók azzal vivják az élet-halál konkurrenciát, hogy minél többet, jobbat, érdekesebbet, nívósabbat adjanak — pottom áron. Ugyanez a gazdasági törvény áll a színházakra is. Az árakat a fogyasztó nívójára leereszteni, de a nívót tüzzel-vassal, szivvel-lélekkel, rutinnal-zsenialitással, izléssel, műveltséggel tartani, emelni, abból nem engedni! Celsiust sem! Ha az olcsósággal együtt jár a legalacsonyabb ösztönökre való spekuláció és a magyar nyelv kicsufolásának kapesi szelleme, ezt üldözni éppen olyan kötelesség — konjunktúra oda, dekonjunktúra ide —, akár azt a pornografiát, amely garasokért és könnyen hozzáférhető. Ezért mondtuk meg a véleményünket a Royal-Orfeumban vendégvázoló Apollóról, hogy az ilyen, magyar színházi vállalkozáshoz nem illő és nem méltó szándékot már csirijában elfojtsuk.

— Hát ez sikerült is! Garantálom önnek, hogy a jövő műsorukban nem mondják a színpadon, hogy „ich möchte etwas borzasztó pikánsat erleben!” sem, hogy „nézze meg ezeket a karakterisztikus vonásokat!” még raglánvonalokról sem beszélnek és a feleségem szóra is ékezetet tesznek ezután...

— Elég! Talán tulsok is az Apollóból! Mindig a színházon mulik, mit írunk róla a hasábocon. A jói, a tehetségest, a komoly munkát senki sem dicséri olyan áradzó lelkesedéssel, mint e sorok szerény írója. Csak a tehetségtelenséggel, a rosszal, a magyarságunkat megatázóval nem tud együtt érezni. És nem is fog...

— Nem! Soha!

— Akkor helyeseljen, amikor...

— ... a pletykát, édes Vezérem!

— Kánikudai pletyka. Egy lipótvárosi kazinó szombat éji nagy hajókirándulása és amelyen színművésztünk számos csillaga, hogy ne mondjam, szfér-ja vett részt s amelyen...

— Jujj! Amelyen???

— Na, ne legyen olyan izgatott, Pistike. Amelyen az történt, hogy amikor a hajó reggel 4 óra felé újból befutott Budapestre, két személlyel kevesebben szálltak ki, mint ahányan este 11 órakor beszálltak.

— Csak nem estek bele a Dunába.

— Azt nem. De annyira el voltak merülve a táj, az éj s a Duna szépségeiben, hogy mire föleszméltek, a hajó már üresen prüszkölt újból fölfelé a Dunán — a kikötő felé. A hölgy férje már-már szerencsétlenségre gondolt, de másfél órnyi késelem után előkerült öngyásága, azzal, hogy a nagy hőségben — elnyomta az álom... Melyhez hasonló ljókat kívánok s magamat ajánlom...

Klebensberg kultuszminiszter nyilatkozik a készülő színházi törvényjavaslatról és a fővárosi színházak jövőjéről

(A Reggel tudósítójától.) A színházaknak küszöbön álló kapuzárása alkalmából fölkerestük

Klebensberg Kunó gróf

vallás- és közoktatásügyi minisztert, aki a készülő színházi törvényjavaslatról és a színházak jövőjéről a következőket mondotta A Reggel munkatársának:

— Az idei szezon tapasztalatai bizonyos mértékben

indokoltá teszik egy színházi törvényjavaslat előterjesztését,

hogy ezáltal törvényhozási uton siessünk a válsággal küzködő színművészet megmentésére. A kérdés megoldására azonban egyelőre csak előtanulmányok folynak és csak ezeknek befejezése után dönthetnek arról, hogy csakugyan kerül-e a Ház elé színházi törvényjavaslat vagy sem.

Ami a színházak jövőjét illeti, itt is minden az új terméstől függ.

Jó termés esetén általános javulás fog beállani a gazdasági viszonyokban, aminek jótékony következménye lesz az is, hogy a színházak a mainál sokkal kedvezőbb auspiciummokkal nézhetnek a jövő szezon elébe. Annyi azonban bizonyos, hogy bár a kilátások biztatóak,

még csak közepes konjunktúra mellett sem fog a főváros közönsége annyi színházat eltarthatni,

mint amennyi az idei kritikus szezonban folytatott élethalálharcot a rossz konjunktúrával.

* Kánitz Gézáé növendékeit a Zeneakadémián.

Kánitz Gézáé ének mesternőnek és Sugár Károly, a Nemzeti Színház művésznőnek növendékei június 9-én a Zeneakadémia kamaratermében opera- és előadástílyt rendeztek. Az estélyen szíre került Herceg Ferenc „A hollasi cupidó” című vígjátéka, továbbá a „Carmen”, a „Biblia ember” és a „Három a kislány” egyes fölvonásai, amelyekben Tamás Lajos operadűke, az iskola növendékei közül pedig Kánitz Magda, Kánitz Viola, Ács Berta, Cilly Margit, Dallos Mária, dr. Frenklné, Hönig Alice, Hegymeghy Éva, valamint Schuller József arattak szép és megérdemelt sikert.

(*) A Rózsahegy-iskola vizsgáldadása. Rózsahegyi

Kálmán növendékei vasárnap délután vizsgáltak a Terézkerületi Színpadon. A színes és változatos műsor szereplői közül kivált eleven, érdekes játékaival Bodó Ica, akinek debut-je igen szép reményekre jogosít, továbbá erős kómikai tehetségével Földy Anna, Szigeti Mária, Wlassits Györgyike, Geszti Boriska és Sebestyén Zoltán neveit írjuk még ide. A nézőtér teli volt rokonokkal és érdeklődőkkel, színházigazgatók azonban egyet sem láttunk.

* Szenczáción az új Budai Színház első heti műsora. Ma, hétfőn: Parasztbecsület, Bajazzók (a Városi Színház együttesének vendégjátéka). Kedden: Haláltánc (Somlay Artur, Forgács Rózi és a Renaissance-Színház együttesének vendégfőlépével). Szórdán: Lillomfi (a Nemzeti Színház együttesének vendégjátéka). Csütörtökön: Csokoljón meg! (Somlay Artur és a Renaissance-Színház együttesének vendégjátéka). Pénteken: Dolly (a Városi Színház együttesének vendégjátéka). Szombaton: Dolly (a Városi Színház együttesének vendégjátéka). Vasárnap délután: Arvácska (Somogyi Nusi, Vaaly Ilona, Kiss Ferenc, Rátkay vendégfőlépével). Vasárnap este: A falu rossza (Nagy Izabella vendégfőlépével).

* A Vigszínház nyári kabaréjának órási sikere következtében a hét minden napjára a nyári kabarét tűsték ki. Az előadás nyolc órakor kezdődik.

* Somlay Artur és a Renaissance-Színház együttesének vendégjátéka a Budai Színházban. Kedden, június 16-án a Renaissance-Színház vendég szerepel a Budai Színházban, Strindberg megrázó erőtű drámájával, a „Haláltánc”-cal, amelynek főszerepét Somlay Artur, Forgács Rózi és Gellért Lajos játsszák.

* Ma, hétfőn este a „Postás fu és a huga” rendkívüli mulatságos énekes bohózat kerül szíre a Városi Színházban.

FÜRDŐTRIKÓ

gyermek	női	férfi
35.000	45.000	55.000

!! Női tricót és cloth fürdőruhák !!

Fürdősapka 10.000

Fürdőcipő 28.000

KERTÉSZ II.

VI, Andrassy-ut 36. sz.

EGGENBERG BEI GRAZ Dr. Baader Artur Udülőhelye

Szotha naponta 6 óráig 100.000 magy. K (minden egyes költségét beleértve). Előjegyzések, fővilágosítás Borkor-Benkó hirdetőirodájában Váci-utca 25. Telefon 119-94 2-3 óra között személyesen

Ránduljunk ki a zöldbe, asszonyom!

Vasárnap, asszonyom, kirándulunk. Már illik, hogy mi észrevegyük az új divatot. Gondold meg, édesem, ez végre az a divat, amely nem is kerül sokba, amelyet egyenesen a mi vagyoni viszonyainkhoz találtak ki, vagyis, jobban mondva, amelyet kitalált anyagi helyzetünk. Így őszintébb. A tönkrement ur valamikor azt mondta, azért jár szandálban és kalap nélkül, mert hite mit tudom én miféle professzornak. El is hitték neki, bolond egy kicsit, bogaras ember — mondták a szánkozók és senkisé gyanúsította, hogy spórol, takarékoskodik. De ma már változott a világ, szégyen nélkül bevallhatjuk, hogy nem előbből eszünk vasárnap papirosból juhturót fiatal hagynával a Sashegy tulsó lankáján, édesem, a páfrányok tövében, drágám, az ózondus levegőben, szívem, a természet ölében, aranyom... hanem azért, mert ez olcsóbb, mintha itthon, bent a városban töltjük a vasárnapot. Nyugodjunk bele tehát, angyalom, nem a divat találta meg a mi szépségünket, hanem üres pénztárcánk találta ki a legújabb vasárnapi divatot, a zöldet. Bár így vagy úgy, fordítva vagy ellenkezően, elvégre mindegy, neked is igazad lehet, de akkor miért nem vettük észre korábban is, a boldogabb időkben, hogy mily szép a főváros környéke, mily nagyszerű a vasárnapi kósztolás a hegyek között vagy a lezselés a vízen és a partokon, a pompás Dunán, ahol most töltjük a vasárnapokat.

A szép időkben nem ismertük, hogy úgy mondjam, a vasárnapi örömeik e szebbik oldalak. Akkor kiöltözött a pesti ember, ahogy a

jó Isten meghozta a vasárnapot és gálában, kényesen és kényelmetlenül itt feszengett a fölolvadt aszfalton, összepréselve és agyonnyomva, két lépés széles kávéházi terraszokon. Legföljebb a Stefánia-utrá rándult ki. Ott nyüzsgöttek a fiúk. Hentesek és mágnások legelőkelőbb szórakozása a kocsihoz volt.

Ha akkoriban fölbukkant egy turistaruhás halandó a vasárnapi toaettek között, térdnadrággal, harisnyás lábikrákkal, vászonzekével, hátizsákkal, akkor a pestiek meglökték egymást könyökükkel: nézd ezt a maskarát, hiányzik egy kerek! Hiába mondtad volna a pesti népnek akkoriban, hogy a nagy világvárosok lakói a szép nyári vasárnapokon nem nyomorítják magukat a nagyváros tikkadt falai között. Hanem a szomszéd Béctől kezdve mindenütt, ahol kultúremlékek laknak, vasárnap kora reggel fölveszik a viselt, kopott, patinás és kényelmes turistadresszt, miniszterek, kishivatalnokok, tudósok és mesterlegények egyaránt, finom hölgyek és gyári munkásleányok éppen úgy. A hátizsákba bekerül az egyszerű turistaebéd, fölülnek a kisvasutak, amelyen nincs első és harmadik osztály s amikor messze hátuk mögött maradt a nagyváros, nyomasztó levegőjével, lármájával, füstjével és a foglalkozások heti gondjával, akkor kiszáll a városi népség megfátalodva, gyermekes örömmel nekivág az erdők-mezők zöldjének. Kis csoportok, családok, jóbarátok bandukolnak pihent ösvényeken, tréfálkoznak és nevetnek, fogsztják a friss levegőt, leheverednek árnyas oldalakon, játszanak, mulatnak, gitár peng és nótá szól és estefelé hat nap fáradalmától lefosztva, vidám emberek vonulnak vissza a város felé.

Mindent hiába mondtad volna a régi, jómódu pestinek. Ma pedig egyszerre rájött a pesti nép

a zöld erdő izére, fölfedezte a Jánoshegyet, a Kamaraerdőt, a Dobogókőt, a Dunát, a Római-fürdőt, Szentendrét, Visegrádot és még messzebb tájakat, divatbajlott a térdharisnya, a bergsteiger cipő, a vászonzubony, a kulacs és hátizsák, a nőknél a lapossarku sportcipő, a virágos kartonruha, amit a bőségek dírdílnék neveznek. Ebben a kényelmes dresszben járnak már az idén vasárnap a pestiek is és a föl-fedezett pestkörnyéki tájak visszhangosak a vidámságtól. Új formát kapott a budapestiek vasárnapja és egy kis akasztófahumorról azt kell mondani: el kellett szegényednünk, hogy egy kis luxusra is rájöjjünk, amitől még fiatalodik is az ember.

Gyerünk, kedvesem, vasárnap kirándulunk mi is, mint ma már mind a pestiek — hiszen itthon egy kis sörözés is vagyomba kerül — gyerünk, találkozás a Normafánál!

Nagy Andor

A biztonsági paktum francia jegyzékét kedden adják át a német kormányának

Páris, június 14.

(Havas.) A biztonsági paktumra vonatkozó francia jegyzékét, a „Petit Parisien“ értesülése szerint, kedden adják át a német kormányának. A francia kormány a szóbeli tárgyalás lehetőségének kérdésével csak akkor fog foglalkozni, ha megérkezik Németország világos és kimerítő írásbeli válasza.

FENYVES DEZSÓ RT

Mosóosztály:

Grenadin minden színben	11.800
Mosódelén, divatos mintákban	12.800
Zefirek, minden színben	13.500
Azsur függönyetamin	10.000
Selyemfényű ruhavászon minden színben	24.000
Buretvaszon öltönyre 90 cm. sz.	27.500
Francia cérnamarocain, legújabb minták .	19.500
Divateponge 100 cm széles ...	39.000

Gyapjuszövetosztály:

Divatkovács alj- és ruhakelme, duplaszéles	33.000
Kostümkelme, angol zsáner 130 cm széles	55.000
Tiszta gyapju eolinszővésű ruhakelme minden színben	85.000
Kitűnő használati öltönykelme 140 cm széles ..	85.000
Eredeti angol divatöltönykelme, 158 cm. sz.,	178.000
Föltöltő- és raglánkelmeujdonság 140 cm sz.	120.000
Kombinált öltönykellékesomag	160.000
(tartalmaz egy öltönyhöz szükséges béléanyagokat)	
Eredeti angol és francia ruha- és kosztümkelmekben	
óriási választék rendkívül olcsó árakban	

Konfekcióosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női koverkokabát legújabb fazón	280.000
Angol Homespun női kabát tavaszi ujd.	580.000
Eponge-ruhák, legújabb fazón ...	222.000
Divatesikos aljak	89.000
Mósóvoáruhák legszebb kivitelben	80.000
Trikózsemp, műselyemből minden színben	120.000
Fehér grenadinbluz	89.000
Férfi gumi esőköpeny	298.000

Kész női ruhákban nagy választék

Selyemosztály:

Trikóselyem műselyemből duplaszéles ...	49.000
Nyersselyem minden színben, 58 cm széles .	59.000
Crépe de Chine, divatszinekből ..	85.000
Divatmintás japóné, 85 cm széles .	95.000
Japóné-selyem minden színben, 85 cm széles	78.500
Hímzett nyersselyem minden színben, 85 cm	95.000

2, 2½, 3 és 4 méteres szövet, selyem és mosó

maradékok

példátlan olcsón

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Füüdösapka	16.500
Füüdöcipő	30.000
Férfi füüdöttrikó, kitűnő minőség	71.000
Füüdöruha, legújabb fazón	97.000
Legújabb frottir-strandruha ..	490.000

Vászonosztály:

Fenyves mosott sifón	16.500
Bórerős angin	16.800
Kitűnő alsónadrágköpper ...	25.000
Batisztsifón, 83 cm széles	21.800
Batisztsifón, 130 cm széles	38.850
Pamut lepedővaszon, 150 cm széles	45.000
Pamut paplanlepedővaszon 180 cm széles	50.000
Kitűnő törülközők	19.450
Pohártörölő	14.800
Kávészak, damaszt, 6 személyes	148.150
Damaszt étkezés, 6 személyes	220.000

Női fehéreműosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női batisztszsebke, azsurral	5.600
Női nappali ing, azsurral, himézve	33.000
Női hálóing, azsurral	72.100
Női nadrág, azsurral, himézve	33.000
Sifón szoknyakombiné, himézssel .	60.000
Sifón nadrágkombiné, azsur és himézssel .	66.600
Füüdvédő, azsur és himézssel .	42.500
Pamutvaszon párnahuzat	70.000
Pamutvaszon paplanhuzat	170.000
Színes paplan, kitűnő minőségű ...	215.000
Valanszien-esipke	500
Füüdökabátokban és frottirkelmekben óriási választék	

Férfifehéreműosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Fehér azsurözött sifónszsebke	10.000
Színes nappali ing, két külön gal- lérál	69.000
Színes munkásing	59.000
Rayémellü ing, fehér	92.500
Kitűnő hosszú hálóing	103.600
Hosszu alsónadrág, köpperből	64.750
Rövid alsónadrág, kitűnő minőség .	29.500
Pyjama öltönyök, nagy választékban	214.600

Kötött- és szövöttáruosztály:

(Csak Calvin-téri áruházunkban)

Női harisnyák, minden színben	9.000
Fátyolvékonyágú női harisnyák, minden színben ..	33.000
Férfizokni, tartós minőség ..	7.000
Divatmintás és himzett férfizokni, kitűnő minőség .	33.000
Gyermektrikók 2-6-ig	15.000
Gyermek apasztrikó minden színben 2-6-ig	25.000
Férfitrikó minden színben kitűnő minőség	30.000
Gyermekzokni, mintás, több színben .	10.000
Különleges mintájú női mellények minden színben .	148.000

Mintákat

kívánságra készséggel küldünk

MOZI

Film-Rádió

A magyar filmgyártás érdekében megindított kormány-akció körüli tanácskozások — a nagy érdekeltek kö- vetkeztében — még mindig nem értek véget. A film- köleszők és a filmgyárosok most már végre megegyez- tek abban, hogy milyen alapon lehet a külföldi filmekkel joglalkozó vállalatokat a magyar filmgyártás szolgálatába állítani és kedden délelőtt lesz ismét a közoktatásiügyi miniszteriumban ankkor, amelyen talán végleges megállá- podásra jutnak az érdekeltek és a filmörvény tervezetét is elkészítik.

A kormányakciótól függetlenül is meg fog azonban indulni a filmgyártás. A Star-filmgyár részéről már ko- moly előkészületek folynak Fodor László filmjének Gadi Béla rendezésében való elkészítéséhez, míg a Glória- filmgyár már befejezéséhez közeledik Szigligeti Ede híres népszínművének, „A cigány”-nak. A film főszerepét Rózsahegyi Kálmán játssza, a többi szerepeket pedig Kúrti József, Vendrey Ferenc, Sacy von Blondel és a magyar filmszínészet más kiválóságai.

Molnár Ferenc egyik nagyszerű újabb műve, az „Üri divat” filmre kerül. Az amerikai First National-gyár ké- szíti el a filmet.

Gloria Swanson új szerződést kötött a Paramount-hal.

Az idel nyári divat: a farkaskutya

A mult héten különböző buldogg-kutyákkal volt tele a korzó, ma pedig, ha egy hölgy bul- dogg-kutyával sétál végig a korzón, barátinói és ellenségei egyaránt sajnálkozással néznek végig rajta. A buldogg-kutya ugyanaz, mint a multévi kosztüm, vagy a szalmakalap nyáron. Divatját multá és az elmaradottságot jelzi.

Az idel nyári divat — állatok terén — a farkaskutya. A Belváros telve van farkaskutyákkal és az állathar- tók kiélik kedvelésüket a német juhászkutyák nevelé- sében. A farkaskutya azt jelenti: Ne örüljétek, nem eszszam még le egészen!

Ennek a farkaskutyadivatnak az eredendő oka — minden tulszál nélkül megállapíthatóan — egy film volt: a „Rin-Tin-Tin”,

amelyet január hóban mutatott be a Kamara és amely egyike volt az idel szezon legnagyobb meztársáinak. Daróczy József, a Corvin-Színház vezérigazgatója, aki mindig tudja, hogy mi érdekli a publikumot, látta ezt a kutyadivatot és úgy érezte, hogy nem szabad a szezonot befejeznie anélkül, hogy a „Rin-Tin-Tin”-t, amely ezt a kutyadivatot megteremtette Budapesten, becsúszásul ne mutassa be a publikumnak. Mától kezdve néhány napig játssza a Corvin ezt a nagyszerű filmet, amelynek reprize bizonyára még növelni fogja — ha lehetséges — a német juhászkutyák népszerűségét Bu- dapesten.

A „Rin-Tin-Tin”-hez a Corvin a közönség egyik kedvencének, Constance Talmadgenak legbájosabb újdonságát,

„A szerelem szakértője”

című vígjátékát hozza. Erről a filmről semmit sem kell mondanunk. Mindenki elhiszi, hogy Constance Talmadge a szerelem szakértője.

Dorothy Gish elvált a nővérétől

D. W. Griffith fedezte föl Lilian Gisht egyik filmjének főszerepe részére. Azután olyan fil- met csinált a kitünő amerikai rendező, amely- ben két szép leányra volt szüksége és akkor Lilian Gish mellé odavette Dorothy Gisht és attól kezdve a két nővér többnyire együtt sze- repelt. Az együttes szereplés azonban Dorothy Gisht is olyan népszerűvé tette Amerikában, hogy már nemcsak nővére mellett, hanem ön- állóan is a közönség elé mer lépni, mert saját nevének is elegendő népszerűsége van. Ameri- kából érkezik a hír, hogy Dorothy Gish végleg kilépett a Metro-gyár kötelékéből, ahová nővé- rével együtt tartozott és egy új gyárnál dol- gozik.

Dorothy Gish első filmjét, amelyet már így, saját erejéből készített, pénteken hozza a Tó-mozi.

„Kisértetek éjszakája” a címe annak a furcsa törté- netnek, amelyben Dorothy Gish első ízben igazi prima- donna. Ötletes, mindvégig izgalmas film ez, amely azonban számtalan jelenetében mulattat és nevetett.

A Tó-mozi műsorának lesz még egy érdekes attrak- ciója. A régi mozilátogatók még emlékszenek Harald Lloydnak legnagyobb budapesti sikerére, „A holdkör” című kétfelvonásos burleszkre, amely a kitünő kó- mikus legjobb alakítása. A Tó-mozi megszerezte ennek a filmnek új bemutatási jogát és bizonyos, hogy az utóélettel rendelkező Harald Lloydnak ez a pompás produk- ciója most vetekedni fog a sikerben az első bemutatóval.

A műsor harmadik meglepetése a „Paprka Japcsi” című érzelmes amerikai vígjáték, amelyben Mary Miles Minter fogja meghódítani mindazokat, akik ked- vességsének és szépségének talán még ezidáig nem hó- dolltak meg.

Mozielőadás az olasz király jubileumának ünnepségei során

Az olasz király most ünnepelte — amint is- meretes — huszonöt éves uralkodásának jubi- leumát. Olaszországban az ilyen ünnepségek közvetlenek és — szinte azt lehetne mondani — nyilvánosak. Római jelentések szerint a ki- rály jubileuma alkalmával megjelent Róma utcáin és szórakozóhelyein, ahol résztvett a nép ünnepi mulatságaiban is. Természetes, hogy az ünnepségekből a diszelőadás a mozi-

Az eddigi szerződés heti 15.000 dollárt biztosított neki. Most azonban a Warner Brothers-gyár 17.500 dollár heti- fizetést ajánlott föl a művésznőnek és a Paramount-h kénytelen volt ugyancsak a fizetést megadni, ha meg akarta tartani.

Pola Negri, aki néhány hetet Németországban és Varsó- ban töltött, visszaérkezett Amerikába, ahol a Paramount- gyárnál már legközelebb belekezd új filmjébe, amelyet Dimitrij Buchowetzkij fog rendezni.

A legnagyobb irodalmi botrányok egyike volt Pierre Benoit „Atlantis” című regényének botránya, amelyről annak idején a francia kritika megállapította, hogy Rid- der Haggard „She” című regényének plágiuma. A regény annak idején filmre is került és az egész világon óriási sikert aratott. Most alkalma lesz a közönségnek a plágium- vád valóságának megállapítására, mert egy amerikai gyár a „She”-t is elkészíti filmre.

Még egy Kert-mozi nyílik meg a legközelebbi napokban Budapesten. Az Angol Park mellett levő egykori cuk- rászdakerhelyiséget alakítják át mozivé. Ujúlása a mozi- nak, hogy a várakozók részére táncparkett lesz szabad ég alatt. Az új mozi vezetője Petrik Sándor, az Ober- laender Rt. igazgatója.

ban nem maradhatott el.

Róma legszebb mezejében, a Theatre Quiri- naleban tartották meg ezt a diszelőadást,

amelyen az olasz király, Mussolini miniszter- elnök és a kormány tagjai, a diplomáciai kar és az ország előkelőségei voltak jelen. A dis- zelőadás szenzációja az volt, hogy nem olasz filmet mutattak be, hanem amerikai.

Az olasz filmgyártás annyira stagnál, annyira im- produktív, hogy amikor olasz vonatkozású filmet ke- restek a diszelőadás céljaira, nem találtak megfelelő hazai gyártmányt. Miatán olyan filmnek kellett lennie az ünnepi filmnek, amely Olaszország jelenlegi poli- tikai és társadalmi fölfogásának is megfelel, a Metro- Loew világraszóló attrakcióját.

„A fehér apáca”

című grandiózus filmregényt tüzték műsorra. Lilian Gishnek, a nagy amerikai művésznőnek ez az alakítása azért volt alkalmas a diszelőadás céljaira, mert a re- gény izgalmas, megrázó meséje Olaszország legszebb vidékein és az olasz gyarmati hirtelreken játszódik le. A diszelőadásnak igen nagy és mély sikere volt és bizonyosnak tartjuk, hogy ez a siker a jövő héten meg fog ismétlődni a Kamara-moziban is, amely egy hétre reprize vette ezt a filmet és péntektől kezdve mutatja be a közönségnek.

Mark Twain szerint az emberiség legnagyobb jötevője a humorista

Mark Twain, az amerikai nagy humoristája, flo- zófus olmo volt. Az ő humora lanyar és különleges. Nem helyzetkomikumokban, hanem elgondolásokban, szinte aforizmaszerű ötletekben nyilvánul meg és e kü- lönlegessége, amely már szinte szatírába fordul, tette őt a világ legnagyobb humoristáinak egyikévé. Egy alkalommal valami jótékonyági akció érdekében arra kérték föl őt, hogy tartson dímentesen egy fölövasást a jótékonycélú előadáson. Mark Twain kerekén vissza- utasította a kérést a következő indoklással: — Senki annyi jótéteményt nem követ el, mint én. A legszomorúbb emberek is megkacagolom és elfelejt- tetem az emberekkel a nyomorúságukat, amikor az én tréfáimat olvassák. Ne kívánjanak tőlem még több jó- tékonyágot.

Mark Twain fölönyes megállapítása legjob- ban a moziban bizonyosodott be. Most, amikor nyomasztóan nehezedik rá mindenkire a sok gond, amit a gazdasági nehézségek okoznak, valóban jótétemény az, ha egy burleszk mesteri ötletein elszórakozhatunk. Ezt a jótéteményt nyújtja e héten a közönségnek az Uránia és a Muzgókép-Ötthon, amikor valóságos burleszk- versenyt rendez a legjobb és legújabb amerikai burleszkekből. Richard Talmadge pompás ko- médiája, a „Korteszfogás”, Harald Lloyd legjobb burleszklágere, Joe Rock mesteri mesepersi- flázsa és a Campbell-gyermekek ötletes tréfája két órára valóban elfeledtetni velünk azt a sok bajt és gondot, ami a mozi falain kívül lesel- kedik ránk.

Norma Talmadge bubifrizurája

Aki még emlékszik Norma Talmadgera két év előtti filmjeiből, tudja, hogy dus hajkorona vette körül pajkos, fús arcát. Most viszont bubifrizurával lép az újabb filmekben a közön- ség elé. Ennek a bubifrizurának kedvesebb a története, mint hogy éppen a divat adatta Norma Talmadge kezébe vagy fodrásznőjének kezébe az ollót.

Norma Talmadgenak van egy nővére, Constance Tal- madge, aki egy szép napon elhatározta, hogy behódol a divatnak és bubifrizurát csináltatott magának. Ebből a bubifrizurából azonban súlyos pőr keletkezett. Az a

gyár, amelynek a két nővér szerződött tagja, arra az álláspontra helyezkedett, hogy Constance-nak nem volt joga levágnatni a haját, mert így nem játszhat el minden szerepet, amit reá kiosztanak. A gyár öt hosszú hajjal szerződöttette és így is kell maradnia. A pőr megindult a gyár és a művésznő között, mert a gyár föl akarta bontani a szerződést, amire a bíróság ki- mondotta, hogy a szerződés ugyan érvényben marad, de Constance-nak tekintélyes összegű kártérítést kell fizetnie.

Röviddel a pőr eldőlte után

Norma Talmadge új szerepet kapott a gyártól és azt az utasítást, hogy az új szerephez csináltasson magának bubifrizurát.

Most már Norma Talmadge lépett föl követelésekkel, kijelentvén, hogy nem hajlandó a haját levágnatni. Hosszas tárgyalások folytak, amíg megegyezésre jutot- tak. A megegyezés úgy szólt, hogy a gyár kártérítést fizet Normának a haja levágatásáért. A kártérítés ész- szege pedig ugyanannyi volt, amennyit a gyár kapott Constance-tól.

A bubifrizurás. Norma Talmadge azóta bol- dogan játssza szerepeit, amelyek közül a legjob- bak közé tartozik a „Mindent egy leányért!” című film főszerepe, amelyet e héten tűzött műsorra a Kert-mozi és amelyben Norma még bájosabb, mint eddig volt.

E héten Norma Talmadge és Bebe Daniels, a két bájos nő nevével szerez közönséget a Kert-mozi, a jövőheti műsornak viszont kiváló férfitarja lesz, Lon Chaney, a notredamei to- ronyőr híres főszereplője személyében, aki egy új és nagyvonalu Metro-filmre lép föl ez alka- lommal.

Esillaghegyi strandfürdő

a leglátogatottabb. Ennek oka, hogy utazással és fürdővel is olcsóbb még a dunai strandok- nál is. Impozáns fekvése, nagy kiterjedése, ké- nyelmes berendezésénél fogva vetekedik a világ bármely fürdőjével

Kitünő vendéglő, büfé, cukrászda
Elsőrangú négyfogásos menü 20.000 K
Egész nap zene, Jazz-band. Tánc
4 személyes kabin 20.000 K
Fürdőbelépő 6.000 K

Tisztviselőknek nagy kedvezmény. Kombinált- jegyek az Általános Beszerzési pavillonjaiban és a Pálffy-téri vasuti pénztárnál

Kabinelevétel: Andrássy-ut 27. sz.

Jó családból való tanuló

fölvételek Fenyves Dextr Rt divatáru- házában. Jelentkezés a reggeli órákban Károly-körut 9 alatt

Néhány nyári lakás kiadó még Révfülöön!

Két strandfürdő, tennispálya, kitünő vasuti összeköttetés. Válaszbélyeggel ellátott érdeklőde- sekre azonnal fölvilágosítást nyújt Oszko fedrász, Révfülöp

Poloska-irtó-sikerének-titka 33 éve-Ditrichstein Kertész-utca 27 J. 116-55, J. 126-38

VALÓDI ÉS EREDETI CSAK A TIMAR-FÉLE

NYALÓKA

ZAMATOS ANGOL GYÜMÖLCSIZEKBŐL

UTÁNOZHATATLAN

VANDOR ÉS TÁRSA, BUDAPEST VIII, AGGTELEKI-UTCA 19

Hálószoba topoly, teljes berendezés 3-5 millióért
Ebédő tölgy, vitrines kom- plett, 4-5 millióért külön külön is átadó

Uriszoba klubgarniturával együtt 13-5 millió K-ért Podmaniczky-utca 14. sz. 111

SZAKORVOSI rendelő
vér- és nemibetegek részére, EZÜST SALVARSAN OLTÁS

Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rökussal szemben

PITROFF MIKLÓS okl. gépészmérnök, autóspezialista

SOFFŐRISKOLAJA

Fölvételi iroda: Erzsébet-körut 28. szám, I. emelet 16. Telefon: József 116-79. Következő olcsó csoporttanfolyam június hó 20-ig jelentkezők részére egymillió koronás tan- díjjal. **Részletekben** is fizethető, minden pótdíjazás nélkül. Saját luxusautó. Magánképzés is

Szeretlek...

egész héten 8⁰⁰ és 10⁰⁰ órákor a Márkus Emilia Park Mozgóban

Halász Gitta || Békeffi László az Operaház művésznője || a kitünő konferancié föllépnek a Márkus Emilia Park Mozgóban

Telefon: József 132-87, József 74-90

Burleszkverseny a Muzgókép-Ötthonban

VASÁRNAPI SPORT

Kemény tusában eldöntetlenül küzdöttek a zöld-fehérek és kék-fehérek

MTK—FTC 0:0

Három tartalékkal, Orth nélkül állt ki az MTK. — Amsell és Remete brilliroztak
A futballtilalom miatt csak ősszel ismétlik meg a mérkőzést
Hungária-uti pálya. — 20.000 néző. — Bíró: Iváncsics Mihály

(A Reggel munkatársától.) Negyedszázad után az idén első ízben írta, ki az MLSz. az országos bajnokságot, amelyért a vidék legjobbjai is sikra szálltak. A végső döntőben azonban újból a két régi nagy ellenfél, az FTC és az MTK találkoztak.

Az első perctől az utolsóig olyan hatalmas tempóban folyt a küzdelem, hogy egy pillanatra sem volt középjáték.

Mindkét kapu állandó veszedelemben volt és a kapusok: Amsell és Remete önföldözős, nagy bravurral védtek hálójukat.

A küzdő felek egyike sem tudott teljes csapatot kiállítani, de különösen a kék-fehéreknek jelentett óriási handikepet Orth hiánya, akit az utolsó napig Baron professzor kezelte.

Bár 90 perc alatt számos gólhelyzet alakult, 0:0 arányban eldöntetlenül végződött a küzdelem

és a futballtilalom miatt a végső döntőre csak ősszel kerülhet sor.

A küzdelem lefolyása:

Iváncsics bíró sippelére a következő föllállításban léptek a csapatok a közepre:

Kék-fehérek: Remete — Kocsis, Senkey I. — Rebró, Kléber, Nádler — Senkey II., Molnár, Braun, Opatá, Jeny. Zöld-fehérek: Amsell — Takáts I., Hungler — Fuhrmann, Müller, Blum — Héger, Steczovits, Sándor, Nikolsburger, Kohut.

A mérkőzés előtt.

Maleczky Román, a BTC főtitkára, egy a klubja által alapított hatalmas ezüstserleget — amely a mindenkor országos bajnokot illeti — a küzdő csapatok tagjainak bemutatta, majd a futópályán egy virággal díszített állványra helyezte. A mérkőzés után a „gazdátlan” serleget újból Maleczky vette oltalmába.

Hatalmas iramban kezdődik a mérkőzés. Fölvállva vannak veszélyben a kapuk. Az első percekben a ferencvárosiak a lendületesebbek és már kornert érnek el, amely után Remetének egymásután háromszor kell közbelépnie. A kék-fehérek ellentámadásait Jeny és Senkey vezetik. Braun a centerben jól mozog. A 9. percben újabb kornert rug Héger, de Senkey könnyen tisztáz. Két perccel mulva Jeny rug veszélytelen kornert. A tempó alábbszáll, de az izgalomra vágyó közönségnek ez nem tetszik és ütemes tapsal, közbizalmassággal üzi, hajlítja hivat. A tribünökről a kék-fehéreket biztatják, az állóhelyeken pedig hamisítatlan „fradi”-közönség lazadozik:

— Opatá! Kohut! Csibi! — hangzik kórusban és az apoztrofált játékosok idegesen feszengenek.

A 20. percben Senkey II. kornert rug; Blum handset vét. — Tizenegyes! — zug a tömeg.

Illetlenül igazalom között, halálos csöndben indul Molnár a tizenegyes pontra helyeztet labda felé... plasziróz... a labda azonban, mint ha le lenne ragasztva, csak vánszorog a kapu felé és Amsell szákmanya lesz.

Ezután a játék kezd eldurvulni

és a bírónak többször kell közbelépnie. Percekre az MTK kerül frontba, de Takáts I. a legnehezebb helyzetekben is biztosan ment, a 29. percben azonban olyan vadul vágta föl a kapura lövő Molnárt, hogy az menten elterült a földön és úgy vitték ki.

— Pfnj! Kiállítani! — árad a tribünökről.

Molnár azonban pár perc mulva hivel tapsvihara között — kissé bódultan — visszatér a pályára. A 33. percben Kohut veszélyes lerohanását csak kornert árán lehetett menteni. Rögtön utána Senkey II. pazar beadása hozza extázisba a nézőket. A 37. percben ideális kék-fehér támadás Braun szenzációs lövésével ér véget. Két perc mulva Nikolsburger kitörését Remete elvetéssel teszi ár-

talmatlanná. Az FTC kapuja előtt ér véget az első negyvenöt perc.

Féldél 0:0. Kornerarány: 3:2 az FTC javára. A második féldélben a kék-fehérek csapatában Opatá és Braun helyet cserélnek. Ujrakezdés után egy rossz „haza”-adásból Remetének már az első percben veszedelmes elvetéssel kell hálóját mentenie. Kifejezett FTC-fölény után az 5. percben Remete újból elfog egy éles labdát, de már egy perc mulva Amsell véd elvetéssel. Egy percre rá Jeny lövése akad meg kezében, pár pillanatra mulva pedig

Molnár irtózatossá erejű kapufát lött, amely után a kék-fehér rajongók a hajukat tépik. A 8. percben Takáts eszónan elfaultolja Jenyt, aki egy perc mulva egy hosszú szökötésre olyan rúshal rohan, hogy a salakos pályára zuhan és utána erősen fájlalja a könyökét.

Az FTC előretörését az MTK halvesora, de különösen Nádler pompásan szorítja. A kék-fehérek ellentámadásait pedig Takáts által kifüggően végrehajtott egybekendőszerű védekezésesen lörik meg.

A 18. percben Héger—Sándor passzával Steczovits kiugrik, de helyzetét lövésért Remete nagyszerű helyezkedéssel fogja el. Három perc mulva Jeny kornert rug, Csibi fejesét Amsell „lehuzza”. A 25. percben Héger pontos centerelését Senkey az utolsó pillanatban fejeli ki.

Változó támadásokban az FTC vezérelkedik. A 30. percben Steczovits éles lövésért Remete, fél perc mulva Molnár bombáját pedig Amsell védi nagy bravurral.

— Tempó MTK! Tempó FTC! — bömböl a kórus és az utolsó 12 percben kolosszális tempóban finishelek az ellenfelek.

Kaleidoszkopszerűen változik a kép. Átlag fépercentként alakulnak meg helyzetek a gólok előtt. A lövések azonban sorra célt tévesztenek. A 39. percben Héger—Steczovits pazar trüffel 10 lépésre kerülnek a kaputól, de Steczovits a magasba lö. A zöld-fehérek némi fölénnyel kerülnek, ennek ellenére a 43. percben az MTK kornert ér el. Az utolsó két percben a kapukra nem esett lövés.

A nagy viaskodás után

munkatársunknak alkalma volt beszélni Brill Alfréddele, az MTK illusztris elnökével, aki a következőket mondta:

— A legnagyobb jogtalanságnak tartom, hogy az országos bajnoki címért újból azzal a csapattal kellett megküzdenünk, amelyiktől 8 ponttal elszaladtunk. Csak nekem köszönhető, hogy ez a mérkőzés létre jöhetett, mert klubomban az volt a hangulat, hogy ne álljunk ki újra. Remélem, hogy a szövetség nem kényszerít még egyszer erre.

Iváncsics Mihály bíró így nyilatkozott: — Még sohasem vezettem ilyen óriási iramu mérkőzést. Teljesen ki vagyok fulladva. (G.)

Egy kis statisztika. Az FTC és az MTK eddig összesen 57-szer találkoztak egymással. Győztek a kék-fehérek 29 alkalommal, a zöld-fehérek 16 esetben. Tizenkétyszer eldöntetlen maradt a küzdelem. Gólarány: 111:75 az MTK javára.

Eldöntetlenül végződött a II—III. osztályú válogatottak küzdelme is, 0:0 arányban, míg a III—IV. osztályú reprezentatívok közül az előbbieket győztek 2:1-es gólaránnyal.

Leverték a SzAK-ot a budai vívók. (A Reggel szegedi tudósítójától.) A III. ker. TVE—Szegedi AK-mérkőzés a fővárosiak 2:0 (1:0) arányú győzelmével végződött.

Bécsi futball. (A Reggel bécsi tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap csak két ligamérkőzés volt: Simmering—Hakoob 3:3, WSC—Slovan 2:2.

Középmagyarország válogatott csapatát legyőzték Szófiában. (A Reggel idviriati jelentése.) A bolgár és török turára indult közép-magyarországi kerületi válogatottak első állomásukon Szófiában, a bolgár nemzeti válogatott csapattól 2:0 arányú vereséget szenvedtek.

Tizennégy esztendő óta fönálló világrekord dönt meg az egri Bitskey II. és a bécsi Dvorzsák párharcában

Melegh Ilonka új országos rekordja

Súlyos vereséget szenvedett az osztrák válogatott vízipóló-csapat

(A Reggel tudósítójától.) Bitskey II. és a bécsi Dvorzsák találkozása volt az uszósövetség vasárnapi mitingjének a szenzációja.

Az allg 18 esztendőes egri diák elejétől végig vezetve, új világrekord alatt vorte nagyevű ellenfelét a 200 méteres hátuszásban.

Az új világrekord kelő értékeléséhez pedig tudni kell, hogy az eddigi világrekordot a német O. Fahr kerék 14 esztendővel ezelőtt állította föl, dacára az amerikai hátuszák üneményes előrelérésének. A vasárnapi viadalon hölgyuszóink is brilliánsan szerepeltek, akik közül

Melegh Ilonka új országos rekorddal győzött a 100 méteres hátuszásban.

A magyar-osztrák vízipólómérkőzésben a fegyelmetlen osztrákok 10:3 (5:0) arányú súlyos vereséget szenvedtek. A prágai Sedlacsak bírónak tiszteletlen magatartás miatt több ízben kellett erőlyesen közbelépnie. Az utolsó percekben a bécsi kapust is kiállította.

Főbb eredmények:

I. 200 méteres hátuszás: 1. Bitskey Aladár (Egri Move) 2 p. 48 mp. Világrekord! (Régi világrekord 2 p. 48,4 mp. O. Fahr Németország, 1911.) Dvorzsák (Bécs) ideje 2 p. 56,8 mp., de szabálytalan fordulási miatt diszkvalifikálva. — II. 100 m. hölgyuszás: 1. Melegh Ilonka (KISOSZ) 1 p. 35,6 mp. Országos rekord! — III. 100 m. melluszás: 1. Barta István (III. ker. TVE) 1 p. 24,6 m. — IV. 100 m. gyorsuszás: 1. Magyar (MTK) 1 p. 05,4 mp. Bárány István torokgyulladás miatt nem indult. — V. 10 m. hölgy melluszás: 1. Stieber Lotti (MAC) 1 p. 42,4 mp. —

VI. 3×70 m. vegyes staféta: 1. III. ker. TVE 2 p. 21,6 mp. 2. Műegyetem.
Magyar—osztrák vízipólómérkőzés: 10:3 (5:0). Góldobók: Vértési (4) Wenk (1), Keserü (4), Ivády (1). — Grünfeld (2), Dvorzsák (1).

Forbáth 13 m 63 cm-t dobott az FTC viadalán

(A Reggel tudósítójától.) A Ferencvárosi Torna Club az Üllői-uti pályán rendezte országos viadalát. Az állandó klubharcok miatt, sajnos, az eredmények csak jöközpesek. Egyedül

Forbáth 13 m. 63 cm.-es súlydobása kimagasló. Az ifjú óriás, úgy látszik, csakhamar visszazserzi tavalyi formáját és rövid időn belül új rekordjavítás várható tőle.

Elmaradt Magyarország boxoló bajnoki viadala, mert a vasárnap esti vihar teljesen tönkretette a szabadban föllállított ringet.

Jól sikerült az országutal korékpárstaféta-verseny, amely vasárnap délelőtt a Jóbarát KK kitűnő rendezésében a gödöllői országuton 4×50 kilométeres távolságon a következő eredményekkel végződött: 1. Jóbarát KK 6 óra 22 perc. 2. TTC. 3. Jóbarát KK B) csapata. 4. Világosság.

Orth jellegű Szerencse-jegyek mindenütt kaphatók. Központi árusítás: „Stop”-nál, Nádor-utca 24. (Telefon: 57—62.)

Magyarország tornász bajnoka: Pászthy Elemér

(A Reggel tudósítójától.) A MOTESz mintaszerű rendezésében, közel 400 daliás tornász részvételével, az „öreg” Millenárison folytak le a küzdelmek Magyarország tornász bajnokságáért.

Az egyéni számokban Pászthy Elemér, a csapatbajnokságban a budai tornaegylet szerepelt a legeredményesebben.

Főbb eredmények:

I. Magyarország 1925. évi tornász bajnoksága a nyújtón a BBTE 130,5 ponttal. 2. VAC A) csapata 124,45 p. 3. Soproni TE 104,65 p.
II. Magyarország 1925. évi tornász bajnoka: Pászthy Elemér (BTC).

Magyarország füleslabda bajnokságát a BBTE nyerte meg, amely a döntőben a III. kerületiek fölött 4:1 (2:1) arányban diadalmaszkodott.

Szordár hitelesíti a KMAC az újpesti mótörpályát, amelyet átépítettek. Ugyanakkor lesz a sajtóbemutató is.

Egy héttel a Magyar Derby előtt

Az idei Magyar Derby érdekes verseny lesz, nemcsak azért, mert első ízben futják az új löversenypályán és így bizonyára ünnepléses keretekben fogják lebonyolítani, de azért is, mert teljes korrekcióját fogja adni a hamis beállítású osztrák Derbynek és valóban feleletet fog adni arra a kérdésre, hogy melyik a tenyésztésünk legjobb hárommese. Egy héttel a Derby lefutása előtt, holt bizonyossággal megjósolhatjuk, hogy az idei Magyar Derby csakis a magyar tenyésztés dicsőségét fogja öregíteni. Bajtárs, Sirocco, Csavargó II., Montalto, Prontó győzelmével a magyar tenyésztés diadalát ünneplhetjük. A Magyar Derbyben nem nagy, de válogatott jó lovak fognak starthoz állani. Indulók: Bajtárs (Sajdik), Sirocco (Janek), Csavargó II. (Szabó L. II.), Montalto (Gutai), Prontó (Schejbal) és esetleg egy Rotschild-ló (Mme. Pompadour II.) és esetleg a Lészvári-menes Pignouffja. Csavargó II.-t vasárnapi sikeres szereplése után erősen fogadták a könyveseknél, úgy hogy most a Dreher-ló Bajtárs és Sirocco után a verseny legjobban fogadott lova. 1½—2 favoritoddszokon túl Montaltót 5:1, Prontót 6:1, Pignouff 8:1 jegyzik. A június 18-án lefutásra kerülő Magyar Kancadij eredménye tisztázni fogja a Rotschild-lovak Magyar Derby-esélyeit. Siroccoról az osztrák Derby után való hazaszállítás kapcsán elterjedt kedvezőtlen híreknek nincs komoly alapjuk.

Lovaregyleti versenyek

Báró Wenckheim Béla emlékverseny

I. Csavargó II.
II. Prontó
III. Oktondi

A vasárnapi versenyek részletes eredménye:

I. futam: 1. Parádés (4) Schejbal. 2. Kusztos (2½) Szabó L. II. 3. L'Alsac (3) Gutai. 1¼h. 2 h. Tot.: 10:36.
II. futam: 1. Sabaria (1¼) Szabó L. II. 2. Blodian (6) Tóth B. 3. Picikém (8) Takács I. Fm.: Ametist, Madame Mère, Citera, Papuschós, Damaskus, Fruska. 2½h. 1h. Tot.: 10:25, 14, 25, 29. III. futam: 1. Csavargó II. (2r) Szabó L. II. 2. Prontó (3) Schejbal. 3. Oktondi (3) Sajdik. 3¼h. ¾h. Tot.: 10:13. IV. futam: 1. Krikri Pasha (8:10r) Gutai. 2. Tatrang (6) Szabó L. II. 3. Erdőkínese (33) Rojik. Fm.: Felpénz, Csélesap, Raquette, Eladólány. 2¼h. 3h. Tot.: 10:19, 14, 24, 34. V. futam: 1. Musette (2½) Schejbal. 2. De bizony (1½) Gutai. 3. Várkert (2) Rajcsik S. Fm.: Suba, Sirena. ¾h. 1h. Tot.: 10:25, 14, 15. VI. futam: 1. Planéta (10) Kovács L. 2. Felkelő (5) Schejbal. 3. Bergére (1¼) Szabó L. II. Fm.: Virradat, Perfection, Mohren König, Neptisz.

Ügetőversenyek

Wachtler lovagot „Senki más” hajtóját, a Brownie Wilton-díj lefutása után az igazgatóság megintette

Pompás program várta azt a kisszámu közönséget, amely vasárnap délelőtt az Erzsébet királyné-uti pályát fölkereste. Hatalmas mezőnyök és érdeklősök végküzdelmek váltakoztak versenyről-versenyre. Hogy indulókban nem volt hiány, jellemző a sikerült versenynapra, hogy ezen a délelőttön 51 ló állott starthoz. A nap főszáma, a Brownie Wilton-díjat, a Mr. Dollár-istálló Senki mása, 2 reára lefogadva, végtelen könnyen nyerte. A ló szerdai futásától a vasárnapi napig 5 másodperces formajavulást hozott. E váratlan eredmény az igazgatóságot is meglepte, mert a verseny lefutása után maga elé állította a ló gazdáját és hajtóját, Wachtler Lothar lovagot — aki egyébként a versenyintézőség handicap-bizottságának tagja — és figyelemztetés után megintette. A IV. futamban is volt egy kis incidens, itt az igazgatóság Feiser hajtót kíméletlen hajtás miatt 500.000 korona pénzbírsággal sújtotta.

A nap részletes eredménye:

I. futam: 1. Bazar (1¼) Cassolini. 2. Thonuzoba (8). 3. Izis (6). Indult még 7 kocs. Tot.: 10:43, 14, 14, 138. II. futam: 1. Gaesina (p) Seager. 2. Sándor (6). 3. Zóra (3). Indult még 6 kocs. Tot.: 10:21, 14, 20, 13. III. futam: 1. Emlék (4) Zwillingler. 2. Rodostó (2). 3. Kairó (5). Indult még 2 kocs. Tot.: 10:76, 22, 18. IV. futam: 1. Lános (2) Thomann. 2. Samu (6). 3. Miki (6). Indult még 7 kocs. Tot.: 10:22, 13, 30, 15. V. futam: 1. Senki más (2r) Wachtler lovag. 2. Erzerum (1½). 3. G. Jóska (4). Indult még 2 kocs. Tot.: 10:15, 10, 10. VI. futam: 1. Monor (1¼) Thomann. 2. Elba (4). 3. Elfi (16). Indult még 8 kocs. Tot.: 10:18, 13, 18, 17.

Bookmakerek fogadóirodái:

IV, Kossuth Lajos-utca 14,
VI, Andrásy-ut 45,
VI, Váci-ut 1,
VIII, Rákóczi-ut 51

Start és Fix fogadások

Legközelebbi versenynapok:
június hó 16, 18, 20, 21

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság”-könyvnyomda rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4.
Műszaki igazgató: Deutsch D.